

STRATEGIA

STRATEGIA ROZWOJU GMINY CHĄŚNO

wersja do konsultacji społecznych

lipiec 2025

Spis treści

1. WPROWADZENIE	4
1.1. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA STRATEGII	4
1.2. ISTOTA I ROLA OPRACOWANIA STRATEGII W ZARZĄDZANIU GMINĄ	4
1.3. METODOLOGIA PRAC NAD STRATEGIĄ	5
2. CHARAKTERYSTYKA GMINY – SYNTEZA DIAGNOZY	10
2.1. WYMIAR SPOŁECZNY	10
2.2. WYMIAR GOSPODARCZY	14
2.3. WYMIAR PRZESTRZENNY I ŚRODOWISKOWY	16
2.4. DIAGNOZA POTENCJAŁÓW I BARIER ROZWOJOWYCH GMINY - ANALIZA SWOT.....	20
3. CZĘŚĆ STRATEGICZNA.....	31
3.1. WIZJA ROZWOJU	31
3.2. MISJA ROZWOJU	31
3.3. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE	32
4. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ	52
4.1. ROLA MODELU.....	52
4.2. KLUCZOWE UWARUNKOWANIA ROZWOJU I ZAŁOŻENIA MODELU STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY CHĄŚNO – STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY ..	53
4.3. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE.....	68
4.4. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	72
5. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ, W TYM W WYMIARZE PRZESTRZENNYM ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA.....	76
6. OKREŚLENIE SPÓJNOŚCI STRATEGII ROZWOJU GMINY ZE STRATEGIAMI NA SZCZEBŁU KRAJOWYM I LOKALNYM.....	81
6.1. STRATEGIA ROZWOJU GMINY A STRATEGIE KRAJOWE	81
6.2. STRATEGIA ROZWOJU GMINY A STRATEGIE REGIONALNE	87
6.3. STRATEGIA ROZWOJU GMINY A STRATEGIE PONADLOKALNE.....	94
7. FINANSOWANIE STRATEGII	97
8. WDRAŻANIE STRATEGII.....	102
9. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII	108
10. WYKAZ TABEL, WYKRESÓW, RYSUNKÓW, ZAŁĄCZNIKÓW.....	112
WYKAZ TABEL	112
WYKAZ RYSUNKÓW	113

An aerial photograph of a village. In the center, there is a school building with a red roof and a large playground area. To the left of the school is a green sports field. The village is surrounded by fields, some of which are planted with corn. In the background, there are more fields and a line of trees.

CZĘŚĆ I

W P R O W A D Z E N I E

1. WPROWADZENIE

1.1. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA STRATEGII

Strategia Rozwoju Gminy Chąśno została opracowana na zlecenie Gminy Chąśno w ramach prac prowadzonych przez PHENO HORIZON Sp. z o.o.. Dokument Strategii jest podstawowym opracowaniem z perspektywy rozwoju gminy. Strategia w sposób kompleksowy weryfikuje aktualny stan gminy i wskazuje działania rozwojowe na które jest zapotrzebowanie. Opisuje pożądany stan, do którego Gmina Chąśno powinna dążyć realizując cele i kierunki strategiczne. Odpowiednie monitorowanie oraz realizacja założeń rozwojowych pozwalają na skuteczne niwelowanie deficytów i problemów rozwojowych. W szerszej perspektywie czasowej działania te powinny przyczynić się do poprawy jakości życia oraz rozwoju Gminy Chąśno.

1.2. ISTOTA I ROLA OPRACOWANIA STRATEGII W ZARZĄDZANIU GMINĄ

Strategia Rozwoju Gminy Chąśno jest kompleksowym narzędziem wsparcia rozwoju samorządu terytorialnego, przyczyniając się do świadomej i efektywnej realizacji działań, eliminowania barier i rozwoju gminy. Strategia składa się z syntezy wiedzy o gminie w szerokim zakresie jej funkcjonowania, o jej zasobach i uwarunkowaniach rozwojowych. Obejmuje czynniki determinujące rozwój jednostki: wewnętrzne (mocne i słabe strony) oraz zewnętrzne (szanse, zagrożenia). W odpowiedzi na zdiagnozowane potrzeby dokument kierunkuje politykę rozwojową jednostki, wyznaczając cele i kierunki, do których gmina powinna dążyć w perspektywie najbliższych lat. W niniejszym dokumencie w ramach ukierunkowania gminy w stronę realizacji działań rozwojowych wskazana została wizja. Ponadto zawarto model struktury funkcjonalnoprzestrzennej gminy, który rozumiany jest jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni, a także ustalenia i rekomendacje w zakresie prowadzenia polityki przestrzennej gminy. Określono system realizacji założeń strategii, ramy finansowe oraz źródła finansowania działań.

Strategia pełnić będzie następujące role:

- ▶ **Informacyjną** – dostarczając w przystępny i ogólnodostępny sposób wiedzę o stanie gminy, wyznaczonych celach i kierunkach rozwoju, dla mieszkańców, organizacji, inwestorów, samorządów gminnych i innych interesariuszy.
- ▶ **Diagnostyczną** – charakteryzującą i oceniającą zasoby gminy we wszystkich obszarach jego funkcjonowania – społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzennym.
- ▶ **Kontrolną** – która pozwala monitorować rozwój gminy i optymalizować wykorzystanie i rozwój aktualnych zasobów.

1.3. METODOLOGIA PRAC NAD STRATEGIĄ

Opracowanie Strategii Rozwoju ma na celu wykreowanie celów strategicznych i kierunków rozwojowych dla gminy pozwalających na ich realizację. Określona w ramach prac nad Strategią polityka rozwojowa jednostki musi zachowywać spójność z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu. Jednocześnie powinna w pełni odpowiadać na zastane zapotrzebowanie – deficyty i potencjały wymagające działań rozwojowych. W tym celu dokument Strategii oparty jest o diagnozę. Obejmuje ona wszystkie obszary funkcjonowania gminy.

W ramach prac nad całością korzystano z modelu ekspercko-partycypacyjnego. Oznacza to, że w opracowaniu dokumentu udział brał zespół ekspertów, przedstawiciele władz lokalnych oraz przedstawiciele społeczności gminy. W trakcie pracy wykorzystano narzędzia analityczne oraz partycypacyjne. W całym procesie wykorzystano następujące metody:

- ▶ **Praca analityczna:** Obejmuje szeroko zakrojone badania wykorzystujące bazy danych, zarówno ogólnokrajowe, jak i archiwa Urzędu Gminy. Do zdiagnozowania gminy wykorzystano takie narzędzia jak:
 - Bank Danych Lokalnych (BDL),
 - Raporty o stanie gminy,
 - Dokumenty wykonawcze gminy,
- ▶ **Działania partycypacyjne:** Obejmują szereg spotkań zarówno z przedstawicielami władz Gminy Chąšno, jak i pracownikami Urzędu Gminy, oraz mieszkańcami reprezentującymi lokalne społeczności.

Spotkania dotyczyły zarówno pozyskiwania danych do diagnozy, jak i były wykorzystywane w procesie opracowania celów i kierunków strategicznych. Przeprowadzono także warsztat dla młodzieży. Ponadto przeprowadzone zostało również badanie ankietowe mające na celu poznanie oczekiwań mieszkańców co do kierunków rozwoju gminy w najbliższych latach.

Badanie ankietowe na potrzeby dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Chąšno prowadzone było w dniach **od 20.02.2025 r. do 7.03.2025 r.** Celem przeprowadzonego badania było poznanie opinii mieszkańców dotyczących obecnego stanu Gminy, a także ich potrzeb, oczekiwań, sugestii i propozycji dotyczących rozwoju Gminy Chąšno w najbliższych latach. Wyniki ankiety miały bezpośredni wpływ na określenie celów strategii, co pozwoliło stworzyć dokument odzwierciedlający potrzeby i oczekiwania lokalnej społeczności.

Badanie ankietowe zostało przeprowadzone w formie elektronicznej i papierowej. Składało się z 3 formularzy, dostosowanych do różnych grup społecznych. Poza ankietą ogólną dla wszystkich mieszkańców, opracowano także oddzielne wersje

dla seniorów i młodzieży Gminy Chąšno. Formularz on-line ankiety ogólnej został udostępniony na stronie internetowej gminy (gminachasno.pl). Formularz dla młodzieży także został udostępniony w formie online. Dla seniorów badanie przeprowadzono przy użyciu papierowych formularzy. **W badaniu ankietowym wzięło udział łącznie 79 osób.**

W dniu 8.04.2025 r. odbyło się spotkanie warsztatowe na potrzeby dokumentu Strategia Rozwoju Gminy Chąšno. Spotkanie przeznaczone było dla uczniów szkół podstawowych klas 7-8. Celem warsztatów było poznanie potrzeb uczniów, zdiagnozowanie problemów występujących w Gminie oraz zaproponowanie przez nich rozwiązań. Warsztaty zostały przeprowadzone metodą WORD CAFE, która daje możliwość swobodnej i otwartej dyskusji oraz wspólnego poszukiwania rozwiązań. Wnioski sformowane w procesie partycypacji pozwoliły na poznanie potrzeb mieszkańców Gminy, wypracowanie rozwiązań na wskazywane problemy, wypracowanie celów strategicznych, a także uzupełnienie i potwierdzenia danych uzyskanych na etapie diagnozy.

Struktura dokumentu Strategii wygląda następująco:

Tabela 1. Struktura Strategii Rozwoju Gminy Chąšno (opracowanie własne).

CZĘŚĆ I: WPROWADZENIE
CZĘŚĆ II: SYNTETA DIAGNOZY
Wymiar społeczny
Wymiar gospodarczy
Wymiar przestrzenny i środowiskowy
Analiza SWOT gminy
CZĘŚĆ III: ELEMENTY STRATEGICZNE
Wizja rozwoju
Cele strategiczne i operacyjne
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy
Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie
Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań
Spójność Strategii z dokumentami strategicznymi na innych szczeblach
CZĘŚĆ IV – WDRAŻANIE STRATEGII
Finansowanie Strategii
Wdrażanie Strategii
Monitoring i ewaluacja Strategii

W ramach opracowania dokumentu strategicznego dąży się do zachowania zgodności z dokumentami na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, które wymieniono poniżej.

Tabela 2. Zestawienie dokumentów, z którymi Strategia Rozwoju Gminy powinna zachowywać spójność w zapisach (opracowanie własne).

Dokumenty, z którymi niniejsza Strategia zachowuje zgodność
Dokumenty krajowe
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) SOR ¹
Polityka Energetyczna Polski do 2040 r. ²
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r. ³
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 ⁴
Dokumenty regionalne – wojewódzkie i lokalne
Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 ⁵
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego oraz Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi ⁶
Regionalna Strategia Innowacji LORIS 2030 ⁷
Regionalny Plan Transportowy Województwa Łódzkiego dla realizacji warunku podstawowego Celu Polityki 3 (w zakresie transportu) w perspektywie finansowej 2021-2027 ⁸
Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2026-2031 ⁹
Audyt Krajobrazowy Województwa Łódzkiego ¹⁰
Dokumenty ponadlokalne
Strategia Rozwoju Powiatu Łowickiego 2030

¹ Przyjęta uchwałą M.P. 2017 poz. 206 przez Radę Ministrów dnia 14 lutego 2017 r.

² Przyjęta Uchwałą nr 22/2021 Rady Ministrów z dnia 2 lutego 2021 r.

³ Przyjęta Uchwałą Rady Ministrów nr 105/2009 z dnia 24 września 2019 r.

⁴ Przyjęta Uchwałą nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r.

⁵ Uchwała Nr XXXI/414/21 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 6 maja 2021 r.

⁶ Dokument wszedł w życie z dniem 28 sierpnia 2018 roku uchwałą LV/679/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego

⁷ Przyjęta 26 kwietnia 2013 r. Uchwałą nr XXXV/680/13 Sejmiku Województwa Łódzkiego

⁸ Uchwała Nr 530/24 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 23 kwietnia 2024 r.

⁹ Uchwała Nr XXXVI/466/21 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 września 2021 r.

¹⁰ Przyjęty Uchwałą nr XIII/150/25 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 15 kwietnia 2025 r.

Dokumenty które muszą zachować zgodność z niniejszą Strategią

Plan ogólny

Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego

Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu

Zintegrowane plany inwestycyjne (ZPI)

Dokument uwzględnia również zapisy dokumentów planistycznych tj.:

- 1) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 poz. 300)
- 2) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz.U. 2022 poz. 2739)
- 3) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz.U. 2021 poz. 1615)

CZĘŚĆ II

S Y N T E Z A
D I A G N O Z Y

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY – SYNTEZA DIAGNOZY

2.1. WYMIAR SPOŁECZNY

PODSUMOWANIE SFERY SPOŁECZNEJ

W Gminie Chąsno mieszka 2 875 mieszkańców, z czego 49,6% stanowią kobiety, a 50,4% mężczyźni. Na przestrzeni lat 2019-2023, liczba mieszkańców zmniejszyła się o ok. 0,7%. W porównaniu z innymi gminami w Polsce, można stwierdzić, że liczba mieszkańców w Gminie utrzymuje się na dość stałym poziomie¹¹. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,3 lat i jest nieznacznie niższy od średniego wieku mieszkańców województwa łódzkiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców Polski. W Gminie występuje dodatni przyrost naturalny, który w przeliczeniu na 1000 ludności w 2023 r. osiągnął wartość 4,87¹². W 2023 roku największą grupę stanowiła ludność w wieku produkcyjnym (59,2%), ludność w wieku poprodukcyjnym stanowiła zaś 22,9%. Ludność w wieku poprodukcyjnym stanowi dość wysoki udział, co jednak jest dość powszechnym zjawiskiem większości polskich Gmin. Stan ten jest podobny jak w grupie porównawczej obejmujących inne gminy w Polsce¹³.

Sytuacja demograficzna w Gminie Chąsno jest stabilna, a zmiany w liczbie ludności są niewielkie. Gmina charakteryzuje się dodatnim przyrostem naturalnym, co jest pozytywnym sygnałem demograficznym. Dodatni przyrost naturalny i duża grupa ludności w wieku produkcyjnym wskazują na potencjał do dalszego rozwoju Gminy. Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym może stanowić wyzwanie w przyszłości, wymagającym dostosowania oferty usług społecznych i medycznych.

W Gminie sieć szkół obejmuje następujące jednostki organizacyjne¹⁴:

- ▶ Szkoła Podstawowa im. Józefa Chełmońskiego w Błędowie
- ▶ Szkoła Podstawowa im. Józefa Ufy w Mastkach

W ramach projektów unijnych realizowane są inicjatywy takie jak "Nowa jakość edukacji w Gminie Chąsno" oraz termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej

w Mastkach, co świadczy o dążeniu do poprawy jakości edukacji¹⁵. Warto jednak wspomnieć, że w tym celu szkoły obecnie realizują projekty w ramach funduszy FELD.

¹¹ <https://gminy.monitorrozwoju.pl/indicators/586> [dostęp dnia 21.02.2025]

¹² Bank Danych Lokalnych, BDL GUS – dane na lata 2019-2023

¹³ Grupa określona w ramach narzędzia analizy <https://gminy.monitorrozwoju.pl/indicators/586> [dostęp dnia 21.02.2025]

¹⁴ Raport o stanie Gminy Chąsno za rok 2023

¹⁵ <https://gminachasno.pl/index.php/nowa-jakosc-edukacji-w-gminie-chasno/> [dostęp dnia 21.02.2025]

SP Mastki w ramach edukacji ogólnej realizuje projekt pn. „Kompetentny uczeń”, a SP Błędów projekt pn. „Horyzonty”. Na terenie Gminy brak jest publicznych żłobków. Gmina uzyskała jednak dofinansowanie w ramach programu Aktywny Maluch na utworzenie żłobka. Zostanie on utworzony w budynku zaadaptowanym po Domu Kultury i będą w nim dostępne 24 miejsca.

Liczba uczniów szkół podstawowych na przedziale lat 2019-2023 spadła o 20%. Liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych w tych latach także spadła o ok. 24%. Współczynnik skolaryzacji w Gminie wynosi mniej niż 100%, co może świadczyć o tym, że dość duża ilość dzieci, mimo iż mieszka na terenie Gminy Chąsno, uczęszcza do szkół w sąsiednich gminach. Odpływ ten może być spowodowany m.in. niewystarczającą infrastrukturą edukacyjną, czy też dogodniejszymi połączeniami do pracy rodziców dzieci.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chąśnie. W 2023 roku w ramach realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej różnymi formami pomocy objęto 51 gospodarstwa domowe. Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej na przestrzeni lat 2019-2023 spadła o ok. 54,5%¹⁶. Spadek ten może świadczyć o tym, że sytuacja materialna i społeczna mieszkańców Gminy uległa poprawie, ale także może wskazywać na zmiany dostępności i form pomocy. W Gminie realizuje się wiele programów tj. „Posiłek w szkole i w domu”, „Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa” itp.¹⁷.

Na terenie Gminy funkcjonuje Gminny Dom Kultury i Biblioteka Publiczna w Chąśnie Drugim. W 2021 roku obiekt został zmodernizowany i rozbudowany¹⁸. Instytucja pełni kluczową rolę w życiu kulturalnym i edukacyjnym Gminy. Placówka oferuje szeroki zakres usług i wydarzeń skierowanych do mieszkańców w różnym wieku. Biblioteka oferuje bogaty zbiór książek, audiobooków i e-booków. Katalog jest dostępny także w wersji online. Dom Kultury organizuje różnorodne wydarzenia i spotkania tematyczne. Działa na zasadzie centrum integracji społecznej dla mieszkańców. GDKiBP współpracuje z innymi organizacjami w celu wzbogacenia oferty kulturalnej Gminy. Wśród organizowanych wydarzeń można wymienić m.in. przegląd grup śpiewaczy. Ożywiona działalność Kół Gospodyń Wiejskich oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w Chąśnie w zakresie upowszechniania kultury ludowej zabezpiecza utrzymanie tradycji książkowej regionu łódzkiego. Mieszkają tu liczni twórcy ludowi, zajmujący się wycinankarstwem, hafciarstwem, malarstwem oraz kultywowaniem pieśni ludowych. Biorą oni aktywny udział w wystawach, festynach ludowych zarówno gminnych jak

¹⁶ Bank Danych Lokalnych, BDL GUS, dane na lata 2019-2023

¹⁷ Raport o stanie Gminy Chąsno za rok 2023

¹⁸ <https://www.lodzkie.pl/strona-glowna/aktualnosci/u%C5%82atwiamy-dost%C4%99p-do-kultury-na-obszarach-wiejskich> [dostęp dnia 21.02.2025]

i regionalnych. Na terenie Gminy Chąsno szczególnie aktywnie działają Koła Gospodyń Wiejskich, które przez swoje funkcjonowanie pielęgnują i przekazują młodszym pokoleniom dziedzictwo kulturowe regionu¹⁹.

Gmina Chąsno oferuje mieszkańcom różnorodne możliwości w zakresie sportu i rekreacji. Na terenie Gminy działa jeden klub sportowy: Gminny Klub Sportowy „Olimpia” Chąsno. Prowadzi on działalność sportową w różnych dyscyplinach, został założony w 1976 roku²⁰. Wśród organizowanych wydarzeń sportowych możemy wymienić m.in. Turniej halowej piłki nożnej OSP o puchar Wójta Gminy Chąsno, Gminne Zawody Sportowo – Pożarnicze. W 2023 roku został także zorganizowany pierwszy Gminny Rajd Rowerowy. Trasa została poprowadzona międzygminnie przez kilka sołectw²¹. W Gminie odbywa się również impreza plenerowa Moto Show Wrak Race, gdzie spotykają się fani motoryzacji z całej Polski. Oprócz wyścigów oferowana jest także wystawa aut oldschoolowych i nowoczesnych²². Wśród infrastruktury sportowej znajdującej się na terenie Gminy możemy wymienić m.in. Na terenie Gminy, wśród infrastruktury sportowej możemy wymienić m.in. boiska sportowe przy szkołach. Rozwój terenów sportowych i rekreacyjnych jest ważny szczególnie dla mieszkańców Gminy. Warto więc w dalszym ciągu rozwijać tę infrastrukturę i zwiększyć ilość tego typu obiektów i przestrzeni.

Aktywność stowarzyszeń jest istotna z punktu widzenia dalszego rozwoju Gminy. Dzięki nim możliwe jest skuteczne wsparcie rozwoju społecznego i kulturalnego mieszkańców. Na terenie Gminy Chąsno działa stowarzyszenie Koła Gospodyń Wiejskich – Razem dla Gminy Chąsno. Celem stowarzyszenia jest m.in. troska o dobro i rozwój wspólnoty mieszkańców, podtrzymywanie lokalnych tradycji, integracja i aktywizacja mieszkańców wsi itp. KGW uczestniczy i organizuje różnorodne wydarzenia, projekty. Wśród nich możemy wymienić m.in. **Projekt w ramach Budżetu Obywatelskiego „Gmina Chąsno – historia pokoleń”, Realizacja projektu pt. „Wspólnie i pysznie – integracyjne warsztaty robienia pizzy”, warsztaty kulinarne - Sąsiedzkie spotkania z Ukrainą**. Dzięki zaangażowaniu stowarzyszenia, powstały dwie publikacje: Gmina Chąsno dawniej i dziś” oraz „Po ścieżkach gmin powiatu łowickiego”²³. Warto także wspomnieć, że Gmina Chąsno organizuje bezpłatne szkolenia dla organizacji pozarządowych. Szkolenia te mają na celu podniesienie kompetencji i efektywności działań tych organizacji²⁴. Ze względu na duży potencjał, warto w dalszym ciągu wspierać działalność organizacji.

Teren Gminy Chąsno podlega pod zasięg działania Komendy Powiatowej Policji

¹⁹ <https://gminachasno.pl/index.php/folklor-i-tradycje-ludowe/> [dostęp dnia 21.02.2025]

²⁰ https://gminachasno.pl/index.php/gks-olimpia-chasno/?utm_source=chatgpt.com [dostęp dnia 21.02.2025]

²¹ https://lowicznanin.info/pl/19_wiadomosci-z-regionu/635_okolice-lowicza/302716_pierwszy-taki-rajd-rowerowy-w-gminie-chasno-foto-wideo-.html [dostęp dnia 21.02.2025]

²² <https://lowicz24.eu/artukul/wyscigi-wrakow-w-chasnie-n1608135> [dostęp dnia 21.02.2025]

²³ <http://kgwrazem.pl/> [dostęp dnia 21.02.2025]

²⁴ https://gminachasno.pl/index.php/2023/06/19/bezplatne-szkolenia-dla-organizacji-pozarzadowych/?utm_source=chatgpt.com [dostęp dnia 21.02.2025]

w Łowiczu, która systematycznie realizuje zadania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gmin powiatu łowickiego.

Na terenie Gminy działa 11 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej²⁵. W niektórych jednostkach działają także Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze.

Wnioski z diagnozy w wymiarze społecznym:

Mocne strony	Słabe strony
• Zaangażowanie lokalnej organizacji społecznej (KGW) • Aktywność społeczna mieszkańców • Działalność z zakresu bezpieczeństwa Gminy (policja, OSP) • Działalność Gminnego Domu Kultury i Biblioteki Publicznej w Chąśnie Drugim • Kultura ludowa Gminy • Cykliczne wydarzenia organizowane w Gminie • Stała liczba mieszkańców Gminy utrzymująca się na poziomie kilku lat • Przestrzeń o charakterze sportowo-rekreacyjnym	• Stopniowy spadek liczby ludności w Gminie • Starzejące się społeczeństwo • Odptyw młodych mieszkańców Gminy do większych ośrodków gospodarczych • Wzrastająca liczba osób w wieku poprodukcyjnym
Szanse	Zagrożenia
• Działalność twórców ludowych • Rozwój i doposażenie placówek edukacji • Dodatni przyrost naturalny • Kultywowanie lokalnych tradycji • Rozwój lokalnej społeczności poprzez aktywizację społeczną • Współpraca z organizacjami pozarządowymi • Współpraca z innymi Gminami w kontekście wspólnych wydarzeń tematycznych	• Dalszy odptyw osób młodych z obszaru Gminy • Wzrost zapotrzebowania na działania z zakresu opieki społecznej ze względu na starzejące się społeczeństwo • Zmniejszający się współczynnik skolaryzacji wśród szkół na terenie Gminy

²⁵ <https://it3.home.pl/archiwum-chasno/?q=node/136> [dostęp dnia 21.02.2025]

2.2. WYMIAR GOSPODARCZY

PODSUMOWANIE SFERY GOSPODARCZEJ

W 2023 roku wydatki przewyższyły dochody budżetu Gminy. W ogólnym wykonaniu dochodów, dochody bieżące gminy stanowią 92,84 % wykonania, zaś dochody majątkowe 7,16 %. W strukturze dochodów budżetu przeważają dochody bieżące Gminy pochodzące z subwencji²⁶. Dochody gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca rosły stopniowo w latach 2019-2022, po czym następnie zaczęły spadać w 2023 roku. W porównaniu z 2022 rokiem spadek ten wyniósł ok. 34%. W 2023 r. największą część dochodów wygenerował Dział 758 - Różne rozliczenia (41,3%). W tym samym roku największą część budżetu Gminy Chąšno – 24,4% została przeznaczona na Dział 801 - Oświata i wychowanie.

Na obszarze Gminy liczba osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku stanowiła 59,2% ogólnej liczby ludności. W porównaniu do roku 2019 wartość ta zmniejszyła się o ok. 2,1%. Dynamika spadku jest większa niż ogółem w kraju i województwie łódzkim. Liczba bezrobotnych w Gminie na przestrzeni lat 2019-2023 zmniejszyła się o 14%. Stopa bezrobocia w Gminie wyniosła 4,6 % w 2023 roku. Należy mieć na uwadze, iż przytoczone wartości dotyczą jedynie zarejestrowanych bezrobotnych. Jest więc możliwość, że nie przedstawiają one rzeczywistej liczby bezrobotnych w Gminie. W Gminie Chąšno przeważa zatrudnienie w sektorze rolniczym. Pracujący w tym sektorze gospodarki stanowią 43,5%²⁷.

W gminie Chąšno w roku 2023 w rejestrze REGON zarejestrowane były 202 podmioty gospodarki narodowej, z czego 158 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 17 nowych podmiotów, a 7 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (198) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników²⁸. Liczba podmiotów gospodarczych wyrejestrowanych z REGON w porównaniu do grupy porównawczej jest niższa. Oznacza to, że duża ilość firm utrzymuje dość wysoką stabilność swoich działalności gospodarczych²⁹. Jest potrzeba rozwijania Gminy pod kątem inwestycyjnym. W tym celu warto tworzyć miejsca sprzyjające temu rozwojowi.

Sektor rolnictwa w Gminie Chąšno odgrywa ważną rolę w gospodarce regionu. Gmina ma charakter rolniczy, w której dominującą działalnością jest uprawa ziemi oraz hodowla zwierząt.

²⁶ Raport o stanie Gminy Chąšno za 2023 rok

²⁷ Bank Danych Lokalnych, BDL GUS – dane na lata 2019-2023

²⁸ https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Chasno?utm_source=chatgpt.com#rynek-pracy [dostęp dnia 25.02.2025]

²⁹ <https://gminy.monitorrozwoju.pl/indicators/477> [dostęp dnia 25.02.2025]

Największą grupę gospodarstw rolnych zajmują te o powierzchni 5-10 ha. Stanowią one 29,7% liczby wszystkich gospodarstw w Gminie. Jeśli chodzi o ogólną powierzchnię wszystkich gospodarstw w Gminie, to jest ona dość wysoka. Według danych Powszechnego Spisu Rolnego 2020, powierzchnia gospodarstw rolnych w Gminie ogółem zajmuje powierzchnię 6 863,35 ha³⁰. W gminie Chąšno uprawia się głównie rośliny, takie jak pszenica, kukurydza, buraki cukrowe, rzepak, ziemniaki oraz rośliny pastewne. Te uprawy są charakterystyczne dla regionu, z uwagi na urodzajne gleby i korzystne warunki klimatyczne.

Gmina Chąšno ma potencjał do dalszego rozwoju rolnictwa, szczególnie w zakresie poprawy efektywności istniejących gospodarstw, rozwoju produkcji zrównoważonej, dywersyfikacji produkcji oraz inwestycji w infrastrukturę. Zastosowanie nowoczesnych technologii oraz korzystanie z dostępnych funduszy unijnych może wspierać rolników w tych procesach. Gmina posiada także szanse na rozwój agroturystyki i współpracy z sektorem przetwórstwa rolno-spożywczego, co może przyczynić się do dalszego wzrostu gospodarczego regionu.

Gmina Chąšno nie posiada rozpoznawalnej marki produktów lokalnych. Jej zasoby mogą jednak stanowić potencjał do wytworzenia rozpoznawalnych produktów bazujących na uprawach roślinnych i hodowli zwierząt. Rozwój produktów naturalnych mogą stworzyć nowe możliwości sprzedaży i promocji lokalnych wyrobów.

Według danych BDL GUS, na terenie Gminy brak jest turystycznych obiektów noclegowych. Gmina Chąšno, ze względu na swoje walory wiejskie, może mieć jednak potencjał do rozwoju agroturystyki. Potencjał może stanowić także organizowanie warsztatów kulinarnych, rękodzielniczych czy związanych z rolnictwem może być atrakcyjną opcją zarówno dla turystów, jak i dla lokalnej społeczności.

Wnioski z diagnozy w sferze gospodarczej:

Mocne strony	Słabe strony
• Rolniczy charakter Gminy • Stabilność działających firm na terenie Gminy • Dobra jakość gleb • Duża ilość gospodarstw rolnych o średniej wielkości • Malejąca stopa bezrobocia • Dobre warunki klimatyczne sprzyjające produkcji roślinnej i hodowli zwierząt	• Stopniowy spadek liczby osób w wieku produkcyjnym • Brak rozpoznawalnej marki produktów lokalnych • Brak rozwiniętej turystyki • Brak obiektów noclegowych • Stosunkowo niskie wynagrodzenia mieszkańców • Niewielkie zróżnicowanie branżowe gospodarki Gminy
Szanse	Zagrożenia

³⁰ Bank Danych Lokalnych BDL GUS, dane na lata 2019-2023

• Potencjał do rozwoju rolnictwa zrównoważonego i produkcji zdrowej żywności • Możliwość wytworzenia gamy charakterystycznych produktów lokalnych • Możliwości rozwoju agroturystyki • Pozyskiwanie funduszy unijnych	• Coraz większe środki finansowe ponoszone przez Gminę • Wydatki przewyższające dochody Gminy • Zmiany klimatyczne (susze, powódzie itp.)

2.3. WYMIAR PRZESTRZENNY I ŚRODOWISKOWY

PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE

Gmina Chąsno usytuowana jest w centralnej części Polski w województwie łódzkim, w północnej części powiatu łowickiego w odległości 10 km od Łowicza wzdłuż trasy (DW584) Łowicz – Sanniki. Należy ona do grupy mniejszych gmin wiejskich powiatu łowickiego zarówno pod względem powierzchni jak i liczby mieszkańców. Powierzchnia gminy wynosi 71,8 km², co stanowi 7,3% powierzchni powiatu łowickiego.

Od południa gmina sąsiaduje z miastem Łowicz i gminą Łowicz, od północy z gminą Kiernozia, zaś od zachodu z gminą Zduny. Od wschodu gmina graniczy z gminą Kocierzew Południowy.

W granicach Gminy znajduje się 16 sołectw: Błędów, Chąsno, Chąsno Drugie, Goleńsko, Karnków, Karsznice Duże, Karsznice Małe, Marianka, Mastki, Niespusza-Wieś, Nowa Niespusza, Przemysłów, Sierzniki, Skowroda Południowa, Skowroda Północna, Wyborów.

Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chąsno zostało przyjęte Uchwałą Nr XXVI/128/2013 Rady Gminy Chąsno z dnia 21 marca 2013 r. Gmina Chąsno jest Gminą o charakterze rolniczym, co wiąże się z koniecznością szczególnego uwzględniania aspektów rolnictwa w procesie planowania przestrzennego. Pokrycie planami miejscowymi w Gminie wynosi ok. 19,6%. Jest to więc niewielki udział w obszarze Gminy. Istniejące plany miejscowe obejmują jedynie tereny zurbanizowane. Wadą takiego stanu może być niekontrolowany rozwój zabudowy na terenach otwartych funkcjonujących obecnie jako tereny o charakterze naturalnym.

Największą powierzchnię w Gminie Chąsno zajmują użytki rolne, które stanowią ok. 95% ogólnej powierzchni Gminy. Grunty leśne oraz zakrzewione stanowią jedynie 1% całej powierzchni. Dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wraz z budynkami wykorzystywanymi do celów rolniczych. Do dziś zachował się charakterystyczny dla większości miejscowości Gminy, układ rozplanowania zabudowy w formie długich, najczęściej jednoosiowych i zwartych ciągów zabudowy, usytuowanej jednostronnie

wzdłuż ulicy. W obszarze Gminy znajduje się niewiele terenów publicznych, które mogłyby stanowić miejsca spotkań dla mieszkańców.

Gmina Chąšno posiada dość dobre połączenia komunikacyjne. Przez cały obszar Gminy przebiega droga wojewódzka nr 584 (DW584) łącząca Sanniki z Łowiczem. Sieć dróg uzupełniają drogi lokalne zapewniające dogodne połączenia pomiędzy sołectwami. W odległości około 10 km od gminy znajduje się miasto Łowicz, co zapewnia mieszkańcom łatwy dostęp do większych ośrodków miejskich. Gmina jest także położona względnie blisko od ośrodków takich jak: Warszawa i Łódź (1 – 1,5 h jazdy samochodem). Nieopodal Gminy przebiega także linia kolejowa E20 o znaczeniu państwowym relacji Kunowice – Poznań – Warszawa – Terespol (najbliższe stacje kolejowe w Łowiczu i w Bednarach)³¹.

Gmina Chąšno jest obsługiwana przez lokalne linie autobusowe, które zapewniają połączenia z pobliskimi miastami i wsiami. Regularne kursy umożliwiają mieszkańcom wygodne podróże do Łowicza i innych miejscowości w regionie. Na terenie Gminy zlokalizowanych jest 31 przystanków³².

Na obszarze gminy brak jest ścieżek rowerowych. Warto jednak zaznaczyć, że na obszarze Gminy znajduje się wiele tras przyjaznych dla rowerzystów. Warto rozwijać infrastrukturę rowerową i pieszą w Gminie np. o przystanie dla rowerów, chodniki, oznaczenia dróg rowerowych.

Na obszarze Gminy Chąšno znajdują się 3 Stacje Uzdatniania Wody – ujęcia zlokalizowane są w: Goleńsku (2 studnie), Skowrodzie Południowej (2 studnie) oraz w Wyborowie (1 studnia). Według stanu na rok 2023, budynki mieszkalne podłączone do sieci wodociągowej stanowią 88,4% ogółu budynków mieszkalnych. W odniesieniu do grupy porównawczej, jest dość niski wynik.

Jeśli chodzi o sieć kanalizacyjną, to według danych na rok 2023, budynki mieszkalne podłączone do sieci stanowią 8,1% ogółu budynków mieszkalnych w Gminie. Jest to więc bardzo niski stopień skanalizowania.

Na obszarze Gminy Chąšno w miejscowości Goleńsko od 2019 r. działa stacja zlewnia ścieków. Ponadto ścieki z obszaru Gminy są przesyłane bezpośrednio do Oczyszczalni Ścieków w Łowiczu. Sieć kanalizacyjna Gminy obecnie jest na niskim poziomie. W 2023 roku % ogółu ludności korzystających z instalacji wyniósł 9,4%. Analizując wzrost w stosunku do 2019 roku, wyniósł on 8%. Część obiektów użyteczności publicznej w Gminie korzysta z przydomowych oczyszczalni ścieków. Oczyszczalnie znajdują się przy Urzędzie Gminy, Szkole Podstawowej w Błędowie i Szkole Podstawowej w Mastkach.

³¹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chąšno – edycja II tekst ujednolicony

³² Bank Danych Lokalnych BDL GUS, dane na rok 2023

W Gminie Chąśno brak jest objętych ochroną prawną w zakresie zabytków. Jednak jednym z wyróżniających się zabytkowych miejsc jest Dwór Władysława Bukowieckiego. Dwór pochodzi z 1923 r. Obecnie prowadzone są działania obejmujące budowę i modernizację obiektu wraz z jego otoczeniem. W ramach zadania planowana jest modernizacja dworku i adaptacja na cele kulturalne (remont dworku wraz z budową parkingu i utwardzeniem terenu). Planowane jest tam przeniesienie Gminnego Domu Kultury i Biblioteki Publicznej. W otoczeniu planuje się stworzenie bazy turystycznej obejmującą budowę nowego placu zabaw, budowę altany, oświetlenia terenu, montaż monitoringu, a także odnowa terenów zielonych i obiektów sportowych. Taka inwestycja będzie stanowiła ważny punkt integracji i rekreacji w Gminie³³.

W krajobrazie Gminy Chąśno dominują tereny rolnicze. Fauna i flora w znacznym stopniu jest zorganizowana i kontrolowana przez człowieka. Najcenniejszym obszarem w strukturze krajobrazu Gminy, pozostaje dolina rzeki Nidy. Rozległość cieków podnosi jej walory jako lokalnego korytarza ekologicznego. Wskaźnik lesistości w Gminie jest bardzo niski (1%). Brak jest większych kompleksów leśnych. Na terenie Gminy Chąśno nie występują obszary o wyróżniających się w skali regionu walorach przyrodniczych. Wiejski krajobraz Gminy może stanowić jednak potencjał turystyczny³⁴.

Krajobraz Gminy Chąśno jest typowym dla obszarów rolniczych. Ten fakt sprzyja utrzymaniu zadowalającego stanu powietrza. Głównymi źródłami zanieczyszczeń na terenie Gminy są głównie źródła niskiej emisji. Emisja ta może być najbardziej odczuwalna w sezonach grzewczych. Na terenach Gminy nie występują udokumentowane źródła kopalin. Potencjalnie, we wsiach położonych w południowej części Gminy mogą występować złoża iltów warwowych. Warunki gruntowe nie stwarzają żadnych przeszkód dla wszelkich form zagospodarowania terenu.

Ze względu na brak dróg wysokiej rangi o dużym natężeniu ruchu komunikacyjnego, na terenie Gminy cechuje się niskimi natężeniami hałasu.

Zgodnie z Planem przeciwdziałania skutkom suszy z 2021 r.³⁵ na obszarze Gminy Chąśno występuje klasa silnego zagrożenia suszą³⁶. Sieć rzeczna na terenie Gminy jest uboga. Największym ciekim wodnym jest rzeka Nida. Wszystkie pozostałe naturalne ciek wodne przepływające przez teren Gminy to bezpośrednie lub pośrednie dopływy rzeki Bzury. Na obszarze Gminy nie występują także zagrożenia powodziowe³⁷. Niebezpieczeństwo pogorszenia lub utrzymania złej jakości wód wynika z intensywnego

³³ <https://www.facebook.com/GminaChasno/posts/drodzy-mieszka%C5%84cy-jak-ju%C5%BC-wielokrotnie-informowali%C5%9Bmy-w-dniu-18-pa%C5%BAdziernika-202/1038031788325607> [dostęp dnia 25.02.2025]

³⁴ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chąśno – edycja II tekst ujednolicony

³⁵ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz.U. 2021 poz. 1615)

³⁶ https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpPPSS [dostęp dnia 25.02.2025]

³⁷ <https://isok.gov.pl/hydroportal.html> [dostęp dnia 25.02.2025]

rolniczego wykorzystania gruntów, z braku kompleksowych rozwiązań gospodarki wodno-ściekowej.

Diagnoza stanowiła pierwszy etap prac nad Strategią Rozwoju Gminy Chąsno. Wnioski z opracowanego dokumentu przedstawiono w podziale na strefy: gospodarczą, społeczną, przestrzenną i środowiskową.

Wnioski z diagnozy w sferze przestrzennej i środowiskowej:

Mocne strony	Słabe strony
- Dobra dostępność komunikacyjna za pomocą transportu kołowego - Użytki rolne stanowiące ok 95% pokrycia obszaru Gminy - Obecność dworku, który stanowi element charakterystyczny Gminy - Charakterystyczny układ wsi „rzędówki” - Dość dobra dostępność i zasięg transportu publicznego - Brak przekroczeń norm hałasu	- Niewystarczająca ilość chodników, brak infrastruktury rowerowej - Niewielkie pokrycie obszaru gminy Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego (19,6%) - Niewielka ilość terenów publicznych stanowiących miejsca spotkań dla mieszkańców - Stosunkowo niski procent budynków podłączonych do sieci wodociągowej - Niewielki stopień skanalizowania Gminy - Brak większych kompleksów leśnych - Brak występujących obszarów o wyróżniających się walorach przyrodniczych
Szanse	Zagrożenia
- Położenie Gminy blisko Łowicza, a przy tym między dwiema dużymi aglomeracjami (Warszawą i Łodzią) - Stosunkowo dobra odległość do linii kolejowej o znaczeniu państwowym relacji Kunowice – Poznań – Warszawa – Terespol (najbliższe stacje kolejowe w Łowiczu i w Bednarach) - Dobre warunki glebowe sprzyjające rozwojowi rolnictwa - Modernizacja i adaptacja Dworu Władysława Bukowieckiego na cele kulturalne	- Niebezpieczeństwo pogorszenia lub utrzymania złej jakości wód wynikające z intensywnego rolniczego wykorzystania gruntów - Występowanie na obszarze Gminy klasy silnego zagrożenia suszą - Zakłócenia krajobrazu przestrzennego w obszarach nieobjętym MPZP

2.4. DIAGNOZA POTENCJAŁÓW I BARIER ROZWOJOWYCH GMINY - ANALIZA SWOT

Do syntezy ustaleń diagnostycznych wykorzystano metodę SWOT.

Analiza SWOT została przeprowadzona podczas **spotkania diagnostycznego** w Urzędzie Gminy Chąšno, w ramach opracowania Strategii Rozwoju Gminy Chąšno **w dniu 26 marca 2025 roku**. Analiza SWOT stanowiła pierwsze narzędzie oceny zdiagnozowanych wstępnie potencjałów i deficytów gminy, pozwalające na określenie wagi poszczególnych problemów przez grupę składającą się z przedstawicieli Urzędu Gminy.

Analiza SWOT to metoda, która pozwala wyłonić kluczowe informacje o potrzebach rozwojowych danej jednostki w oparciu o wiedzę z diagnozy. Wskazując szanse, zagrożenia, a także mocne i słabe strony pozwala przekształcić wiedzę diagnostyczną w precyzyjne wytyczne do dalszych działań rozwojowych jednostki. W tym przypadku analiza oparta została o istotne obszary funkcjonowania gminy, dla których konieczne są działania pozwalające na poprawę sytuacji (w oparciu o słabe strony i zagrożenia) oraz te, które wymagają kontynuacji rozwoju, a wynikają z mocnych stron i szans. Analiza ma charakter wstępny i rozwijana będzie na kolejnych etapach prac.

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę została wykonana analiza SWOT, która wyłoniła słabe i mocne strony, zagrożenia i szanse dla rozwoju Gminy Chąšno. Analizy nie przeprowadzono jednak w typowy sposób wskazując ww. elementy bezpośrednio. W pierwszej kolejności wyłoniono kluczowe czynniki rozwoju Gminy, które podzielono na potencjały oraz deficyty rozwojowe. Zespół składający się z Wójta Gminy, Sekretarza Gminy, przedstawicieli pracowników Urzędu Gminy, Radnych, Sołtysów Chąšno ocenił aktualny stopień oddziaływania poszczególnych czynników rozwojowych. Ocenie poddano również przewidywany poziom rozwoju poszczególnych czynników w perspektywie czasu obowiązywania opracowanej strategii. Ocenione w ten sposób czynniki zostały umieszczone w czterech obszarach odpowiadających tradycyjnej metodzie SWOT – mocnych stron, słabych stron, szans oraz zagrożeń. Przy wykorzystaniu tej metody, w zależności od przewidywanej intensyfikacji działań rozwojowych, a także przyszłych uwarunkowań, mocne i słabe strony mogą stać się zarówno szansami, jak

i zagrożeniami dla rozwoju gminy. Ważnym atutem tego podejścia jest również wskazanie wagi oraz gradacyjne określenie poszczególnych priorytetów rozwojowych. Wszystkie czynniki oceniane są z większą precyzją.

W analizie przyjęto skalę od -10 (dla czynników z najniższym priorytetem) do +10 (dla najistotniejszych czynników rozwojowych). W ocenie aktualnej sytuacji wartości ujemne oznaczają, że czynnik jest słabą stroną, a wartości dodatnie mocną stroną w rozwoju gminy. Wartości zbliżone do 0 należy traktować jako uznane za neutralne. Analogicznie prezentuje się sytuacja przy ocenie przewidywanego stanu rozwoju czynników, w tym przypadku w 2030 roku. Zmiany w kierunku dodatnim sugerują wzrost szans rozwojowych w danym czynniku, natomiast w kierunku ujemnym, że dane obszary rozwojowe mogą w przyszłości stanowić zagrożenie dla funkcjonowania i rozwoju Gminy Chąsno.

Wskazane poniżej czynniki rozwojowe w podziale na potencjały i deficyty obejmują swym zakresem wszystkie obszary funkcjonowania gminy, które w diagnozie uznano za kluczowe dla rozwoju oraz w których wskazano potrzebę zmian. Są wśród nich czynniki środowiskowe, przestrzenne, społeczne, gospodarcze. Odpowiednio ocenione i zhierarchizowane umożliwią dobór adekwatnych celów i kierunków rozwojowych.

Do potencjałów w kluczowych obszarach funkcjonowania obszaru Gminy Chąsno należą:

Potencjały rozwojowe Gminy Chąsno:

Lp.	RODZAJ POTENCJAŁU	OCENA	
		OBECNIE	DO 2030 ROKU
P.1	Potencjał: Dobrze rozwinięta sieć dróg lokalnych zapewniających dobre połączenia między sołectwami	6,0	10,0
P.2	Potencjał: Położenie Gminy w stosunkowo bliskiej odległości do większych ośrodków miejskich tj. Warszawa i Łódź (1-1,5h jazdy samochodem)	3,0	7,0
P.3	Potencjał: Stosunkowo dobra odległość do linii kolejowej o znaczeniu państwowym relacji Kunowice – Poznań – Warszawa – Terespol (najbliższe stacje kolejowe w Łowiczu i w Bednarach)	3,0	7,0
P.4	Potencjał: Bliskie położenie do miasta powiatowego - Łowicza (ok. 10 km)	5,0	7,0
P.5	Potencjał: Potencjał do rozwoju agroturystyki	1,0	5,0
P.6	Potencjał: Potencjał do rozwoju OZE ze względu na m.in. położenie Gminy, dostępność przestrzeni	3,0	6,0
P.7	Potencjał: Połączenia autobusowe zapewniające połączenie z pobliskimi miastami i wsiami	5,0	8,0
P.8	Potencjał: Potencjał do rozwoju rolnictwa, w tym rolnictwa zrównoważonego (z uwagi na: udział użytków rolnych stanowiących ok.95% obszary gminy, dobre warunki glebowe, dobrą jakość środowiska)	6,0	10,0
P.9	Potencjał: Obecność i modernizacja Dworu Władysława Bukowieckiego na cele kulturalne	6,0	10,0
P.10	Potencjał: Zadowalający stan powietrza w Gminie	5,0	9,0
P.11	Potencjał: Możliwości wytworzenia gamy charakterystycznych produktów lokalnych	3,0	8,0

P.12	Potencjał: Możliwości pozyskiwania funduszy unijnych i ich aktualne pozyskiwanie	5,0	10,0
P.13	Potencjał: Stabilność działających firm na terenie Gminy	2,0	8,0
P.14	Potencjał: Zaangażowanie lokalnej organizacji społecznej (KGW Razem dla Gminy Chąśno- upowszechnianie kultury ludowej na terenie Gminy), klubu sportowego (Gminny Klub Sportowy "Olimpia") i aktywność społeczna mieszkańców	7,0	10,0
P.15	Potencjał: Działalność licznych twórców ludowych zajmujących się m.in. Wycinankarstwem, hafciarstwem, malarstwem oraz kultywowaniem pieśni ludowych	5,0	9,0
P.16	Potencjał: Działalność Gminnego Domu Kultury i Biblioteki Publicznej w Chąśnie Drugim jako instytucji kulturalnej	6,0	10,0
P.17	Potencjał: Kultura ludowa Gminy i cykliczne organizowane wydarzenia tj. przeglądy grup śpiewaczy	5,0	10,0
P.18	Potencjał: Organizowane wydarzenia sportowe w Gminie tj. turnieje halowe piłki nożnej, gminne zawody sportowo-pożarnicze, gminny rajd rowerowy, Moto Show Wrak Race	6,0	10,0
P.19	Potencjał: Infrastruktura sportowa Gminy m.in. boiska sportowe przy szkołach, siłownia plenerowa, boisko do siatkówki plażowej itp.	6,0	10,0
P.20	Potencjał: Niewielki spadek liczby mieszkańców, dość stała liczba mieszkańców utrzymująca się na przełomie kilku lat oraz dodatni przyrost naturalny	6,0	9,0
P.21	Potencjał: Współpraca z organizacjami pozarządowymi	6,0	10,0

Tabela 1. Potencjały rozwojowe Gminy Chąśno

Źródło: Opracowanie własne.

W ramach szczegółowej analizy opisane zostały potencjały, które generują największe możliwości rozwoju Gminy Chąśno. Kluczowe czynniki rozwoju gminy stanowią:

P.2 (6;10) Dobrze rozwinięta sieć dróg lokalnych zapewniających dobre połączenia między sołectwami – Dobrze rozwinięta sieć dróg lokalnych zapewniająca efektywne połączenia między sołectwami jest kluczowa dla rozwoju gminy Chąśno ze względu na możliwości rozwoju gospodarczego, społecznego i inwestycyjnego. W ramach strategii rozwoju, gmina powinna skoncentrować się na modernizacji dróg, poprawie dostępu do usług publicznych co poprawi mobilność mieszkańców i zwiększy atrakcyjność gminy. W zakresie rozwoju ważnym atutem jest dobre połączenie z miastem powiatowym – Łowiczem. Fakt ten można wykorzystać pod względem rozwoju branży rolno-spożywczej.

P.5 (1;5) Potencjał do rozwoju agroturystyki – Gmina Chąśno posiada potencjał do rozwoju agroturystyki, oparty na jej zasobach naturalnych, tradycjach rolniczych oraz walorach krajobrazowych terenów wiejskich. Kluczowe jest stworzenie odpowiedniej infrastruktury, wsparcie rolników w zakresie przekształcania gospodarstw w obiekty agroturystyczne oraz skuteczna promocja gminy. Ważne jest także wykorzystanie potencjału działających już firm specjalizujących się w wyrobach tj. miody, sery itp. Dobry plan rozwoju agroturystyki może przyczynić się do wzrostu liczby turystów, poprawy jakości życia mieszkańców oraz stworzenia nowych miejsc pracy w gminie Chąśno.

P.8 (6;10) Potencjał do rozwoju rolnictwa, w tym rolnictwa zrównoważonego (z uwagi na: udział użytków rolnych stanowiących ok.95% obszary gminy, dobre warunki glebowe, dobrą jakość środowiska) – Gmina Chąśno, dzięki dominującemu udziałowi użytków rolnych (stanowiących około 95% powierzchni gminy), korzystnym warunkom glebowym i wysokiej jakości środowiska, dysponuje wyjątkowym potencjałem do rozwoju rolnictwa, w tym szczególnie rolnictwa zrównoważonego. Strategia Rozwoju Gminy powinna uwzględniać ten potencjał, aby nie tylko wzmocnić lokalną gospodarkę, ale również promować zrównoważony rozwój rolnictwa, który będzie sprzyjał ochronie środowiska i poprawie jakości życia mieszkańców. Włączenie zrównoważonego rozwoju rolnictwa do strategii rozwoju przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, ochrony środowiska oraz wzmocnienia lokalnej gospodarki. Istotnym elementem rozwoju rolnictwa może być jego rozwój zgodny z założeniami Misji Glebowej³⁸.

P.11 (3;8) Możliwości wytworzenia gamy charakterystycznych produktów lokalnych – Gmina Chąśno, z uwagi na swoje zasoby naturalne, tradycje rolnicze i kulturowe ma ogromny potencjał do wytworzenia i promocji gamy charakterystycznych produktów lokalnych. Produkty te mogą obejmować zarówno produkty rolnicze jak i dzieła lokalnych twórców. Produkty te mogą stać się wizytówką gminy, przyczyniając się do rozwoju lokalnej gospodarki, promocji regionu, wzrostu turystyki (w szczególności agroturystyki) oraz poprawy jakości życia mieszkańców.

P.12 (5;10) Możliwości pozyskiwania funduszy unijnych i ich aktualne pozyskiwanie – Gmina Chąśno, podobnie jak inne samorządy w Polsce, ma szerokie możliwości pozyskiwania funduszy unijnych, które mogą stanowić kluczowe źródło finansowania dla projektów rozwojowych i inwestycyjnych. Fundusze te są dostępne w ramach różnych programów operacyjnych Unii Europejskiej, które wspierają rozwój infrastruktury, zrównoważony rozwój, innowacje, ochronę środowiska, edukację czy poprawę jakości życia mieszkańców. Efektywne aplikowanie o dotacje oraz współpraca z innymi samorządami i podmiotami pozwolą Gminie Chąśno na pełne wykorzystanie dostępnych środków i osiągnięcie zrównoważonego rozwoju w przyszłości.

P.13 (2;8) Stabilność działających firm na terenie Gminy – Na przełomie kilku ostatnich lat obserwowalna jest stabilność lokalnych firm działających na terenie Gminy. Jako gmina o tradycjach rolniczych, Chąśno ma potencjał do wspierania firm związanych

³⁸ Produkcja zdrowej żywności w zgodzie z kierunkami Misji Glebowej Komisji Europejskiej (Mission Soil) - to inicjatywa Unii Europejskiej w ramach programu badawczo-innowacyjnego Horyzont Europa. Jej celem jest poprawa zdrowia gleb w Europie poprzez wdrożenie innowacyjnych rozwiązań w obszarze zarządzania glebami do 2030 roku. W ramach Misji finansowane są projekty badawcze, które mają na celu rozwiązanie wyzwań związanych ze zdrowiem gleb w różnych kontekstach społecznych i ekologicznych. (Na podstawie https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/eu-missions-horizon-europe/soil-deal-europe_en)

z rolnictwem, przetwórstwem żywności, produkcją ekologiczną czy rozwojem agroturystyki. Programy wspierające rolników i małe firmy rolno-przemysłowe mogą stanowić ważny element stabilności gminnej gospodarki.

P.14 (7;10) Zaangażowanie lokalnej organizacji społecznej (KGW - upowszechnianie kultury ludowej na obszarze Gminy), klubu sportowego (Gminny Klub Sportowy "Olimpia") i aktywność społeczna mieszkańców – W Gminie Chąšno ogromny wyróżnik stanowi działalność lokalnych organizacji społecznych. W szczególności, działalność **Koła Gospodyń Wiejskich (KGW Razem dla Gminy Chąšno)**, **Gminnego Klubu Sportowego "Olimpia"** oraz ogólne zaangażowanie społeczności lokalnej ma kluczowe znaczenie dla budowy tożsamości lokalnej, integracji społecznej oraz aktywności obywatelskiej. Te organizacje stanowią fundament wspólnoty gminnej, a ich współpraca i rozwój mogą przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz dynamicznego rozwoju regionu. Warto więc wspierać je w dalszych ich działaniach.

P.15 (5;9) Działalność licznych twórców ludowych zajmujących się m.in. wycinankarstwem, hafciarstwem, malarstwem oraz kultywowaniem pieśni ludowych – W Gminie Chąšno działa wielu twórców ludowych działających w różnych dziedzinach. Działalność tych twórców może stanowić istotny element w strategii rozwoju gminy, mając wpływ na poprawę jej wizerunku, rozwój turystyki, promocję lokalnej kultury oraz integrację społeczności lokalnej. Tego typu działalności mogą także stanowić wyróżnik Gminy.

P.18 (6;10) Organizowane wydarzenia sportowe w Gminie tj. turnieje halowe piłki nożnej, gminne zawody sportowo-pożarnicze, gminny rajd rowerowy, Moto Show Wrak Race – W Gminie Chąšno organizowane są różne wydarzenia sportowe, które przyczyniają się nie tylko do rozwoju aktywności fizycznej, ale także do wzrostu integracji społecznej, promocji regionu oraz zwiększenia atrakcyjności turystycznej. Regularne organizowanie wydarzeń sportowych, takich jak **turnieje halowe piłki nożnej, gminne zawody sportowo-pożarnicze, gminny rajd rowerowy** czy **Moto Show Wrak Race**, stanowi ważny element rozwoju gminy, który może przyciągnąć mieszkańców, turystów, a także inwestorów.

P.19 (6;10) Infrastruktura sportowa Gminy m.in. boiska sportowe przy szkołach, Infrastruktura sportowa Gminy Chąšno stanowi kluczowy element strategii rozwoju, gdyż odpowiada na potrzeby mieszkańców związane z aktywnością fizyczną, zdrowiem i integracją społeczną. Dobrze rozwinięta infrastruktura sportowa może przyczynić się do poprawy jakości życia, wzmocnienia więzi społecznych. Istotna jest więc modernizacja i rozbudowa obiektów sportowych.

P.20 (6;9) Niewielki spadek liczby mieszkańców, dość stała liczba mieszkańców utrzymująca się na przełomie kilku lat oraz dodatni przyrost naturalny – Niewielki

spadek liczby mieszkańców gminy Chąšno oraz utrzymująca się stabilność demograficzna w ostatnich latach, z dodatnim przyrostem ludności, stanowią istotny potencjał do rozwoju gminy. Tego rodzaju tendencje demograficzne mogą sprzyjać długofalowym inwestycjom oraz tworzeniu pozytywnego klimatu do dalszego wzrostu gospodarczego i społecznego. W związku z dodatnim przyrostem naturalnym, istotną inwestycją może okazać się żłobek gminny.

Do deficytów w kluczowych obszarach funkcjonowania obszaru Gminy Chąšno należą natomiast:

Deficyty rozwojowe Gminy Chąšno

Lp.	RODZAJ DEFICYTU	OCENA	
		OBECNIE	DO 2030 ROKU
D.1	Deficyt: Brak infrastruktury rowerowej (np. przystani dla rowerów, chodników, oznaczeń dróg rowerowych)	-5,0	4,0
D.2	Deficyt: Niewielkie pokrycie Gminy Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego (19,6%)	3,0	6,0
D.3	Deficyt: Brak obszarów o wyróżniających się w skali regionu walorach przyrodniczych	-3,0	3,0
D.4	Deficyt: Niewystarczająca ilość terenów publicznych stanowiących miejsca spotkań dla mieszkańców, w tym niewystarczająca ilość obiektów sportowych (na podstawie badania ankietowego)	-1,0	5,0
D.5	Deficyt: Stosunkowo niewielki stopień skanalizowania Gminy	-3,0	7,0
D.6	Deficyt: Występowanie na obszarze Gminy klasy silnego zagrożenia suszą	-4,0	8,0
D.7	Deficyt: Uboga sieć rzeczna na terenie Gminy oraz niebezpieczeństwo pogorszenia lub utrzymania złej jakości wód wynikające z intensywnego rolniczego wykorzystania gruntów	-6,0	-4,0
D.8	Deficyt: Niewielka lesistość Gminy (1%)	-6,0	-5,0
D.9	Deficyt: Niewystarczająca ilość oferty dla seniorów	-6,0	4,0
D.10	Deficyt: Brak infrastruktury turystycznej	-6,0	3,0
D.11	Deficyt: Niewielkie zróżnicowanie branżowe gospodarki Gminy i stosunkowo niskie wynagrodzenia mieszkańców (w porównaniu m.in. do średniej wojewódzkiej) oraz niewielka liczba miejsc pracy	-2,0	6,0
D.12	Deficyt: Rosnące wydatki ponoszone przez Gminę	-1,0	5,0
D.13	Deficyt: Odptyw osób młodych z Gminy do większych ośrodków gospodarczych	-4,0	1,0
D.14	Deficyt: Współczynnik skolaryzacji wynoszący mniej niż 100%, co oznacza, że coraz więcej uczniów wybiera szkoły znajdujące się poza terenem Gminy	-2,0	6,0
D.15	Deficyt: Niewystarczające doposażenie placówek edukacyjnych, potrzeba większego rozwoju (na podstawie badania ankietowego)	-2,0	6,0

Tabela 2. Deficyty rozwojowe Gminy Chąšno

Źródło: Opracowanie własne.

D.1 (-5;4) Brak infrastruktury rowerowej (np. przystani dla rowerów, chodników, oznaczeń dróg rowerowych) – W gminie brak jest dedykowanych przystani rowerowych, czyli bezpiecznych i wygodnych miejsc do parkowania rowerów. W efekcie rowerzyści mogą mieć trudności z pozostawieniem swoich rowerów w miejscach publicznych, co może wpływać na ich decyzję o korzystaniu z roweru. Włączenie rozwoju infrastruktury

rowerowej do strategii rozwoju gminy Chąšno mogłoby znacząco poprawić jakość życia mieszkańców oraz wpłynąć na poprawę stanu środowiska oraz zapewnić warunki aktywnego wypoczynku dla odwiedzających n. gospodarstwa agroturystyczne.

D.4 (-1;5) Niewystarczająca ilość terenów publicznych stanowiących miejsca spotkań dla mieszkańców, w tym niewystarczająca ilość obiektów sportowych (na podstawie badania ankietowego) – Niewystarczająca ilość terenów publicznych stanowiących miejsca spotkań dla mieszkańców, w tym niewystarczająca ilość obiektów sportowych, stanowi deficyt w gminie Chąšno. Zidentyfikowany problem na podstawie badania ankietowego wskazuje na niewystarczającą ilość odpowiednich przestrzeni do organizacji wydarzeń społecznych, rekreacyjnych i kulturalnych, co może negatywnie wpływać na integrację społeczności lokalnej, a także na jakość życia mieszkańców.

W ramach strategii rozwoju gmina może zaplanować tworzenie nowych terenów publicznych, takich jak skwery, place zabaw czy przestrzenie na spotkania społeczne. Ważne jest, aby te przestrzenie były dostępne, bezpieczne, estetyczne i przyjazne dla wszystkich grup wiekowych, sprzyjając integracji społecznej i poprawiając jakość życia mieszkańców.

W ramach strategii rozwoju gmina może zaplanować tworzenie nowych terenów publicznych, takich jak skwery, place zabaw czy przestrzenie na spotkania społeczne. Ważne jest, aby te przestrzenie były dostępne, bezpieczne, estetyczne i przyjazne dla wszystkich grup wiekowych, sprzyjając integracji społecznej i poprawiając jakość życia mieszkańców.

D.5 (-3;7) Stosunkowo niewielki stopień skanalizowania Gminy – Brak sieci kanalizacyjnej w gminie wiąże się z codziennymi utrudnieniami w życiu mieszkańców. Gmina powinna opracować plan rozbudowy systemu kanalizacyjnego, który obejmowałby tereny dotychczas nieobjęte siecią. W kwestii sieci wodociągowej, jest ona rozprowadzona po wszystkich zamieszkałych terenach. Nie występuje brak możliwości podłączenia do sieci. Kluczowe może być jednak zwiększenie stopnia zwodociągowania na nowych terenach, które mogą być miejscami pod nową zabudowę mieszkaniową.

D.6 (-4;8) Występowanie na obszarze Gminy klasy silnego zagrożenia suszą – Susza jest coraz bardziej odczuwalnym problemem w wielu rejonach, w tym także w gminie Chąšno, gdzie zmiany klimatyczne i nieodpowiednia gospodarka wodna mogą pogłębiać skutki tego zjawiska. Występowanie obszarów zagrożonych suszą to poważny problem, który ma wpływ na wiele aspektów życia społecznego, gospodarczego i środowiskowego. W obliczu rosnącego zagrożenia suszą, konieczne jest wdrożenie działań mających na celu ochronę zasobów wodnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju oraz zwiększenie odporności gminy na zmiany klimatu. W ramach strategii rozwoju gmina powinna skoncentrować się na zrównoważonym zarządzaniu zasobami wodnymi, rozwoju infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej, wsparciu rolników w zakresie nowoczesnych systemów nawadniania oraz edukacji na temat oszczędzania wody. Dzięki temu gmina będzie mogła lepiej przygotować się na zmiany klimatyczne i zwiększyć swoją odporność na suszę.

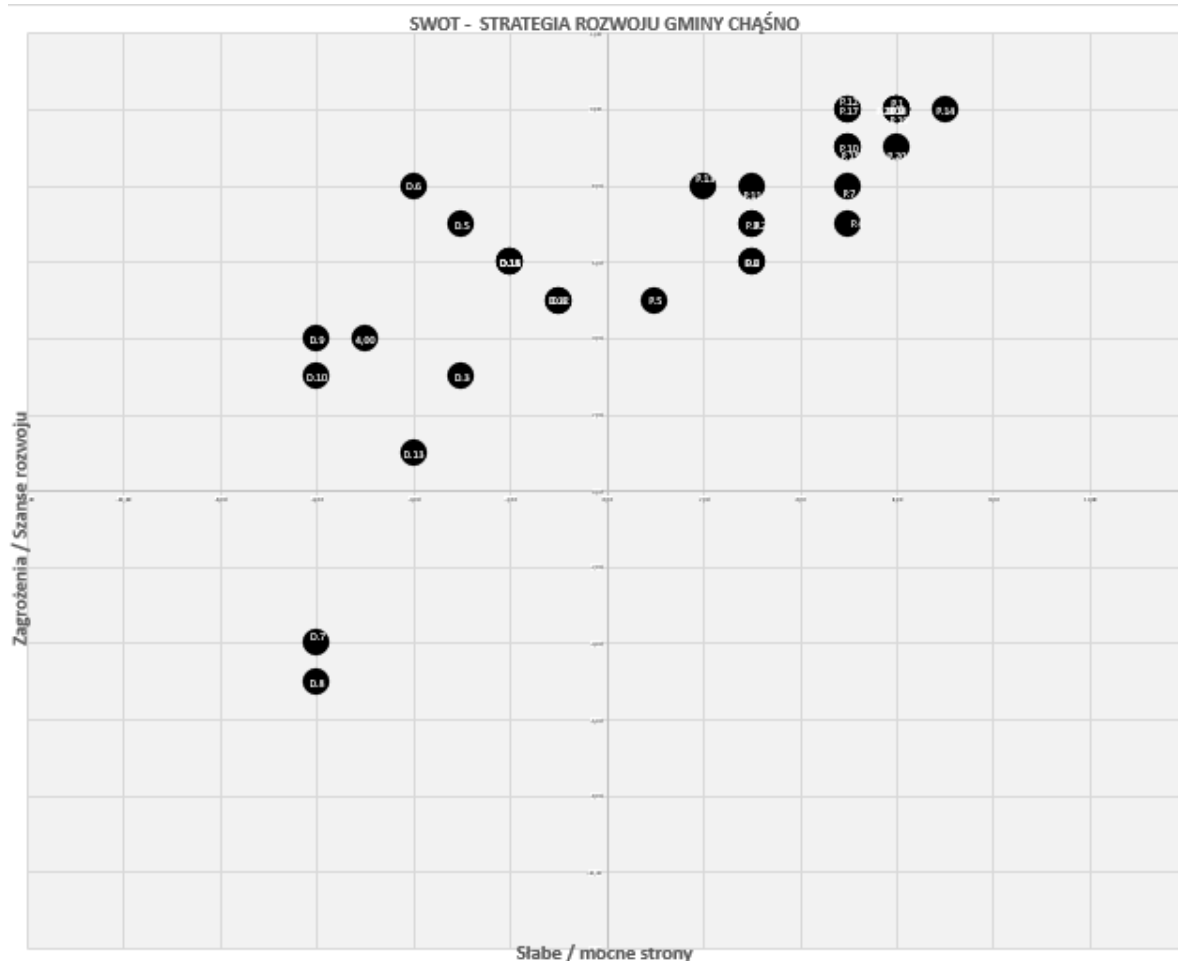
D.10 (-6;3) Brak infrastruktury turystycznej – Brak infrastruktury turystycznej ogranicza możliwy rozwój turystyki w regionie. Współpraca z lokalnymi przedsiębiorstwami

turystycznymi oraz skuteczna promocja Gminy Chąšno może w pozytywny sposób wpłynąć na rozwój tego sektora w Gminie. Istotny potencjał stanowi rozwój agroturystyki.

D.11 (-2;6) Niewielkie zróżnicowanie branżowe gospodarki Gminy i stosunkowo niskie wynagrodzenia mieszkańców (w porównaniu m.in. Do średniej wojewódzkiej) oraz niewielka liczba miejsc pracy – niewielka liczba miejsc pracy w gminie wpływa na mobilność mieszkańców, ich perspektywy zawodowe oraz jakość życia. W kontekście strategii rozwoju gminy Chąšno, konieczne jest podjęcie działań zmierzających do dywersyfikacji gospodarki, zwiększenia liczby miejsc pracy, co pozytywnie wpłynie na rozwój regionu i poprawę warunków życia mieszkańców. Dobrym rozwiązaniem będzie zaplanowanie oraz udostępnienie przez Gminę terenów inwestycyjnych. Tym sposobem stworzy się możliwość pojawienia się nowych inwestorów oraz miejsc pracy.

D.15 (-2;6) Niewystarczające doposażenie placówek edukacyjnych, potrzeba większego rozwoju (na podstawie badania ankietowego) – Niewystarczające doposażenie placówek edukacyjnych oraz potrzeba większego rozwoju infrastruktury edukacyjnej to poważny deficyt, który wpływa na jakość edukacji w gminie Chąšno. Mieszkańcy w znaczącym stopniu zwracali uwagę na ten aspekt w ankietach przeprowadzonych na potrzeby Strategii. W ramach strategii rozwoju, gmina powinna skoncentrować się na modernizacji szkół, zwiększeniu liczby zajęć pozalekcyjnych oraz inwestycjach w nowoczesne technologie edukacyjne. Dzięki tym działaniom, gmina może stworzyć warunki dla lepszej edukacji, a także przygotować młodzież do wyzwań współczesnego rynku pracy.

Wykres 1. Powstały wykres potencjałów i deficytów

Źródło: Opracowanie własne.

W ocenie czynników rozwojowych w czytelny sposób rozkłada się podział na słabe i silne strony oraz na szanse i zagrożenia, co jest kluczowe w procesie planowania strategicznego. Większość zidentyfikowanych deficytów zostało ocenionych jako słabe strony, co oznacza, że są one wynikiem uwarunkowań wewnętrznych. Wśród tych deficytów nie wskazano żadnych zagrożeń wynikających z uwarunkowań zewnętrznych, co sugeruje, że Gmina ma większą kontrolę nad swoimi wewnętrznymi zasobami i działaniami, niż nad wpływami zewnętrznymi.

Z analizy SWOT wynika, że zdiagnozowane czynniki stanowiące potencjały Gminy Chąšno należy traktować jako mocne strony. Te elementy to w większości wewnętrzne zasoby, które mogą zostać wykorzystane do dalszego rozwoju Gminy. Potencjały w tym kontekście mogą obejmować m.in. tradycje ludowe, rolnictwo czy też zaangażowanie społeczne, które mogą stanowić fundament do dalszego wzrostu.

Zidentyfikowane w analizie deficyty również mogą być interpretowane jako przyszłe szanse dla rozwoju Gminy Chąšno. Istnieją obszary, w których Gmina może podjąć działania mające na celu ich poprawę i przekształcenie w atuty. Należy jednak zauważyć, że część deficytów może wymagać trudnych działań w realizacji, a ich przekształcenie z zagrożeń w szanse może wiązać się z wyzwaniami, które będą trudne

do zrealizowania w krótkim okresie obowiązywania strategii. Większość ocenianych czynników zostało określone jako szanse rozwoju, co możemy zauważyć na załączonym wykresie (Wykres 1). Zarówno potencjały jak i deficyty znalazły się w górnej części wykresu, co oznacza że zdefiniowano je jako szanse i możliwości rozwoju.

CZĘŚĆ III

ELEMENTY STRATEGICZNE

3. CZĘŚĆ STRATEGICZNA

Celem dokumentu **Strategia Rozwoju Gminy Chąšno** jest określenie kierunków rozwoju Gminy oraz zdefiniowanie kluczowych działań, które powinny być podejmowane przez władze samorządowe, aby osiągnąć pożądany stan docelowy w określonym czasie. Z tego względu podczas tworzenia niniejszego dokumentu niezbędnym jest określenie misji i wizji dla Gminy Chąšno, które stanowią wzorzec procesu rozwoju Gminy.

3.1. WIZJA ROZWOJU

Wizja to długofalowe wyobrażenie Gminy, czyli innymi słowy mówiąc wizja nakreśla pożądany obraz, stan docelowy, do którego powinny dążyć władze jednostki poprzez realizację zaplanowanych w Strategii działań.

Poniżej sformułowano wizję Gminy Chąšno

Gmina Chąšno to przyjazna gmina wiejska, dynamicznie i odważnie rozwijająca się dzięki silnej gospodarce lokalnej opartej na potencjale rolniczym, inwestycyjnym i aktywności mieszkańców. Jest to miejsce spójne przestrzennie, atrakcyjne kulturowo i społecznie, odpowiedzialne ekologicznie, tworzące warunki do życia i rozwoju dla wszystkich pokoleń. Jest to wspólnota z ambicjami, która nie zapomina o swoich korzeniach.

3.2. MISJA ROZWOJU

Misja określa generalny, przewodni kierunek rozwoju, w którym zmierza gmina w określonym horyzoncie czasowym. Warunkiem jej realizacji jest podjęcie działań, które przyczynią się do trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego jednostki terytorialnej, a tym samym zaspokojenia potrzeb i poprawy jakości życia społeczności lokalnej, a w efekcie konkurencyjności jednostki terytorialnej.

Misja Gminy Chąšno:

Misją Gminy Chąšno jest tworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego opartego na lokalnych zasobach, zwłaszcza potencjale rolniczym i przedsiębiorczości mieszkańców.

Gmina dąży do budowania przestrzeni, która harmonijnie rozwija się w zgodzie z otaczającą przyrodą i pielęgnuje tożsamość kulturową lokalnej wspólnoty.

Gmina dąży do stania się dostępną i otwartą – miejscem, które odpowiada na potrzeby wszystkich pokoleń, wzmacnia więzi społeczne, wspiera inicjatywy oddolne i aktywność obywatelską. Poprzez odpowiedzialne działania samorządowe Gmina pragnie zapewnić wysoką jakość życia, zachowując jednocześnie unikalny charakter Gminy Chąšno oraz jej naturalne i kulturowe dziedzictwo dla przyszłych pokoleń.

Wyróżnikiem Gminy Chąšno będzie zintegrowana i ambitna lokalna wspólnota, która działa na rzecz potrzeb wszystkich mieszkańców.

3.3. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

Po przeprowadzonej diagnozie, badaniu ankietowym oraz ocenie głównych deficytów i potencjałów w analizie SWOT, kierując się wyznaczoną misją i wizją, wyznaczono 4 główne obszary rozwoju Gminy Chąšno: gospodarkę, przestrzeń, środowisko i społeczeństwo.

Dla każdego z powyższych obszarów określono cele strategiczne, które stanowią odzwierciedlenie potrzeb Gminy Chąšno w sferze gospodarczej, przestrzennej, środowiskowej i społecznej. Zdefiniowane cele, wykorzystując posiadane zasoby (potencjały) służyć będą eliminowaniu barier (deficytów) rozwojowych obszaru. Cele rozwoju skupiają się na eliminowaniu istniejących barier. Poszczególnym obszarom rozwoju przypisano następujące cele strategiczne:

GOSPODARKA

PRZESTRZEŃ

ŚRODOWISKO

SPOŁECZEŃSTWO

I CEL STRATEGICZNY

WZMACNIANIE LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY CHĄŚNO POPRZEC WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU ROLNICZEGO ORAZ WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

II CEL STRATEGICZNY

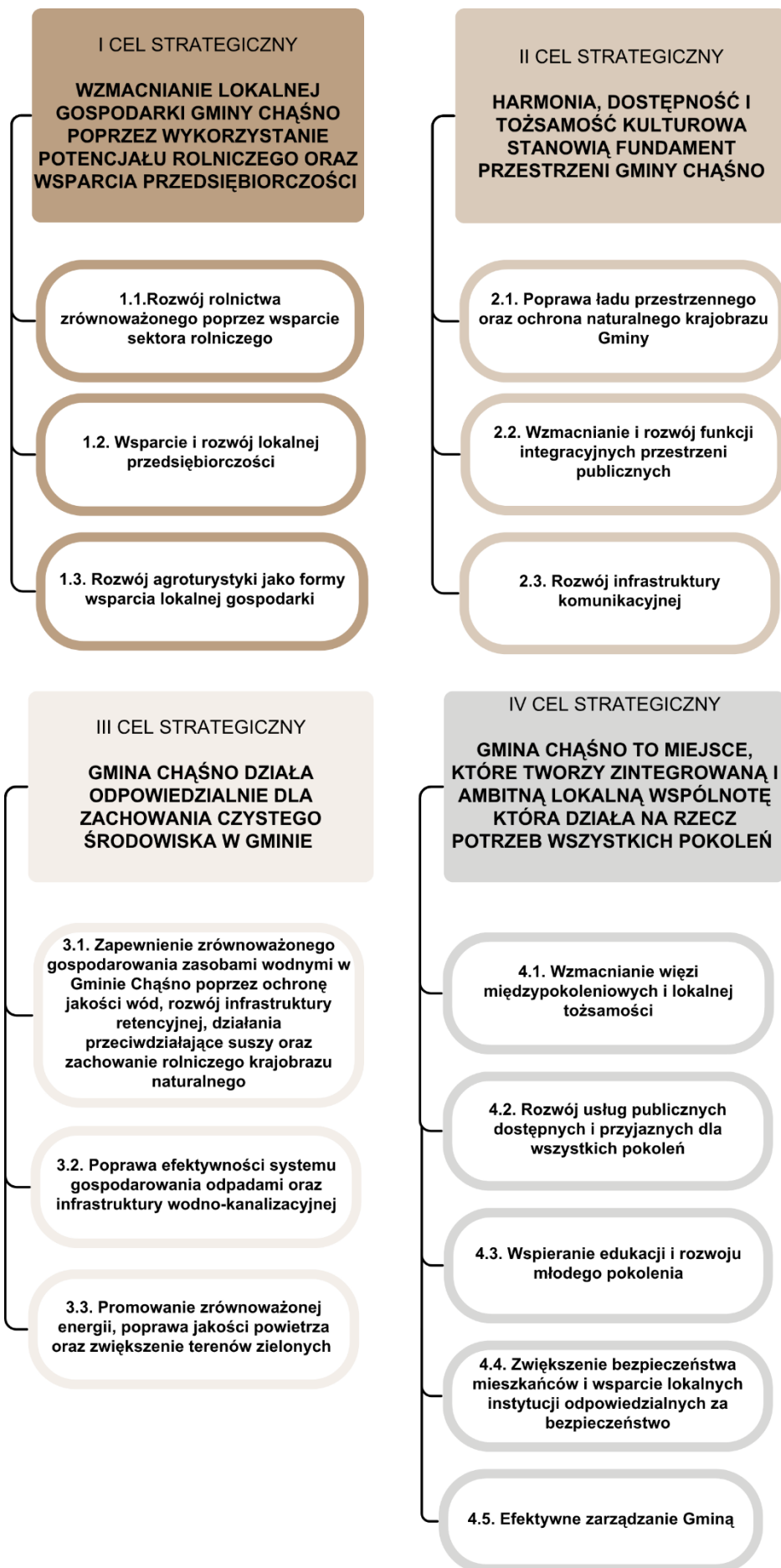
HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄŚNO

III CEL STRATEGICZNY

GMINA CHĄŚNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE

IV CEL STRATEGICZNY

GMINA CHĄŚNO TO MIEJSCE, KTÓRE TWORZY ZINTEGROWANĄ I AMBITNĄ LOKALNĄ WSPÓLNOTĘ KTÓRA DZIAŁA NA RZECZ POTRZEB WSZYSTKICH POKOLEŃ

I CEL STRATEGICZNY

WZMACNIANIE LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY CHĄŚNO POPRZEC WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU ROLNICZEGO ORAZ WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Głównym celem Gminy Chąśno jest wspieranie zrównoważonego rozwoju lokalnej gospodarki poprzez wzmocnienie rolnictwa przyjaznego środowisku, rozwój przedsiębiorczości oraz promowanie agroturystyki jako alternatywnego źródła dochodu dla mieszkańców. Gmina dąży do pełniejszego wykorzystania lokalnych zasobów, aktywizacji społeczności oraz budowania silnej i odpornej gospodarki opartej na współpracy, rolnictwie zrównoważonym i promocji produktów oraz usług lokalnych.

Cel operacyjny 1.1.

1.1. Rozwój rolnictwa zrównoważonego poprzez wsparcie sektora rolniczego

Gmina Chąśno dąży do rozwoju zrównoważonego rolnictwa, wykorzystując lokalny potencjał, w szczególności glebowy, zgodnie z założeniami misji SOIL KE. Celem jest zwiększenie liczby gospodarstw wdrażających praktyki przyjazne środowisku, regenerujące glebę i sprzyjające długofalowej rentowności rolnictwa. W tym zakresie planowane są działania wspierające współpracę z instytucjami naukowymi i doradczymi, rozwój sieci powiązań między rolnikami a sektorem przetwórstwa, a także promocja dobrych praktyk. Gmina pomoże w tej kwestii rolnikom poprzez zapewnienie dostępu do doradztwa, szkoleń oraz funduszy i programów wspierających transformację w kierunku zrównoważonego rolnictwa. Kluczowym elementem będzie także promocja lokalnych produktów poprzez utworzenie „ryneczku”, rozwój lokalnych punktów sprzedaży oraz działania promocyjne na szerszą skalę, m.in. w mediach społecznościowych. Wzmocnienie rolnictwa zrównoważonego ma na celu nie tylko ochronę środowiska, lecz także budowanie gospodarki lokalnej.

Kierunki działań:

- 1.1.1. Wykorzystanie potencjału rolniczego gminy do rozwoju rolnictwa zgodnego z misją SOIL KE
- 1.1.2. Wsparcie finansowe i doradcze dla gospodarstw w kierunku zrównoważonych praktyk
- 1.1.3. Promocja lokalnych produktów rolnych i rozwój współpracy

Cel operacyjny 1.2.**1.2. Wsparcie i rozwój lokalnej przedsiębiorczości**

Zakłada się aktywne wspieranie i rozwijanie lokalnej przedsiębiorczości jako kluczowego elementu rozwoju społeczno-gospodarczego. Działania będą koncentrować się na tworzeniu nowych miejsc pracy w sektorze usługowym, produkcyjnym oraz rolniczym, w tym poprzez udostępnianie terenów inwestycyjnych i zachęcanie inwestorów do lokowania działalności na terenie gminy. Szczególny nacisk położony zostanie na rozwój przedsiębiorczości wśród młodzieży i osób młodych – poprzez organizację zajęć rozwijających kompetencje osobiste, warsztatów i szkoleń z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej, a także nowych form aktywności zawodowej, w tym w obszarze usług lokalnych i rolnictwa zrównoważonego. Ważne będzie także tworzenie dobrych warunków dla rozwijania nowych inicjatyw gospodarczych oraz wzmacnianie lokalnego potencjału.

Kierunki działań:

1.2.1. Wsparcie rozwoju i tworzenie nowych miejsc pracy na terenie Gminy

1.2.2. Wsparcie i rozwój przedsiębiorczości wśród młodzieży i osób młodych

Cel operacyjny 1.3.**1.3. Rozwój agroturystyki jako formy wsparcia lokalnej gospodarki**

Rozwój agroturystyki na obszarze Gminy Chąšno może stać się istotnym elementem wspierającym lokalną gospodarkę i aktywizację mieszkańców. Działania w ramach celu będą ukierunkowane na stymulowanie powstawania nowych gospodarstw agroturystycznych dzięki pomocy m.in. wsparcie doradcze, szkolenia itp. Cel zakłada również promocję Gminy jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku, przy użyciu m.in. mediów społecznościowych. W ramach promocji zakładany jest także rozwój charakterystycznych produktów lokalnych, budowa szlaku tematycznego oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi przy inicjatywach promocyjnych.

Kierunki działań:

1.3.1. Stymulowanie powstawania gospodarstw agroturystycznych

1.3.2. Zwiększenie rozpoznawalności Gminy poprzez jej promocję

II CEL STRATEGICZNY

HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄŚNO

Gmina Chąśno dąży do zrównoważonego i uporządkowanego rozwoju przestrzennego, który szanuje lokalny krajobraz oraz tożsamość kulturową mieszkańców. Kluczowym elementem jest ochrona terenów rolnych, leśnych i otwartych oraz estetyczne kształtowanie przestrzeni publicznych sprzyjających integracji społecznej. Poprawa infrastruktury komunikacyjnej, w tym rozwój tras rowerowych i modernizacja dróg oraz przystanków, ma zapewnić mieszkańcom lepszą dostępność i komfort podróżowania. Wzmacnianie funkcji integracyjnych przestrzeni, estetyka i rozwój obiektów publicznych oraz wykorzystanie lokalnego dziedzictwa kulturowego tworzą warunki do podnoszenia jakości życia i zrównoważonego rozwoju przestrzeni.

Cel operacyjny 2.1.

2.1. Poprawa ładu przestrzennego oraz ochrona naturalnego krajobrazu Gminy

Gmina Chąśno dąży do uporządkowanego i zrównoważonego rozwoju przestrzennego, z poszanowaniem lokalnego krajobrazu i tożsamości obszarów wiejskich. W ramach tego celu planowane są działania zmierzające do zwiększenia pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (MPZP), opracowania Planu Ogólnego Gminy oraz aktualizacji obowiązujących dokumentów planistycznych. Szczególny nacisk zostanie położony na ochronę charakterystycznego układu wsi, kształtowanie estetyki przestrzeni oraz opracowanie wytycznych urbanistycznych dla nowej zabudowy. Gmina będzie dążyć do zachowania terenów rolnych, leśnych i otwartych przed niekontrolowaną zabudową, dbając o spójność przestrzenną, jakość krajobrazu i zrównoważony rozwój osadnictwa.

Kierunki działań:

2.1.1. Uporządkowanie polityki przestrzennej Gminy

2.1.2. Ochrona i kształtowanie charakterystycznego krajobrazu wiejskiego

Cel operacyjny 2.2.**2.2. Wzmacnianie i rozwój funkcji integracyjnych przestrzeni publicznych**

Cel obejmuje tworzenie i rozwijanie przestrzeni publicznych, które sprzyjają integracji mieszkańców oraz poprawie jakości życia społeczności lokalnej. W ramach tego celu zakłada się zagospodarowanie i tworzenie miejsc spotkań, takich jak skatepark, a także zwiększanie liczby terenów zieleni urządzonej. Istotne jest również wykorzystanie dzieł lokalnych twórców w przestrzeniach publicznych oraz tworzenie stref odpoczynku w budynkach użyteczności publicznej, np. w bibliotece. Ważnym kierunkiem działań będzie także poprawa estetyki przestrzeni publicznych poprzez m.in. zwiększenie ilości i dostępności do segregowanych koszy na śmieci, zwiększanie zieleni przy drogach, estetyzacja elewacji budynków publicznych oraz tworzenie zielonych stref przyjaznych pieszym. Ważna będzie także modernizacja i rozwój placówek edukacyjnych, administracyjnych oraz obiektów sportowych. Dobrym działaniem może być budowa nowych boisk sportowych, doświetlenie i modernizacja już istniejących, budowa siłowni plenerowych, ogrodów społecznych przy szkołach oraz stref relaksu m.in. na korytarzach szkolnych. Realizacja celu może przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni publicznych, wsparcia aktywności społecznej oraz integracji mieszkańców w różnym wieku.

Kierunki działań:

2.2.1. Zagospodarowanie i tworzenie miejsc spotkań i integracji mieszkańców

2.2.2. Poprawa estetyki przestrzeni publicznych

2.2.3. Modernizacja i rozwój istniejących placówek edukacji, administracji oraz obiektów sportowych

Cel operacyjny 2.3.**2.3. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej**

Kompleksowy rozwój infrastruktury komunikacyjnej zwiększy dostępność oraz komfort podróżowania mieszkańców oraz poprawi warunki dla ruchu rowerowego i pieszego. Rozwój lokalnych tras rowerowych wraz z oznakowaniem oraz stworzenie tematycznych tras, mogą stanowić atrakcję dla mieszkańców jak i turystów. W ramach rozwoju infrastruktury rowerowej istotne będzie także zapewnienie odpowiedniej infrastruktury, w tym wiat, stojaków na rowery oraz stacji napraw rowerów przy obiektach użyteczności publicznej. Równocześnie realizowane powinny być prace modernizacyjne istniejących dróg oraz budowa nowych odcinków. W kwestii zwiększenia bezpieczeństwa istotne będzie także ich oświetlenie. Działania na rzecz poprawy dostępności transportu publicznego obejmują m.in. modernizację i budowę nowych przystanków, w szczególności w miejscach, w których nie występują. Estetyka przystanków może być wzbogacona o dzieła lokalnych twórców ludowych, co podkreśli tożsamość kulturową

gminy. Realizacja celu może znacząco przyczynić się do wzrostu jakości życia mieszkańców Gminy Chąšno.

Kierunki działań:

- 2.3.1. Opracowanie i realizacja koncepcji gminnej sieci tras rowerowych
- 2.3.2. Rozwój infrastruktury rowerowej
- 2.3.3. Wzmacnianie dostępności komunikacyjnej i poprawa infrastruktury
- 2.3.4. Realizacja działań na rzecz budowy nowych i poprawy istniejących przystanków autobusowych

III CEL STRATEGICZNY

GMINA CHĄŚNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE

Gmina Chąšno podejmuje zrównoważone działania na rzecz ochrony środowiska, poprawy jakości życia mieszkańców i przeciwdziałania zmianom klimatu. Kluczowe obszary to ochrona zasobów wodnych i rolniczego krajobrazu poprzez zwiększanie retencji, wspieranie zrównoważonego rolnictwa i ograniczenie wycinki zadrzewień. Równolegle rozwijana jest gospodarka odpadami i infrastruktura wodno-kanalizacyjna oraz promowana selektywna zbiórka i recykling. Dla Gminy istotne są także inwestycje w OZE, ograniczanie emisji zanieczyszczeń oraz rozwój terenów zielonych. Ważną rolę odgrywa edukacja dotycząca ochrony środowiska i zaangażowanie mieszkańców. Wszystkie te działania tworzą spójną strategię dbałości o czyste środowisko i odporność gminy na wyzwania klimatyczne.

Cel operacyjny 3.1.

3.1. Zapewnienie zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi w Gminie Chąšno poprzez ochronę jakości wód, rozwój infrastruktury retencyjnej, działania przeciwdziałające suszy oraz zachowanie rolniczego krajobrazu naturalnego

Gmina Chąšno dąży do ochrony zasobów wodnych i zachowania rolniczego krajobrazu. Istotne w tym celu będzie wspieranie i zwiększanie retencji, prowadzenie działań przeciwdziałających suszy oraz poprawa jakości wód. Realizacja celu zakłada wsparcie rolników w stosowaniu praktyk rolniczych zgodnych z misją glebową, edukację mieszkańców oraz monitorowanie stanu wód. Kluczowa będzie budowa zbiorników retencyjnych, ogrodów deszczowych oraz wprowadzanie działań przeciwdziałających suszy. W kwestii ochrony krajobrazu rolniczego ważne będzie ograniczenie wycinki zadrzewień, wspieranie rolnictwa oraz ochrona gruntów przede wszystkim tych o najwyższej klasie bonitacyjnej. Zalesienia warto wprowadzać na gruntach o klasie niższej. Oprócz wprowadzonych działań zapobiegających suszy, istotny będzie także aktywny udział w Lokalnym Partnerstwie do Spraw Wody. Założeniem jest zwiększenie odporności gminy na zmiany klimatu oraz poprawa jakości środowiska.

Kierunki działań:

- 3.1.1. Zmniejszenie ryzyka zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych
- 3.1.2. Budowa i modernizacja infrastruktury wodnej w celu poprawy retencji wody i zagospodarowania wód opadowych
- 3.1.3. Wprowadzenie działań mających na celu przeciwdziałanie suszy
- 3.1.4. Wprowadzenie działań chroniących naturalny rolniczy krajobraz gminy

Cel operacyjny 3.2.**3.2. Poprawa efektywności systemu gospodarowania odpadami oraz infrastruktury wodno-kanalizacyjnej**

Celem strategicznym jest poprawa efektywności systemu gospodarowania odpadami oraz infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, co ma bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców i ochronę środowiska. Działania w tym zakresie koncentrują się na trzech głównych obszarach: optymalizacji gospodarki odpadami, wprowadzanie działań z zakresu GOZ, modernizacji i rozbudowie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz budowaniu świadomości ekologicznej wśród mieszkańców. W ramach optymalizacji gospodarki odpadami planuje się m.in. zwiększenie liczby pojemników do selektywnej zbiórki oraz promowanie naprawy i ponownego użycia przedmiotów oraz recyklingu, co przyczyni się do zmniejszenia ilości odpadów. Z kolei poprawa usług wodno-kanalizacyjnych obejmuje budowę przydomowych oczyszczalni ścieków, modernizację sieci, budowę Gminnej Oczyszczalni Ścieków oraz rozbudowę infrastruktury, co zapewni lepszy dostęp do czystej wody i efektywniejsze odprowadzanie ścieków. Uzupełnieniem tych działań jest edukacja dotycząca ochrony środowiska – organizacja warsztatów, kampanii informacyjnych i działań w szkołach – mająca na celu rozwijanie postaw odpowiedzialności za środowisko. Wspólna realizacja tych działań umożliwi stworzenie nowoczesnego i zrównoważonego systemu, odpowiadającego na potrzeby mieszkańców i wyzwania klimatyczne.

Kierunki działań:

- 3.2.1. Optymalizacja gospodarki odpadami oraz wprowadzanie działań z zakresu GOZ
- 3.2.2. Zapewnienie wysokiej jakości i dostępności usług w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków
- 3.2.3. Budowanie kultury odpowiedzialności za środowisko naturalne wśród mieszkańców

Cel operacyjny 3.3.**3.3. Promowanie zrównoważonej energii, poprawa jakości powietrza oraz zwiększenie terenów zielonych**

Celem strategicznym jest promowanie zrównoważonej energii, poprawa jakości powietrza oraz zwiększenie terenów zielonych, co wpisuje się w długofalowe działania na rzecz ochrony klimatu, zdrowia mieszkańców oraz zachowania różnorodności biologicznej. Gmina dąży do zwiększenia niezależności energetycznej poprzez inwestowanie w odnawialne źródła energii (OZE), w szczególności instalacje na budynkach użyteczności publicznej, oraz wspieranie prośrodowiskowych przedsięwzięć prywatnych. Jednocześnie, w odpowiedzi na problem niskiej emisji, podejmowane są działania zmierzające do zmniejszenia zanieczyszczeń powietrza, m.in. poprzez dofinansowanie wymiany nieefektywnych źródeł ciepła, edukację mieszkańców i promocję zrównoważonego rolnictwa. Ważnym elementem strategii jest również rozwój terenów zielonych i przywracanie naturalnych ekosystemów, realizowane poprzez zakładanie nowych przestrzeni zielonych, zwiększanie liczby nasadzeń, ochronę istniejących form zieleni oraz tworzenie siedlisk dla owadów zapylających. Planowane są również lokalne akcje sadzenia drzew i działania na rzecz zwiększenia bioróżnorodności. Uzupełnieniem tych działań jest dalsza utylizacja materiałów zawierających azbest. Kompleksowe podejście do tych obszarów ma na celu budowanie odpornej, przyjaznej środowisku i zdrowej do życia przestrzeni dla obecnych i przyszłych pokoleń.

Kierunki działań:

3.3.1. Zapewnienie niezależności energetycznej Gminy

3.3.2. Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza w Gminie

3.3.3. Rozwój i odbudowa terenów zielonych oraz przywracanie naturalnych ekosystemów

IV CEL STRATEGICZNY

GMINA CHĄŚNO TO MIEJSCE, KTÓRE TWORZY ZINTEGROWANĄ I AMBITNĄ LOKALNĄ WSPÓLNOTĘ KTÓRA DZIAŁA NA RZECZ POTRZEB WSZYSTKICH POKOLEŃ

Mieszkańcy Gminy Chąšno są jej wyróżnikiem. Gmina dąży do stworzenia zintegrowanej, aktywnej i otwartej wspólnoty, która odpowiada na potrzeby wszystkich mieszkańców, niezależnie od wieku. Poprzez wspieranie lokalnej tradycji, rozwój usług publicznych, promocję zaangażowania społecznego oraz zapewnienie bezpieczeństwa, Gmina buduje miejsce sprzyjające współpracy międzypokoleniowej i wspólnemu rozwojowi. Efektywne zarządzanie i otwartość na dialog z mieszkańcami umożliwiają realizację tych celów, tworząc przyjazne środowisko dla obecnych i przyszłych pokoleń.

Cel operacyjny 4.1.

4.1. Wzmacnianie więzi międzypokoleniowych i lokalnej tożsamości

Celem operacyjnym jest budowanie silnych relacji międzypokoleniowych oraz umacnianie lokalnej tożsamości poprzez działania integrujące społeczność, promujące tradycję i działania wspierające zaangażowanie obywatelskie. Realizacja celu zakłada organizację cyklicznych wydarzeń kulturalnych, festynów, warsztatów oraz kiermaszy z udziałem mieszkańców różnych grup wiekowych. Ważnym elementem jest promocja lokalnej historii, tradycji i twórczości ludowej, m.in. poprzez dokumentowanie dziejów wsi, wspieranie artystów oraz działalności Kół Gospodyń Wiejskich, OSP i innych organizacji społecznych. Planowane jest również utworzenie Gminnego Centrum Aktywności Społecznej jako przestrzeni do działań międzypokoleniowych i obywatelskich. Rozwijany będzie wolontariat, w tym program „Wolontariat sąsiedzki” skierowany do osób starszych i potrzebujących, a także budżet obywatelski wspierający małe, oddolne inicjatywy mieszkańców. Działania te mają na celu integrację społeczności, rozwój więzi sąsiedzkich i wzmocnienie poczucia wspólnoty.

Kierunki działań:

4.1.1. Organizacja wydarzeń integracyjnych i międzypokoleniowych oraz promocja lokalnej tradycji

4.1.2. Aktywizacja mieszkańców i rozwój wolontariatu

Cel operacyjny 4.2.**4.2. Rozwój usług publicznych dostępnych i przyjaznych dla wszystkich pokoleń**

Celem jest tworzenie dostępnych, wysokiej jakości usług publicznych, odpowiadających na potrzeby wszystkich mieszkańców. W szczególności zakłada się poprawę dostępności usług zdrowotnych i opiekuńczych poprzez rozbudowę oferty dla seniorów, dostosowanie przestrzeni publicznej do osób z ograniczoną mobilnością oraz działania profilaktyczne i promujące zdrowy styl życia – takie jak warsztaty zdrowotne czy dyżury pielęgniarek w szkołach. Równocześnie celem jest podnoszenie jakości edukacji i rozwijanie oferty kulturalnej, m.in. poprzez organizację zajęć rozwijających pasje dzieci i młodzieży, modernizację biblioteki, zwiększenie liczby konkursów i turniejów. Ważnym aspektem jest także wspieranie aktywności społecznej – poprzez powołanie Młodzieżowej Rady Gminy i Rady Seniorów (bądź innych organizacji o takim charakterze), rozwój wolontariatu oraz promowanie zaangażowania obywatelskiego, szczególnie wśród młodszych pokoleń, także poprzez media społecznościowe. Wszystkie te działania mają na celu stworzenie środowiska przyjaznego każdemu mieszkańcowi, przy jednoczesnym wzmocnieniu międzypokoleniowemu zaangażowaniu w życie Gminy.

Kierunki działań:

- 4.2.1. Poprawa dostępności usług zdrowotnych i opiekuńczych
- 4.2.2. Podnoszenie jakości edukacji i oferty kulturalnej
- 4.2.3. Stworzenie warunków do większego zaangażowania młodzieży i seniorów w życie społeczne i kulturalne Gminy

Cel operacyjny 4.3.**4.3. Wspieranie edukacji i rozwoju młodego pokolenia**

Celem jest stworzenie przyjaznych warunków do wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez podnoszenie jakości edukacji, rozwój kompetencji kluczowych oraz wsparcie rodzin w opiece nad najmłodszymi. Zakłada się poprawę infrastruktury i wyposażenia szkół podstawowych – m.in. modernizację sal lekcyjnych, zakup nowoczesnych pomocy dydaktycznych, komputerów, tworzenie stref relaksu i zwiększenie liczby miejsc do odpoczynku. Ważne jest także wspieranie nauczycieli poprzez szkolenia i doskonalenie zawodowe oraz urozmaicanie oferty zajęć szkolnych. Duży nacisk kładziony jest na rozwój kompetencji uczniów – organizację dodatkowych kursów językowych, zajęć z przedsiębiorczości, zajęć sportowych, warsztatów rozwoju osobistego i konkursów szkolnych. Uzupełnieniem działań edukacyjnych jest wsparcie rodzin poprzez rozwój oferty opieki nad małymi dziećmi, w tym utworzenie gminnego żłobka. Wszystkie te działania mają na celu zapewnienie dzieciom i młodzieży jak najlepszych warunków do nauki i rozwoju.

Kierunki działań:

- 4.3.1. Podniesienie jakości i dostępności edukacji w szkołach podstawowych
- 4.3.2. Rozwój kompetencji kluczowych dzieci i młodzieży
- 4.3.3. Wsparcie rodzin poprzez rozwój oferty opieki nad małymi dziećmi

Cel operacyjny 4.4.**4.4. Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców i wsparcie lokalnych instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo**

Cel zakłada podniesienie poziomu bezpieczeństwa na terenie gminy poprzez rozwój infrastruktury, wsparcie służb ratowniczych oraz działania prewencyjne i edukacyjne skierowane do mieszkańców. Kluczowym elementem jest wzmacnianie potencjału lokalnych jednostek OSP – poprzez dofinansowanie ich działalności, zakup nowoczesnego sprzętu ratowniczego, w tym wozów strażackich, oraz organizację szkoleń podnoszących gotowość do reagowania w sytuacjach kryzysowych. Równolegle podejmowane będą działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej – modernizacja oświetlenia ulicznego, montaż monitoringu, wyraźne oznakowanie przejść dla pieszych, szczególnie w rejonie szkół, a także prowadzenie działań edukacyjnych dotyczących zasad bezpieczeństwa. Istotną częścią strategii jest także rozwój lokalnego systemu ochrony ludności i obrony cywilnej, m.in. poprzez budowę obiektów ochronnych oraz magazynów na potrzeby zarządzania kryzysowego. Kompleksowe podejście do kwestii bezpieczeństwa ma na celu stworzenie bezpiecznego i dobrze przygotowanego do reagowania społeczeństwa lokalnego.

Kierunki działań:

- 4.4.1. Wzmacnianie potencjału służb i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo na terenie gminy
- 4.4.2. Wzmacnianie bezpieczeństwa mieszkańców w przestrzeni publicznej
- 4.4.3. Wzmocnienie systemu ochrony ludności i obrony cywilnej na poziomie lokalnym

Cel operacyjny 4.5.**4.5. Efektywne zarządzanie Gminą**

Zakłada się zapewnienie sprawnego i nowoczesnego zarządzania Gminą, które umożliwi realizację polityki rozwoju oraz skuteczne odpowiadanie na potrzeby mieszkańców. Kluczowe działania obejmują podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników administracji publicznej, co przekłada się na profesjonalizm i jakość obsługi. Równocześnie planowane jest usprawnienie procesów administracyjnych poprzez wprowadzanie nowoczesnych rozwiązań organizacyjnych i technologicznych, co przyspieszy i ułatwi kontakt mieszkańców z urzędem. Ważnym elementem jest rozwijanie

partycypacji społecznej, czyli angażowanie mieszkańców w proces podejmowania decyzji i realizacji projektów rozwojowych. Dodatkowo Gmina będzie aktywnie pozyskiwać fundusze zewnętrzne, w tym unijne, aby skutecznie finansować inwestycje i projekty służące poprawie jakości życia społeczności lokalnej. Takie kompleksowe podejście ma na celu zwiększenie efektywności zarządzania i dalszy zintegrowany rozwój Gminy.

Kierunki działań:

- 4.5.1. Wzmocnienie umiejętności i kompetencji pracowników administracji publicznej
- 4.5.2. Usprawnienie procesów administracyjnych
- 4.5.3. Rozwijanie partycypacji społecznej w procesie wdrażania polityki rozwoju Gminy
- 4.5.4. Aktywne pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na realizację projektów związanych z rozwojem Gminy

WYKAZ ZADAŃ WSKAZANYCH PRZEZ UG W CHĄŚNIE REKOMENDOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH STRATEGII ROZWOJU GMINY CHĄŚNO

Lp.	Działanie	Nazwa celu strategicznego, celu operacyjnego i kierunku rozwoju wskazanego w Strategii	Podmiot realizujący	Termin realizacji	Szacunkowy koszt zadania
01	Zagęszczanie sieci drenarskiej (drenowanie na gruntach ornych) Gmina Chąšno (sołectwa: Błędów, Chąšno, Skowroda Południowa)	<u>Cel strategiczny:</u> 3. GMINA CHĄŚNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE <u>Cel operacyjny:</u> 3.1. Zapewnienie zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi w Gminie Chąšno poprzez ochronę jakości wód, rozwój infrastruktury retencyjnej, działania przeciwdziałające suszy oraz zachowanie rolniczego krajobrazu naturalnego <u>Kierunek działań:</u> -Wprowadzenie działań mających na celu przeciwdziałanie suszy	Gminna Spółka Wodna w Chąśnie	2025-2030	300 000,00 zł
02	Prace modernizacyjne, inwestycyjne - Przekładanie istniejącej sieci drenarskiej (zbieracze, sączki) Gmina Chąšno (sołectwa: Błędów, Chąšno, Goleńsko, Przemysłów, Wyborów)	<u>Cel strategiczny:</u> 3. GMINA CHĄŚNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE <u>Cel operacyjny:</u> 3.1. Zapewnienie zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi w Gminie Chąšno poprzez ochronę jakości wód, rozwój infrastruktury retencyjnej, działania przeciwdziałające suszy oraz zachowanie rolniczego krajobrazu naturalnego <u>Kierunek działań:</u> -Wprowadzenie działań mających na celu przeciwdziałanie suszy	Gminna Spółka Wodna w Chąśnie	2025-2030	50 000,00 zł
03	Prace modernizacyjne, inwestycyjne.	<u>Cel strategiczny:</u> 3. GMINA CHĄŚNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE	Gminna Spółka	2025-2030	350 000,00 zł/rok

	Naprawy sieci drenarskiej Gmina Chąśno	<u>Cel operacyjny:</u> 3.1. Zapewnienie zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi w Gminie Chąśno poprzez ochronę jakości wód, rozwój infrastruktury retencyjnej, działania przeciwdziałające suszy oraz zachowanie rolniczego krajobrazu naturalnego <u>Kierunek działań:</u> -Wprowadzenie działań mających na celu przeciwdziałanie suszy	Wodna w Chąśnie		
04	Budowa drogi gminnej Błędów – Chąśno	<u>Cel strategiczny:</u> 2. HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄŚNO <u>Cel operacyjny:</u> 2.3. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej <u>Kierunek działań:</u> -Wzmacnianie dostępności komunikacyjnej i poprawa infrastruktury	Gmina Chąśno	2027	4 000 000 zł
05	Budowa drogi gminnej w Chąśnie	<u>Cel strategiczny:</u> 2. HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄŚNO <u>Cel operacyjny:</u> 2.3. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej <u>Kierunek działań:</u> -Wzmacnianie dostępności komunikacyjnej i poprawa infrastruktury	Gmina Chąśno	2028	2 000 000 zł
06	Budowa drogi gminnej Mastki - Karsznice Duże	<u>Cel strategiczny:</u> 2. HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄŚNO <u>Cel operacyjny:</u> 2.3. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej <u>Kierunek działań:</u> -Wzmacnianie dostępności komunikacyjnej i poprawa infrastruktury	Gmina Chąśno	2029-2030	3 000 000 zł

07	Rozbudowa SUW w Wyborowie	<u>Cel strategiczny:</u> 4. GMINA CHĄŚNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE <u>Cel operacyjny:</u> 4.2. Poprawa efektywności systemu gospodarowania odpadami oraz infrastruktury wodno-kanalizacyjnej <u>Kierunek działań:</u> - Zapewnienie wysokiej jakości i dostępności usług w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzanie ścieków	Gmina Chąśno	2027	4 000 000 zł
08	Budowa ujęcia wody w Wyborowie	<u>Cel strategiczny:</u> 4. GMINA CHĄŚNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE <u>Cel operacyjny:</u> 4.2. Poprawa efektywności systemu gospodarowania odpadami oraz infrastruktury wodno-kanalizacyjnej <u>Kierunek działań:</u> - Zapewnienie wysokiej jakości i dostępności usług w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzanie ścieków	Gmina Chąśno	2027	1 000 000 zł
09	Budowa wodociągu Sierżnik – Błędów	<u>Cel strategiczny:</u> 4. GMINA CHĄŚNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE <u>Cel operacyjny:</u> 4.2. Poprawa efektywności systemu gospodarowania odpadami oraz infrastruktury wodno-kanalizacyjnej <u>Kierunek działań:</u> - Zapewnienie wysokiej jakości i dostępności usług w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzanie ścieków	Gmina Chąśno	2028	3 000 000 zł
10	Budowa Gminnej Oczyszczalni Ścieków	<u>Cel strategiczny:</u> 4. GMINA CHĄŚNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE	Gmina Chąśno	2026-2028	20 000 000 zł

		<u>Cel operacyjny:</u> 4.2. Poprawa efektywności systemu gospodarowania odpadami oraz infrastruktury wodno-kanalizacyjnej <u>Kierunek działań:</u> - Zapewnienie wysokiej jakości i dostępności usług w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzanie ścieków			
11	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Chąšno	<u>Cel strategiczny:</u> 4. GMINA CHĄŚNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE <u>Cel operacyjny:</u> 4.2. Poprawa efektywności systemu gospodarowania odpadami oraz infrastruktury wodno-kanalizacyjnej <u>Kierunek działań:</u> - Zapewnienie wysokiej jakości i dostępności usług w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzanie ścieków	Gmina Chąšno	2025-2030	40 000 000 zł
12	Budowa boiska wielofunkcyjnego w Chąśnie	<u>Cel strategiczny:</u> 4. HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄŚNO <u>Cel operacyjny:</u> 4.3. Wzmacnianie i rozwój funkcji integracyjnych przestrzeni publicznych <u>Kierunek działań:</u> - Modernizacja i rozwój istniejących placówek edukacji, administracji oraz obiektów sportowych	Gmina Chąšno	2030	2 000 000 zł
13	Rozbudowa kompleksu sportowego w Chąśnie	<u>Cel strategiczny:</u> 4. HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄŚNO <u>Cel operacyjny:</u> 4.3. Wzmacnianie i rozwój funkcji integracyjnych przestrzeni publicznych <u>Kierunek działań:</u>	Gmina Chąšno	2028-2029	3 000 000 zł

		- Modernizacja i rozwój istniejących placówek edukacji, administracji oraz obiektów sportowych			
14	Przebudowa boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej w Błędowie wraz z budową oświetlenia boiska	<u>Cel strategiczny:</u> 4. HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄŚNO <u>Cel operacyjny:</u> 4.3. Wzmacnianie i rozwój funkcji integracyjnych przestrzeni publicznych <u>Kierunek działań:</u> - Modernizacja i rozwój istniejących placówek edukacji, administracji oraz obiektów sportowych	Gmina Chąśno	2025-2027	4 000 000 zł

Źródło: Urząd Gminy Chąśno.

4. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

4.1. ROLA MODELU

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej stanowi integralną część dokumentu Strategii. Zgodnie z jego założeniami, realizacja misji i celów prowadzić ma do tworzenia warunków rozwoju gospodarki przy odpowiednim wykorzystaniu i kształtowaniu walorów przestrzennych, przyrodniczych i kulturowych. Celem nadrzędnym jest zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców gminy. Przestrzeń gminy kształtowana musi być w sposób zapewniający realizację celów strategicznych we wszystkich obszarach funkcjonowania jednostki, przy jednoczesnym uwzględnieniu potrzeby zrównoważonego rozwoju i zachowania ładu przestrzennego. Model kształtuje kierunki polityki rozwoju funkcjonalno-przestrzennego Gminy w oparciu o uwarunkowania wskazane w diagnozie. Uwzględnia również potencjały zdiagnozowane w toku działań partycypacyjnych, a także europejskie trendy i standardy z zakresu rozwoju przestrzennego.

Wytyczne i rekomendacje Modelu dotyczące rozwoju przestrzennego Gminy Chąšno opracowane zostały jako element Strategii prowadzenia polityki przestrzennej na poziomie lokalnym, a ich sformułowanie ma zapewnić ulokowanie przestrzenne planowanych działań z uwzględnieniem zagadnień środowiskowych i ładu przestrzennego.

Cele opracowania rekomendacji wraz z modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy to w szczególności:

- ▶ sformułowanie ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, czyli zasad wynikających z przyjętego modelu,
- ▶ ukierunkowanie działań do konkretnych obszarów oraz dopasowanie ich do potrzeb i możliwości tych obszarów, czyli wskazanie w ramach strategii obszarów strategicznej interwencji.

Model docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej obszaru Gminy Chąšno stanowi zobrazowanie spodziewanych i zaplanowanych w ramach dokumentu **Strategia Rozwoju Gminy Chąšno** procesów rozwoju, weryfikację możliwości ich realizacji, a także przewidzenie ich wpływu na kształtowanie się struktur przestrzennych obszaru.

4.2. KLUCZOWE UWARUNKOWANIA ROZWOJU I ZAŁOŻENIA MODELU STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY CHĄŚNO – STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY

Model docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Chąśno stanowi graficzne przedstawienie spodziewanych i zaplanowanych w **Strategii Rozwoju Gminy Chąśno** procesów rozwoju i ich wpływu na kształtowanie się struktur przestrzennej. Na modelu przedstawiono również obszary wyznaczone pod przyszłe inwestycje zabudowy mieszkaniowej oraz usług i przemysłu.

Model funkcjonalno-przestrzenny Gminy Chąśno opiera się na następujących elementach:

- **Analiza kluczowych uwarunkowań rozwojowych**
Założenia modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Chąśno zostały wypracowane na podstawie analizy istniejących uwarunkowań. Pełny opis uwarunkowań został zawarty w diagnozie stworzonej na potrzeby opracowania strategii.
- **Zmiany funkcjonalno-przestrzenne w gminie**
Przedstawione w formie kartograficznej docelowe funkcje gminy w podziale na: tereny mieszkaniowe, tereny usługowe, tereny produkcyjne, lasy i tereny zieleni urządzonej, tereny rolnicze i wody itp.
- **Rozmieszczenie planowanych działań wynikających ze strategii**
Przedstawione w formie kartograficznej rozmieszczenie kluczowych działań.
- **Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie wynikające z ustaleń strategii**
Ponadto, na bazie modelu, opisano i przedstawiono obszary strategicznej interwencji.

Zgodnie z *Ustawą o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465)*, model struktury funkcjonalno-przestrzennej zawiera:

- a) strukturę sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych,
- b) system powiązań przyrodniczych,
- c) główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych,
- d) główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej;

STRUKTURA OSADNICZA I FUNKCJONALNA GMINY CHĄŚNO

Gmina Chąšno usytuowana jest w centralnej części Polski w województwie łódzkim, w północnej części powiatu łowickiego w odległości 10 km od Łowicza wzdłuż trasy (DW584) Łowicz – Sanniki. W granicach Gminy znajduje się 16 sołectw: Błędów, Chąšno, Chąšno Drugie, Goleńsko, Karnków, Karsznice Duże, Karsznice Małe, Marianka, Mastki, Niespusza-Wieś, Nowa Niespusza, Przemystów, Sierżniki, Skowroda Południowa, Skowroda Północna, Wyborów. Rolę głównego ośrodka lokalnego pełni Chąšno, które położone jest w centralnej części Gminy. To właśnie głównie ono ma charakter usługowy, administracyjny, a także pełni funkcję głównego centrum życia społecznego. Gmina Chąšno ma charakter rolniczy.

W ramach docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej, w części graficznej modelu (

Rysunek 1) zaznaczono potencjalne tereny dla rozwoju nowej zabudowy, w tym dla funkcji: mieszkaniowej – jako kontynuacja istniejącej zabudowy, z możliwością rozbudowy o zabudowę zagrodową, przemysłowej, produkcyjnej, magazynowej, logistycznej oraz usługowej. Wskazane w modelu tereny rozszerzenia zabudowy wymagają weryfikacji uwarunkowań planistycznych na etapie opracowania Planu Ogólnego Gminy.

Na modelu zostało wskazane główne centrum rozwoju usług. Obecnie, Chąšno pełni tę funkcję, dlatego szczególnie wskazuje się dalszy rozwój tego obszaru w tym zakresie. Ważna jest koncentracja podstawowych usług, tak aby stworzyć jak najlepiej wyposażony główny ośrodek lokalny, do którego każdy z mieszkańców będzie miał dostęp. Miejscowość położona jest w niedalekiej odległości od drogi wojewódzkiej, co może pozytywnie wpłynąć na dalszy rozwój przestrzeni o zróżnicowanych funkcjach usługowych. Uwarunkowania i odpowiednie rozplanowanie poszczególnych funkcji może także zwiększyć atrakcyjność inwestycyjną.

Na modelu wskazano główne centrum rozwoju aktywności gospodarczej. Strefa ta, może się stopniowo rozrosnąć w przyszłości. Obszar ten ma potencjał ze względu na położenie w centralnej części Gminy, a także położenie przy głównym szlaku komunikacyjnym obszaru. Rozwój terenów inwestycyjnych zwiększa atrakcyjność Gminy, a także może generować nowe miejsca pracy. Jest to ważne z punktu widzenia mieszkańców, w szczególności osób młodych.

Na modelu zostały zaznaczone także wyznaczone obszary rewitalizacji. Obejmują one miejsca w Gminie, które najbardziej wymagają poprawy i wzmocnienia. Ujęcie ich wskazuje, które z obszarów gminy priorytetowo powinny być brane pod kątem m.in. przyszłych inwestycji, kierowaniu środków finansowych itp.

Planując kierunki rozwoju przestrzennego obszaru należy wziąć pod uwagę w szczególności następujące uwarunkowania struktury osadniczej i funkcjonalnej gminy:

- ▶ Przebieg przez obszar Gminy znaczących ciągów komunikacyjnych, przede wszystkim drogi wojewódzkiej nr 584 (DW584) łączącej Sanniki z Łowiczem.
- ▶ Potencjał do rozwoju zabudowy mieszkaniowej, wraz z rozwojem zabudowy zagrodowej
- ▶ Rolniczy charakter Gminy
- ▶ Potencjał do rozwoju OZE
- ▶ Wysoki potencjał do dalszego rozwoju rolnictwa – występowanie gleb wysokiej klasy bonitacyjnej
- ▶ Występowanie głównego ośrodka lokalnego w centralnej części Gminy, wraz z możliwością jego dalszego rozwoju (Chąśno)
- ▶ Stosunkowo dobre położenie względem miasta powiatowego
- ▶ Niski wskaźnik lesistości Gminy
- ▶ Potencjał do rozwoju terenów inwestycyjnych (w szczególności ze względu na obecność drogi wojewódzkiej)
- ▶ Występowanie rzek i cieków wodnych

Powyższe czynniki warunkują prowadzenie polityki przestrzennej. Generują one zjawiska, które mogą być odbierane zarówno jako szanse jak i bariery rozwoju. W dalszym planowaniu rozwoju Gminy Chąśno istotne jest także wzięcie pod uwagę szerszego kontekstu i powiązań Gminy.

Rysunek 1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej - Struktura sieci osadniczej

Źródło: Opracowanie własne.

SYSTEM POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH

Największą powierzchnię w Gminie Chąšno zajmują użytki rolne, które stanowią ok. 95% ogólnej powierzchni Gminy. Grunty leśne oraz zakrzewione stanowią jedynie 1% całej powierzchni. Jakość gleb występujących na obszarze gminy jest wysoka; 1% użytków rolnych to grunty klasy II, 48,1% - grunty klasy III, 29,4% - klasy IV, 17,6% - klasy V i 3,9% - klasy VI. Największą grupę gospodarstw rolnych zajmują te o powierzchni 5-10 ha. Stanowią one 29,7% liczby wszystkich gospodarstw w Gminie. Jeśli chodzi o ogólną powierzchnię wszystkich gospodarstw w Gminie, to jest ona dość wysoka. Według danych Powszechnego Spisu Rolnego 2020, powierzchnia gospodarstw rolnych w Gminie ogółem zajmuje powierzchnię 6 863,35 ha³⁹. W gminie Chąšno uprawia się głównie rośliny, takie jak pszenica, kukurydza, buraki cukrowe, rzepak, ziemniaki oraz rośliny pastewne. Te uprawy są charakterystyczne dla regionu, z uwagi na urodzajne gleby i korzystne warunki klimatyczne. Dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wraz z budynkami wykorzystywanymi do celów rolniczych. Na terenie Gminy nie występują obszary podlegające prawnej ochronie w formach przewidzianych ustawą o ochronie przyrody⁴⁰.

Gmina Chąšno w całości należy do dorzecza Wisty (**Rysunek 2**). Sieć rzeczna na obszarze Gminy Chąšno jest uboga. Największym ciekim wodnym jest rzeka Nida, lewobrzeżny dopływ Słudwi (dopływu Bzury). Jej źródła położone są pod Gąbinem, na obszarze sąsiedniego województwa – mazowieckiego. Na obszarze Gminy Chąšno rzeka płynie w jej części zachodniej, z północy na południe (na całym 7,5 km odcinku koryto Nidy przebiega równolegle do zachodniej granicy administracyjnej gminy). Wszystkie pozostałe naturalne ciek wodne przepływające przez obszar gminy to bezpośrednie lub pośrednie dopływy rzeki Bzury. Są to niewielkie i nieliczne bezimienne ciek. Ciek te są odbiornikami wód z sieci rowów melioracyjnych.

Jedynym zbiornikiem wód stojących na obszarze gminy jest zbiornik retencyjny wybudowany na Nidzie, w obrębie wsi Mastki (o powierzchni ok. 0,4 ha). Z uwagi na ubogą sieć rzeczna możliwości rozbudowy systemu retencjonowania wód z wykorzystaniem wód płynących są bardzo ograniczone.

Pomimo ubogiej sieci rzecznej, na obszarze gminy znajduje się 5 obszarów jednostek planistycznych gospodarowania wodami – Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP). Wszystkie z nich to JCWP o statusie naturalnych. Charakterystykę poszczególnych JCWP przedstawiono w poniższej tabeli.

³⁹ Bank Danych Lokalnych BDL GUS, dane na lata 2019-2023

⁴⁰ <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/?usedesktop=true> [dostęp dnia: 17.01.2025]

Tabela 3. Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na obszarze Gminy Chąšno

Nazwa i kod JCWP	Typ JCWP	Stan ekologiczny JCWP	Stan Chemiczny JCWP	Stan Ogólny JCWP
Bzura od Rawki do ujścia RW20001627299	Rzeka w dolinie o dużym udziale torfowisk	Staby	Poniżej dobrego	Zły stan wód
Bzura od Kanatu Tumskiego do Uchanki RW20001627253	Rzeka w dolinie o dużym udziale torfowisk	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły stan wód
Nida RW200010272469	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły stan wód
Bzura od Uchanki do Rawki RW2000112725999	Rzeka nizinna	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły stan wód
Studwia od Przysowej do ujścia RW20001627249	Rzeka w dolinie o dużym udziale torfowisk	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły stan wód

Źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie - <https://apgw.gov.pl/>

Według analizy przeprowadzonej w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły⁴¹, wśród czynników wpływających na zły stan wód powyższych JCWP wyróżnia się przede wszystkim nawożenie w rolnictwie oraz depozycję wód opadowych.

Według ogólnodostępnych danych opublikowanych na Geoportalu Województwa Łódzkiego Gmina Chąšno jest bardzo dobrze zmeliorowana.

Na obszarze gminy występują sieci i urządzenia melioracyjne. Do urządzeń melioracji wodnych podstawowych zalicza się przede wszystkim stopnie i jaz na rzece Nidzie a także stopnie i zastawka na przepływającej w niewielkim zakresie przez obszar gminy rzece Struga. Fragment ciekłu przepływający przez Gminę Chąšno ujęty jest również rurociągiem grawitacyjnym podstawowym. Obszar gminy objęty jest również siecią urządzeń melioracyjnych szczegółowych poprzez sieć rowów melioracyjnych.

Niemal cały obszar gminy znajduje się w zasięgu oddziaływania sieci rurociągów (działów drenarskich⁴²).

Zachodnia część Gminy Chąšno zlokalizowana jest w zasięgu trzeciorzędowego nieudokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 2151 „Subniecka warszawska” oraz Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 2151 Subienicka Warszawska – obszar centralny, obydwa o charakterze porowym. Obszar gminy zlokalizowany jest na obszarze dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych o numerach:

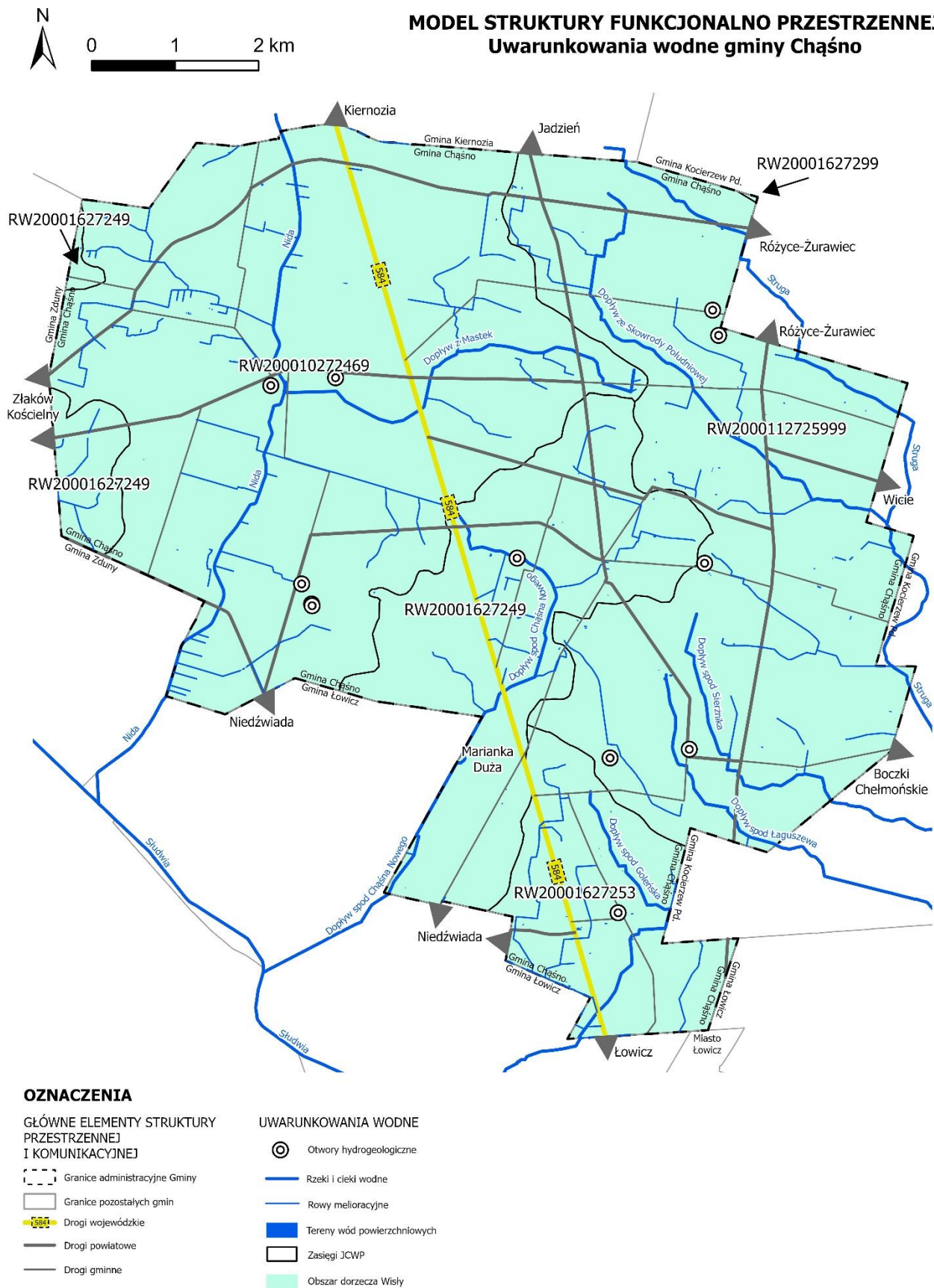
⁴¹ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (t.j. Dz.U. 2023 r., poz.300)

⁴² Definicja zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 czerwca 2020 r. w sprawie sposobu prowadzenia ewidencji urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów i ustalenia obszaru, na który urządzenia melioracji wodnych wywierają korzystny wpływ (Dz. U. 2020 poz. 1165).

- ▶ **GW200065** – należąca do dorzecza Wisły, regionu środkowej Wisły, zarządzanego przez RZGW Warszawa – obejmuje niewielki, północno - wschodni skrawek gminy. Stan chemiczny i ilościowy jednostki określany jest jako dobry.
- ▶ **GW200063** - należąca do dorzecza Wisły, regionu środkowej Wisły, zarządzanego przez RZGW Warszawa – niemal cały obszar gminy. Stan chemiczny i ilościowy jednostki określany jest jako dobry.

Na obszarze Gminy Chąśno występują także otwory hydrogeologiczne (**Rysunek 2**).

Rysunek 2. Uwarunkowania wodne w Gminie Chańsko

Źródło: Opracowanie własne.

Rolniczy charakter Gminy Chąsno a także uwarunkowania krajobrazowe decydują o występowaniu lokalnych powiązań przyrodniczych. Wśród nich należy wskazać m.in. doliny rzek, system rowów melioracyjnych, otwarte pola rolnicze, czy też zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne. Ich obecność ma znaczenie dla zachowania ciągłości procesów przyrodniczych w skali mikroregionalnej.

Na obszarze Gminy Chąsno nie wskazano przebiegu korytarzy ekologicznych o znaczeniu krajowym czy międzynarodowym. Funkcja korytarzy ekologicznych – lokalnych – pełniona jest jednak przede wszystkim przez doliny rzek i cieków wodnych. Utrzymanie i ich ochrona stanowi jedno z priorytetowych działań w ramach Strategii. Rolę głównych lokalnych korytarzy ekologicznych pełnią: rzeka Nida i rzeka Struga. W celu ich ochrony w ich obszarze wskazuje się ograniczanie zabudowy, w tym zabudowy zagrodowej w bliskiej odległości. Zaś wśród najważniejszych tras przemieszczania się gatunków o rozległych zasięgach występowania można wyróżnić tereny otwartych pól rolniczych oraz doliny cieków wodnych.

Gmina Chąsno nie posiada w obrębie swoich granic obszarów o formalnej ochronie przyrody, tj. parki narodowe, rezerваты przyrody, czy też pomniki przyrody. Najbliżej położonym obszarem chronionym jest oddalony o 2,3 km od południowo - zachodnich granic Gminy Chąsno Obszar Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej oraz Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Bzury. Równie blisko znajduje się obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 – PLB100001 Pradolina Warszawsko-Berlińska oraz specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 – PLH100006 Pradolina Bzury-Neru.

Zgodnie z opracowanym przez Biuro Planowania Regionalnego Województwa Łódzkiego *Audytem Krajobrazowym Województwa Łódzkiego*⁴³ Gmina Chąsno charakteryzuje się krajobrazem wiejskim z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących niewielkie obszarowo pola. Niewielki fragment obszaru w zachodniej części gminy, w miejscowości Wyborów wchodzi w zasięg wyznaczonego w *Audycie Krajobrazowym Województwa Łódzkiego* krajobrazu priorytetowego nr 10-318.71-6 o nazwie Złakowskie Łąki w Dolinie Słudwi, zaliczonym do grupy krajobrazów przyrodniczych, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowanych, funkcjonujących głównie w wyniku działania procesów naturalnych jedynie w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka. Obszar ten charakteryzuje się bagienno-łąkowym, głównie bezleśnym typem krajobrazu, z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk. Wyznaczony w dokumencie krajobraz priorytetowy stanowi teren o łącznej powierzchni 2393,53 ha. W granicach administracyjnych Gminy Chąsno znajduje się jedynie ok. 1% powierzchni wyznaczonego w dokumencie obszaru uznanego za krajobraz priorytetowy. Zgodnie z wytycznymi *Audyty Krajobrazowego Województwa Łódzkiego*,

⁴³ Audyt Krajobrazowy Województwa Łódzkiego - przyjęty Uchwałą nr XIII/150/25 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 15 kwietnia 2025 r.

kształtowanie struktury przestrzennej tego terenu na poziomie lokalnym powinno odbywać się uwzględnieniem jako dominującej funkcji przyrodniczej.

Planowane kierunki rozwoju strategicznego

- ▶ **Utrzymanie i ochrona elementów przyrodniczych** – ochrona i utrzymanie elementów przyrodniczych to kluczowy aspekt zrównoważonego rozwoju. Rzeki i ciek wodne, stanowiące także lokalne korytarze ekologiczne pełnią ważną funkcję ekosystemową. W obszarze gminy występują gleby wysokiej klasy bonitacyjnej. Należy zachować ciągłość ich użytkowania poprzez m.in. ograniczanie ich odrodlenia i zabudowy, czy też wspieranie rolnictwa zrównoważonego i wysokiej jakości produkcji rolnej. Ochrona wskazanych elementów przyrodniczych jest wskazana także w celu utrzymania rolniczego charakteru Gminy.
- ▶ **Obszary wzmacniania i utrzymania zalesień** - jest to istotne, ze względu na niewielki stopień obszarów zielonych występujących w obszarze Gminy. W tym aspekcie warto wziąć pod uwagę przede wszystkim gleby o niższych klasach bonitacyjnych oraz doliny rzek.
- ▶ **Obszary o planistycznych uwarunkowaniach predysponowanych do rozwoju zielonej energii** – włączanie zielonej energii ma ważne znaczenie dla dalszego rozwoju Gminy. Lokalne odnawialne źródła energii mogą zwiększać niezależność energetyczną, a co za tym idzie zmniejszyć koszty energii dla gospodarstw domowych, szkół, urzędu itp. Ma to także znaczenie w kwestii poprawy jakości powietrza. Obszary wskazane na modelu zostały oparte na Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chąšno⁴⁴.

⁴⁴ Uchwała nr XXVI/128/2013 Rady Gminy Chąšno z dnia 21 marca 2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chąšno – edycja II

Rysunek 3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej - system powiązań przyrodniczych w Gminie Chąšno
Źródło: Opracowanie własne.

Przy planowaniu działań na obszarze Gminy Chąšno należy uwzględnić wytyczne wynikające z przepisów odrębnych oraz dokumentów wyższego rzędu obowiązujących dla obszaru, w tym w szczególności:

- **Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły⁴⁵** w zakresie oceny stanu i ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych oraz działań wskazanych do realizacji przez Gminę, mających na celu osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód oraz ekosystemów od wody zależnych, poprawę stanu zasobów wodnych, poprawę możliwości korzystania z wód oraz zmniejszenie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody.
- **Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy⁴⁶** (PPSS)
- **Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły⁴⁷**, którego nadrzędnym celem zarządzania ryzykiem powodziowym jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej.

Położenie i charakter sieci hydrograficznej Gminy Chąšno, decydują, iż nie występują na jej obszarze tereny zagrożenia powodziowego. Mapa zagrożenia powodziowego (ISOK) nie wskazuje na zagrożenia powodzią na obszarze Gminy Chąšno.

Według danych zawartych w *Planie przeciwdziałania skutkom suszy⁴⁸* Gmina Chąšno charakteryzuje się silnym zagrożeniem suszą, dotyczącym łącznie zagrożenia suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrologiczną. Gmina Chąšno w największym stopniu zagrożona jest suszą rolniczą, na całym obszarze gminy występuje ekstremalne zagrożenie tym rodzajem suszy. Pod względem suszy hydrologicznej występuje zagrożenie umiarkowane, susza atmosferyczna stanowi silne zagrożenie, natomiast zagrożenie suszą hydrogeologiczną w Gminie Chąšno jest słabe. Łącznie Gmina jest w silnym stopniu zagrożona suszą, na co decydujący wpływ ma zdiagnozowana susza rolnicza.

⁴⁵ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 poz. 300)

⁴⁶ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. 2021 poz. 1615)

⁴⁷ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz.U. 2022 poz. 2739)

⁴⁸ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz.U. 2021 poz. 1615)

GŁÓWNE ELEMENTY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ GŁÓWNE KORYTARZE I ELEMENTY SIECI TRANSPORTOWYCH

Chąsno stanowi główny ośrodek lokalny, koncentrując w swoim obszarze większość usług oraz funkcji administracyjnych i zdrowotnych (**Rysunek 4**). Wśród nich można wymienić m.in. zakład opieki zdrowotnej, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej czy też przedszkole. W pozostałych sołectwach także znajdują się podstawowe funkcje (**Rysunek 4**), wśród których można wymienić m.in. szkoły podstawowe, świetlice wiejskie, dom ludowy itp. Jednakże główna koncentracja występuje w centralnej części gminy, dlatego też istotny jest dalszy rozwój tego obszaru pod tym względem.

Gmina Chąsno posiada dość dobre połączenia komunikacyjne. Przez cały obszar Gminy przebiega droga wojewódzka nr 584 (DW584) łącząca Sanniki z Łowiczem. Sieć dróg uzupełniają drogi lokalne zapewniające dogodnie połączenia pomiędzy sołectwami. W odległości około 10 km od gminy znajduje się miasto Łowicz, co zapewnia mieszkańcom łatwy dostęp do większych ośrodków miejskich. Nieopodal Gminy przebiega także linia kolejowa E20 o znaczeniu państwowym relacji Kunowice – Poznań – Warszawa – Terespol (najbliższe stacje kolejowe w Łowiczu i w Bednarach)⁴⁹. Przez teren Gminy nie przebiegają żadne ścieżki rowerowe.

W ramach strategicznych kierunków rozwoju, wyznaczono kierunki rozwoju komunikacyjnego i kulturowego, w tym:

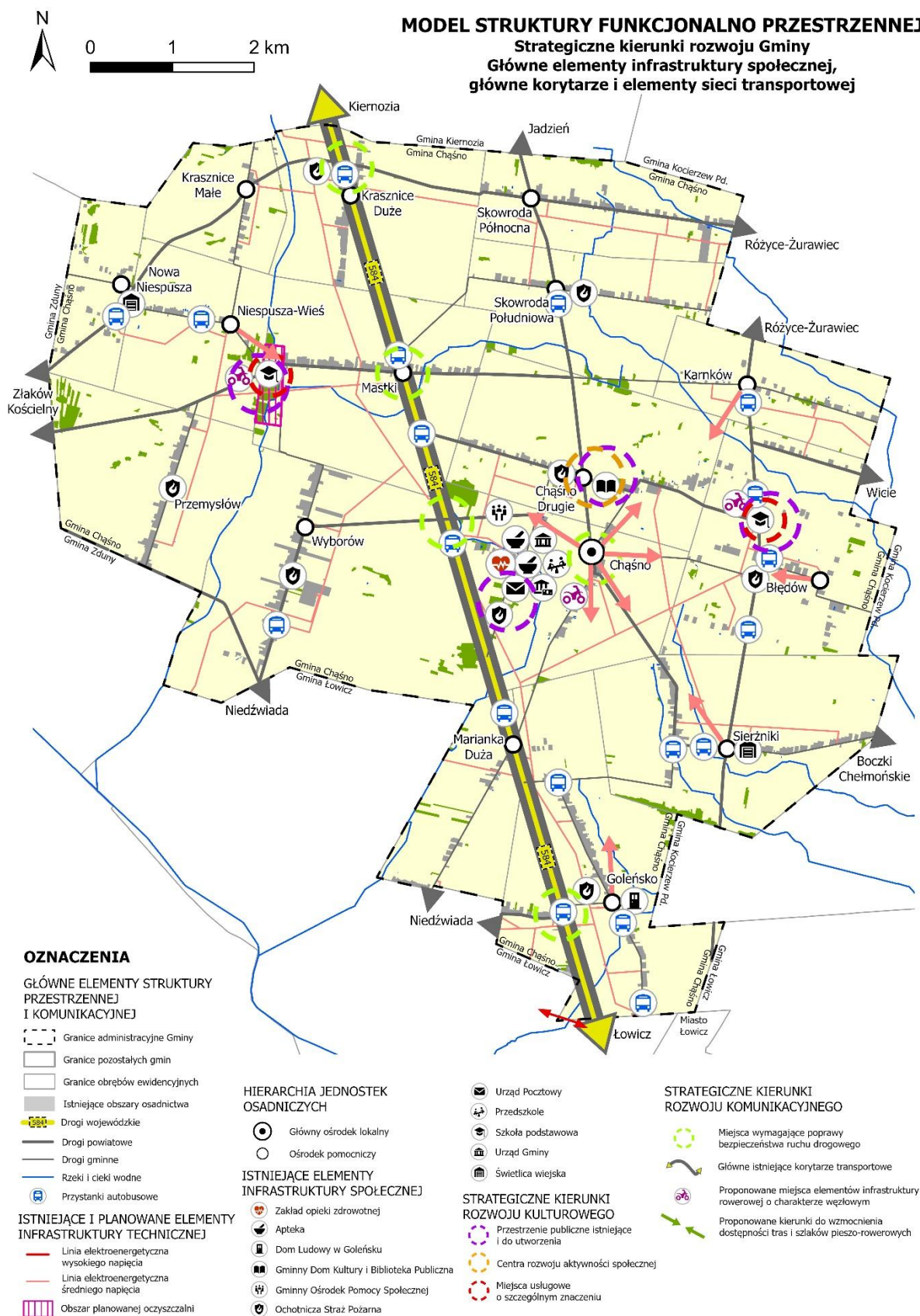
- ▶ **Miejsca wymagające poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego** – działanie dotyczy newralgicznych punktów tj. skrzyżowania - szczególnie w okolicach szkół oraz miejscach użyteczności publicznej. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa na drogach stanowi kluczowy element strategii rozwoju gminy, mający na celu poprawę warunków życia mieszkańców oraz ochronę zdrowia i życia pieszych, zwłaszcza dzieci i seniorów. Oprócz modernizacji przejść dla pieszych, wdrażania rozwiązań uspokajających ruch oraz działań edukacyjnych, warto uwzględnić także inicjatywy tj. poprawa oświetlenia ulicznego czy też wprowadzenie ograniczeń prędkości w strefach zamieszkania.
- ▶ **Proponowane kierunki do wzmocnienia dostępności tras i szlaków pieszo rowerowych** – celem jest wzmocnienie połączeń rowerowych pomiędzy sołectwami, a także możliwe stworzenie połączeń z sąsiednimi gminami. Istotne będzie opracowanie spójnej koncepcji tras, oznakowanie ich, a także stworzenie tras tematycznych.
- ▶ **Przestrzenie publiczne istniejące i do utworzenia** – przestrzenie publiczne odgrywają kluczową rolę w rozwoju gmin, wpływając na jakość życia mieszkańców, integrację społeczną, czy też atrakcyjność urbanistyczną. Rozwój

⁴⁹ Uchwała nr XXVI/128/2013 Rady Gminy Chąsno z dnia 21 marca 2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chąsno – edycja II

obejmuje zarówno modernizację istniejących miejsc, jak i tworzenie nowych obszarów dostosowanych do współczesnych potrzeb. Ważne, aby przestrzenie te spełniały oczekiwania lokalnej społeczności, a także łączyły w sobie różnorodność funkcji.

- ▶ **Centra rozwoju aktywności społecznej** – w centrach tych zakłada się stworzenie miejsc integracji społecznej, dostosowanych do każdej z grup społecznych mieszkańców. Jedno z istotniejszych miejsc w tym kierunku stanowi Gminny Dom Kultury i Biblioteka Publiczna.
- ▶ **Miejsca usługowe o szczególnym znaczeniu** – szkoły podstawowe znajdujące się w obszarze gminy, stanowią istotne centra życia społecznego. Istotny jest ich dalszy rozwój, w tym zwiększanie ich atrakcyjności. Rozwój ten powinien także obejmować modernizację budynków oraz rozwój terenów rekreacyjnych znajdujących się przy szkołach.
- ▶ **Proponowane miejsca elementów infrastruktury rowerowej o charakterze węzłowym** – w celu wsparcia zrównoważonego transportu i rozbudowy infrastruktury rowerowej, zakłada się stworzenie m.in. stacji napraw rowerów, czy też zwiększenie ilości miejsc dla rowerów. Warto, aby tego typu miejsca powstawały w miejscach strategicznych, tak aby zapewnić jak najlepszą dostępność dla mieszkańców. Wskazywanymi miejscami są budynki pełniące funkcje instytucji publicznych: szkoły, urząd Gminy.

Rysunek 4. Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej oraz główne korytarze i elementy sieci transportowych

Źródło: Opracowanie własne.

4.3. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE

Poniższe rekomendacje zostały opracowane na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanu istniejącego Gminy Chąšno oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chąšno przyjętego Uchwałą nr XXVI/128/2013 Rady Gminy Chąšno z dnia 21 marca 2013 r.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Zmiana otoczenia prawnego oraz utrata ważności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego po dniu 30 czerwca 2026 roku sprawia, że głównym celem dla Gminy Chąšno powinno być opracowanie Planu ogólnego Gminy Chąšno. W dniu 19 listopada 2024 r. Rada Gminy podjęła uchwałę nr XXVI/128/2013 w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Chąšno.

Z analizy dotychczasowego przeznaczenia i zagospodarowania obszaru gminy oraz z założeń i celów strategii, w pierwszej kolejności określono ogólne zalecenia i rekomendacje do kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej Gminy Chąšno. Zostały one opracowane na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanu istniejącego oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chąšno. Stanowią podstawę do opracowania dokumentów planistycznych Gminy takich jak Plan ogólny Gminy.

Z analizy dotychczasowego przeznaczenia i zagospodarowania terenu gminy oraz z założeń i celów strategii, określono następujące ogólne zalecenia i rekomendacje do kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej Gminy Chąšno:

- ▶ Zachowanie terenów zalesień, rzek jako lokalnych korytarzy ekologicznych
- ▶ Zachowanie rolniczego charakteru Gminy, wraz z możliwością rozwoju nowych funkcji
- ▶ Rozwój zabudowy mieszkaniowej, wraz z możliwością rozbudowy zabudowy zagrodowej
- ▶ Zwiększanie terenów zielonych w obszarze Gminy, zwłaszcza na obszarze terenów o słabszej klasie bonitacyjnej
- ▶ Rozwijanie obiektów i terenów publicznych dostosowanych do potrzeb lokalnych społeczności
- ▶ Rozwój połączeń rowerowych i pieszych między sołectwami
- ▶ Tworzenie nowych odcinków drogowych w miejscach, które tego wymagają, a także modernizacja istniejących
- ▶ Ochrona gleb o najwyższej przydatności rolniczej oraz kompleksów rolnych
- ▶ Ograniczanie rozpraszania terenów zabudowy
- ▶ Przeznaczenie wolnych terenów pod rozwój OZE

Ze względu na ważne funkcje przyrodnicze i krajobrazowe, walory lub zagrożenia, ochrony i kształtowania w dokumentach planistycznych wymagają różnego typu elementy środowiska przyrodniczego i kulturowego. W związku z czym dla terenu Gminy Chąšno rekomenduje się:

Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego

- ▶ Przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy poprzez wskazanie terenów jej rozwoju w pierwszej kolejności, granicach ukształtowanych pasm i ośrodków zabudowy lub w ich sąsiedztwie
- ▶ Ograniczanie możliwości realizacji zabudowy w obszarach wytypowanych jako strefy ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- ▶ Zalesianie gruntów rolnych o bardzo niskiej urodzajności gleb - klasy VI i V
- ▶ Bezwzględna ochronę w terenach otwartych (tj. poza obszarami wyznaczonymi w studium dla rozwoju zabudowy) powierzchni zalesionych oraz zadrzewień sródpolnych i śródłukowych
- ▶ Utrzymanie walorów krajobrazowych i „otwartego” charakteru obszaru doliny rzeki Nidy poprzez wykluczenie lub ograniczenie do niezbędnego minimum zabudowy kubaturowej, usytuowania napowietrznych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, także poprzez utrzymanie lub przywrócenie w zagospodarowaniu terenów przyrzecznych „trwałych” zbiorowisk roślinności – zbiorowisk trawiastych oraz zbiorowisk leśnych i zaroślowych
- ▶ Określanie w planach miejscowych dla obszarów zabudowy terenów pod zieleń
- ▶ Wspieranie działań w kierunku ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza
- ▶ Działanie na rzecz poprawy jakości wód powierzchniowych poprzez m.in. porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej
- ▶ Wprowadzenie działań przeciwdziałających suszy
- ▶ Rozwój sieci kanalizacyjnej
- ▶ Rozwój sieci gazowej dla potrzeb zaopatrzenia Gminy

Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- ▶ Zachowanie i utrzymanie obiektów o wyróżniających się wartościach kulturowych i historycznych – z dopuszczeniem działań mających na celu podniesienie standardów użytkowania i zmiany funkcji użytkowania – w miejscu ich dotychczasowej lokalizacji
- ▶ Promowanie i wspieranie zagospodarowania starych drewnianych domów mieszkalnych
- ▶ Ochrona stanowisk archeologicznych
- ▶ Utrzymanie w miarę możliwości pasmowego układu zabudowy

Kierunki rozwoju systemów komunikacji

- ▶ Zapewnienie dogodnych połączeń między miejscowościami – tworzenie nowych ciągów komunikacyjnych i modernizacja istniejących
- ▶ Stworzenie sieci ścieżek rowerowych
- ▶ Tworzenie tematycznych tras rowerowych i pieszych
- ▶ Zwiększanie występowania elementów infrastruktury rowerowej

Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej

- ▶ Utrzymanie, modernizacja i usprawnienie istniejących sieci i urządzeń
- ▶ Rozbudowa systemów na nowych terenach zabudowanych
- ▶ Rozwój sieci gazowej
- ▶ Utrzymanie istniejących i budowa nowych ujęć wody
- ▶ Budowa oczyszczalni ścieków
- ▶ Budowa SUW
- ▶ Rozbudowa sieci kanalizacyjnej

Kierunki rozwoju przestrzennego podstawowych funkcji zabudowy oraz wskaźniki dotyczące zagospodarowania terenów zabudowy

- ▶ Wypełnienie wolnych enklaw pasmach zabudowy wiejskiej, z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury technicznej
- ▶ Utrzymanie miejsc zamieszkania w istniejących siedliskach zabudowy zagrodowej oraz w istniejącej zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej
- ▶ Zachowanie zgodności rozwoju terenów z Planem Ogólnym Gminy

Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym

- ▶ Utrzymanie, przebudowa, rozbudowa i odbudowa istniejących gminnych dróg i ulic, także z budową nowych
- ▶ Utrzymanie i przebudowa istniejących urządzeń sieci wodociągowych, także budową nowych sieci dla poprawy warunków zasilania istniejącej zabudowy i wyposażenia terenów nowej zabudowy
- ▶ Budowa i utrzymanie obiektów, urządzeń i sieci z zakresu przesyłania i oczyszczania ścieków komunalnych
- ▶ Utrzymanie i rozbudowa oraz budowa gminnych obiektów użyteczności publicznej i administracji, w szczególności: w zakresie oświaty, w zakresie upowszechniania kultury, sportu i rekreacji
- ▶ Utrzymanie i zakładanie zieleni komunalnej oraz zadrzewień
- ▶ Budowa i utrzymanie zbiorników oraz urządzeń wodnych służących regulacji i utrzymaniu wód powierzchniowych

Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego

- ▶ Nie dotyczy

Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

- ▶ Powstanie urządzeń możliwe w strefach, zgodnych z zapisami Planu Ogólnego Gminy

Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

- ▶ W przypadku możliwości wystąpienia negatywnych oddziaływań na stan środowiska przyrodniczego, należy wprowadzić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą.

Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji

- Należy kształtować przestrzeń tak, aby zachować zgodność z Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Chąšno (w trakcie opracowywania)

4.4. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

Obszary strategicznej interwencji (OSI) to terytoria wymagające celowego wsparcia publicznego, które powinno obejmować skoordynowane działania inwestycyjne – szczególnie w zakresie gospodarki, infrastruktury oraz zasobów ludzkich – finansowane z różnych źródeł, a także wsparte odpowiednimi regulacjami. Celem takiej interwencji jest osiągnięcie pożądaných zmian poprzez dostosowanie działań do specyfiki danego obszaru – jego problemów i możliwości rozwojowych. Skuteczna polityka rozwoju opiera się na dogłębnej analizie lokalnych uwarunkowań, czyli na rozpoznaniu wewnętrznych zasobów i potencjałów możliwych do wykorzystania, a także zidentyfikowaniu barier hamujących rozwój. Dzięki temu możliwe jest lepsze ukierunkowanie działań i dopasowanie ich do potrzeb konkretnych terytoriów. W ten sposób wyłaniają się obszary wymagające wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem tych o kluczowym znaczeniu, czyli obszarów strategicznej interwencji.

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI O WYMIARZE PONADLOKALNYM

Z punktu widzenia rozwoju kraju, w **Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju**⁵⁰ oraz **Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030**⁵¹ zidentyfikowano następujące obszary problemowe wymagające interwencji:

- miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze
- obszary zagrożone trwałą marginalizacją
- Śląsk
- Wschodnia Polska

⁵⁰ Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) przyjęta uchwałą przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 roku

⁵¹ Uchwała nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r. w sprawie przyjęcia „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030”

Gmina Chąsno nie zakwalifikowała się do obszarów strategicznej interwencji miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, a także nie należy do gmin Śląska oraz Wschodniej Polski.

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 definiuje pięć obszarów strategicznej interwencji: obszar Nowej Energii, obszar Zielonej Gospodarki, miasta odzyskanych szans, obszary aktywnej integracji, Miejskie Obszary Funkcjonalne (MOF). Obszar Gminy Chąsno zawiera się w **OSI Zielonej Gospodarki**. Pokrywa on cały obszar Gminy. Według Strategii, są to obszary z dominującą funkcją rolniczą, predysponowane do rozwoju turystyki ze względu na potencjał endogeniczny środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego o dominującej funkcji rolniczej i przyrodniczej. W OSI określa się kilka kierunków działań. Jednym z ważniejszych jest wspieranie przetwórstwa rolno-spożywczego. Na obszarze gmin położonych w sąsiedztwie obszarów chronionych i cennych przyrodniczo wskazaniem dla gospodarowania będzie system rolnictwa zrównoważonego, produkcja żywności wysokiej jakości, w tym rozwój produkcji ekologicznej. Zarówno dla rozwoju funkcji rolniczej, jak i turystycznej ważne będą działania związane z ochroną i poprawą jakości środowiska oraz wzmocnieniem odporności OSI na zmiany klimatu i zagrożenia naturalne. Ważną rolę w Obszarze Zielonej Gospodarki odgrywać będą także miasta – ośrodki wsparcia dla funkcji rozwijanych na terenach wiejskich.

Rysunek 5. Obszar Zielonej Gospodarki

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030.

Na podstawie modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej, znajdującego się w aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, Gmina Chańsko określana jest także jako obszar koncentracji funkcji żywicielskiej. Teren Gminy obejmuje także siła oddziaływania CPK⁵².

Tabela 4. Zgodność celów Strategii z kierunkami działań określonych dla OSI Obszar Zielonej Gospodarki

Kierunki działań określone dla OSI Obszar Zielonej Gospodarki	Strategia Rozwoju Gminy Chańsko			
	I	II	III	IV
	WZMACNIANIE LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY CHAŃSKO POPRZEC WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU ROLNICZEGO ORAZ WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHAŃSKO	GMINA CHAŃSKO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE	GMINA CHAŃSKO TO MIEJSCE, KTÓRE TWORZY ZINTEGROWANĄ I AMBITNĄ LOKALNĄ WSPÓLNOTĘ KTÓRA DZIAŁA NA RZECZ POTRZEB WSZYSTKICH POKOLEŃ
Wspieranie przetwórstwa rolno-spożywczego	1.1, 1.2		3.1	
Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej	1.1, 1.2	2.1	3.1	
Zwiększanie opłacalności produkcji rolnej	1.1, 1.2			
Wspieranie działań umożliwiających dywersyfikację gospodarczą	1.1, 1.2, 1.3			
Ochrona i poprawa jakości środowiska oraz wzmocnienie odporności OSI na zmiany klimatu i zagrożenia naturalne			3.1, 3.2, 3.3	

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 5. Zgodność celów Strategii z ustaleniami i rekomendacjami określonymi dla obszarów koncentracji funkcji żywicielskiej

Kierunki działań określone dla obszarów koncentracji funkcji żywicielskiej	Strategia Rozwoju Gminy Chańsko			
	I	II	III	IV
	WZMACNIANIE LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY CHAŃSKO POPRZEC WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU ROLNICZEGO ORAZ WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHAŃSKO	GMINA CHAŃSKO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE	GMINA CHAŃSKO TO MIEJSCE, KTÓRE TWORZY ZINTEGROWANĄ I AMBITNĄ LOKALNĄ WSPÓLNOTĘ KTÓRA DZIAŁA NA RZECZ POTRZEB WSZYSTKICH POKOLEŃ
Utrzymanie rolniczego charakteru użytkowania ziemi zgodnie z dotychczasowym przeznaczeniem, w tym m.in.: ograniczanie lokalizacji nowej zabudowy i przeznaczania na cele nierolnicze gleb najwyższych klas bonitacyjnych	1.1, 1.2	2.1	3.1	
Przywracanie wartości użytkowej gruntom zdewastowanym i zdegradowanym		2.1, 2.2	3.1, 3.3	
Kontynuowanie działań zwiększających jakość żywności, w tym promowanie i rozwijanie rolnictwa ekologicznego	1.1, 1.2			
Zwiększanie retencjonowania wód m.in. poprzez tworzenie i rekultywację zbiorników retencyjnych, wprowadzanie			3.1, 3.2, 3.3	

⁵² Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 aktualizacja

Kierunki działań określone dla obszarów koncentracji funkcji życiowskiej	Strategia Rozwoju Gminy Chąšno			
	I	II	III	IV
	WZMACNIANIE LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY CHĄŚNO POPRZECZ WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU ROLNICZEGO ORAZ WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄŚNO	GMINA CHĄŚNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE	GMINA CHĄŚNO TO MIEJSCE, KTÓRE TWORZY ZINTEGROWANĄ I AMBITNĄ LOKALNĄ WSPÓLNOTĘ KTÓRA DZIAŁA NA RZECZ POTRZEB WSZYSTKICH POKOŁEN
zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, rozwój i modernizację systemów melioracji wodnych oraz zachowanie trwałych użytków zielonych i terenów podmokłych				

Źródło: Opracowanie własne.

5. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ, W TYM W WYMIARZE PRZESTRZENNYM ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA

Rezultaty planowanych działań stanowią wyraz osiągnięcia zamierzonych w Strategii celów i stanowią mierzalny dowód skuteczności wprowadzanych na etapie jej realizacji interwencji.

W tabeli (**Tabela 6**) wskazano zmiany, jakie powinny zostać osiągnięte w kluczowych obszarach funkcjonowania gminy, zarówno w wymiarze społecznym, gospodarczym, jak i przestrzennym. Każdy z zakładanych efektów został opisany jako mierzalny wskaźnik, umożliwiający bieżące monitorowanie oraz ocenę postępów i skuteczności podejmowanych w ramach **Strategii Rozwoju Gminy Chąšno** działań.

Ujęte w tabeli wskaźniki odnoszą się do obszarów związanych z rozwojem infrastruktury, poprawą jakości usług publicznych, efektywnością zarządzania zasobami a także ze wzrostem aktywności społeczno-gospodarczej na terenie Gminy Chąšno.

Lista proponowanych wskaźników przyjętych na potrzeby monitoringu Strategii jest katalogiem otwartym. Katalog ten, tak jak wartości docelowe będą mogły być wyznaczane i aktualizowane przy okazji ewaluacji Strategii. Rekomenduje się już przyjęte do ewaluowania w danym okresie sprawozdawczym wskaźniki zachować i monitorować aż do zakończenia wdrażania Strategii.

Oczekiwane rezultaty realizacji poszczególnych celów strategicznych i wskaźników ich realizacji (z uwzględnieniem przestrzennych) zawiera poniższa tabela.

OBSZAR STRATEGICZNY: GOSPODARKA I CEL STRATEGICZNY WZMACNIANIE LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY CHĄŚNO POPRZECZ WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU ROLNICZEGO ORAZ WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI					
Cel operacyjny		Wskaźnik monitorowania celu		jedn.	Oczekiwana zmiana
1.1.	Rozwój rolnictwa zrównoważonego poprzez wsparcie sektora rolniczego	W1	Liczba gospodarstw stosujących praktyki rolnictwa zrównoważonego lub ekologicznego	szt.	
		W2	Liczba działań podjętych w celu rozwoju i promocji lokalnych produktów rolnych	szt.	
		W3	Liczba rolników objętych wsparciem doradczym lub finansowym w ramach programów lokalnych lub krajowych	szt.	
1.2.	Wsparcie i rozwój lokalnej przedsiębiorczości	W4	Liczba nowych miejsc pracy utworzonych w sektorach lokalnych (rolnictwo, usługi, produkcja)	szt.	
		W5	Liczba działań podjętych w celu rozwoju przedsiębiorczości wśród mieszkańców	szt.	
		W6	Liczba podjętych działań mających na celu rozwój przedsiębiorczości wśród młodzieży	szt.	
		W7	Powierzchnia przestrzeni udostępnionych na rozwój funkcji gospodarczych	ha	
1.3.	Rozwój agroturystyki jako formy wsparcia lokalnej gospodarki	W8	Liczba udzielonego wsparcia w zakresie rozwoju agroturystyki	szt.	
		W9	Liczba podjętych działań mających na celu promocję gminy	szt.	
OBSZAR STRATEGICZNY: PRZESTRZEŃ II CEL STRATEGICZNY HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄŚNO					
2.1	Poprawa ładu przestrzennego oraz ochrona naturalnego krajobrazu Gminy	W10	Liczba podjętych działań chroniących i kształtujących krajobraz wiejski	szt.	
2.2.	Wzmacnianie i rozwój funkcji integracyjnych przestrzeni publicznych	W11	Liczba nowo utworzonych przestrzeni publicznych oraz miejsc spotkań	szt.	
		W12	Liczba utworzonych przestrzeni wspierających lub wykorzystujących potencjał tradycji kulturowych Gminy	szt.	
		W13	Liczba nowo powstałych lub zmodernizowanych obiektów sportowych	szt.	
		W14	Liczba wprowadzonych działań mających na celu zwiększanie estetyki przestrzeni	szt.	
		W15	Liczba zmodernizowanych budynków publicznych	szt.	
2.3.	Rozwój infrastruktury komunikacyjnej	W16	Długość zmodernizowanych dróg	km	
		W17	Długość nowych odcinków dróg	km	

		W18	Liczba podjętych działań zwiększających bezpieczeństwo pieszych	szt.	
		W19	Liczba zmodernizowanych i nowo wybudowanych przystanków autobusowych	szt.	
		W20	Liczba nowych szlaków i tras rowerowych	szt.	
		W21	Liczba nowo wybudowanych elementów infrastruktury rowerowej	szt.	
OBSZAR STRATEGICZNY: ŚRODOWISKO					
III CEL STRATEGICZNY					
GMINA CHĄŚNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE					
3.1.	Zapewnienie zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi w Gminie Chąśno poprzez ochronę jakości wód, rozwój infrastruktury retencyjnej, działania przeciwdziałające suszy oraz zachowanie rolniczego krajobrazu naturalnego	W22	Liczba wprowadzonych działań wpływających na ochronę zasobów wodnych	szt.	
		W23	Powierzchnia terenów o zwiększonej/przywróconej bioróżnorodności	ha	
		W24	Liczba podjętych działań mających na celu przeciwdziałanie suszy	szt.	
		W25	Liczba wprowadzonych działań mających na celu ochronę naturalnego rolniczego krajobrazu gminy	szt.	
3.2.	Poprawa efektywności systemu gospodarowania odpadami oraz infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	W26	Liczba podjętych działań mających na celu zmniejszanie liczby dzikich wysypisk	szt.	
		W27	Rozbudowa SUW i budowa nowego ujęcia wody	szt.	
		W28	Liczba nowych lub zmodernizowanych elementów sieci wodno-kanalizacyjnej	szt.	
		W29	Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość w zakresie ochrony środowiska, gospodarki odpadami oraz na temat GOZ	szt.	
		W30	Liczba działań podjętych na rzecz zwiększania efektywności systemu selektywnej zbiórki odpadów	szt.	
3.3.	Promowanie zrównoważonej energii, poprawa jakości powietrza oraz zwiększenie terenów zielonych	W31	Liczba zrealizowanych inwestycji w termomodernizację budynków publicznych	szt.	
		W32	Liczba wspartych inwestycji w odnawialne źródła energii	szt.	
		W33	Liczba działań promujących wśród mieszkańców efektywność energetyczną	szt.	
		W34	Powierzchnia nowych zielonych terenów	szt.	

OBSZAR STRATEGICZNY: ŚRODOWISKO					
IV CEL STRATEGICZNY					
GMINA CHĄSNO TO MIEJSCE, KTÓRE TWORZY ZINTEGROWANĄ I AMBITNĄ LOKALNĄ WSPÓLNOTĘ KTÓRA DZIAŁA NA RZECZ POTRZEB WSZYSTKICH POKOLEŃ					
4.1.	Wzmacnianie więzi międzypokoleniowych i lokalnej tożsamości	W35	Liczba wydarzeń kulturalnych i integracyjnych zorganizowanych na terenie Gminy	szt.	
		W36	Liczba wspartych organizacji pozarządowych i inicjatyw społecznych	szt.	
		W37	Liczba działań promujących lokalną tradycję	szt.	
		W38	Liczba działań podjętych w celu aktywizacji mieszkańców i rozwoju wolontariatu	szt.	
4.2.	Rozwój usług publicznych dostępnych i przyjaznych dla wszystkich pokoleń	W39	Liczba zrealizowanych projektów międzypokoleniowych	szt.	
		W40	Liczba działań podjętych w celu poprawy jakości usług dla seniorów	szt.	
		W41	Liczba projektów podjętych w celu podniesienia jakości edukacji i oferty kulturalnej	szt.	
		W42	Liczba działań podjętych w celu poprawy dostępności usług zdrowotnych i opiekuńczych	szt.	
		W43	Liczba wprowadzonych działań umożliwiających większe zaangażowanie się seniorów i młodzieży w życie gminy	szt.	
		W44	Liczba podjętych działań w zakresie pomocy społecznej i przeciwdziałaniu wykluczeniu	szt.	
4.3.	Wspieranie edukacji i rozwoju młodego pokolenia	W45	Liczba miejsc w nowych placówkach opiekuńczych dla dzieci	szt.	
		W46	Liczba działań podjętych w celu rozwoju kluczowych kompetencji dzieci i młodzieży	szt.	
		W47	Liczba zrealizowanych działań wpływających na wzrost jakości edukacji i warunków w szkołach	szt.	
4.4.	Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców i wsparcie lokalnych instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo	W48	Liczba wspartych instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w Gminie	szt.	
		W49	Liczba wprowadzonych rozwiązań zwiększających poziom bezpieczeństwa w przestrzeni	szt.	
		W50	Liczba zorganizowanych kampanii edukacyjnych i profilaktycznych w zakresie zdrowia fizycznego i psychicznego	szt.	
		W51	Liczba zrealizowanych działań z zakresu obrony cywilnej i ochrony ludności	szt.	
4.5.	Efektywne zarządzanie Gminą	W52	Liczba mieszkańców uczestniczących w organizowanych konsultacjach społecznych	szt.	

		W53	Liczba wdrożonych narzędzi cyfrowych (np. e-usługi, platformy komunikacji z mieszkańcami, systemy zarządzania danymi).	szt.	
		W54	Liczba przeprowadzonych szkoleń dla pracowników administracji publicznej	szt.	
		W55	Liczba projektów zrealizowanych przy wsparciu z funduszy krajowych i unijnych	szt.	

Tabela 6. Oczekiwane rezultaty realizacji celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Chąśno

Źródło: Opracowanie własne.

6. OKREŚLENIE SPÓJNOŚCI STRATEGII ROZWOJU GMINY ZE STRATEGIAMI NA SZCZEBLU KRAJOWYM I LOKALNYM

Do określenia spójności dokumentu **Strategia Rozwoju Gminy Chąšno** z celami rozwojowymi zawartymi w dokumentach wyższego rzędu wykorzystano najważniejsze dokumenty krajowe, regionalne i powiatowe. W poniższych tabelach ujęto schemat zgodności celów strategicznych wytypowanych dla Gminy Chąšno z celami najważniejszych dokumentów wyższego rzędu.

6.1. STRATEGIA ROZWOJU GMINY A STRATEGIE KRAJOWE

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2020 roku (perspektywa do 2030 r.) (SOR), przyjęta uchwałą M.P. 2017 poz. 206 przez Radę Ministrów dnia 14 lutego 2017 r. Głównym celem przyjętym w dokumencie jest: *“Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”*. Do osiągnięcia celu głównego, określono trzy cele szczegółowe, z których zostały wyodrębnione obszary i cele realizacji działań.

Tabela 7. Spójność celów Strategii Gminy Chąšno z założeniami Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

SOR – cele szczegółowe	Strategia Rozwoju Gminy Chąšno			
	I	II	III	IV
	WZMACNIANIE LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY CHĄŚNO POPRZECZ WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU ROLNICZEGO ORAZ WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄŚNO	GMINA CHĄŚNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE	GMINA CHĄŚNO TO MIEJSCE, KTÓRE TWORZY ZINTEGROWANĄ I AMBITNĄ LOKALNĄ WSPÓLNOTĘ KTÓRA DZIAŁA NA RZECZ POTRZEB WSZYSTKICH POKOLEŃ
1.Trwały wzrost gospodarczy oparty o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną				
Reindustrializacja - Wzrost zdolności polskiego przemysłu do sprostania globalnej konkurencji	Nie dotyczy			
Rozwój innowacyjnych firm - Zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw na rynku krajowym i rynkach zagranicznych	1.1, 1.2, 1.3			
Małe i średnie przedsiębiorstwa- Przemiany strukturalne sektora, nowe formy działania i współpracy, nowoczesne instrumenty wsparcia	1.1, 1.2, 1.3			
Kapitał dla rozwoju- Trwałe zwiększenie stopy inwestycji i ich jakości w dłuższej perspektywie, przy większym wykorzystaniu środków krajowych				4.5
Ekspansja zagraniczna-	1.2			

SOR – cele szczegółowe	Strategia Rozwoju Gminy Chąšno			
	I	II	III	IV
	WZMACNIANIE LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY CHĄŚNO POPRZECZ WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU ROLNICZEGO ORAZ WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄŚNO	GMINA CHĄŚNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE	GMINA CHĄŚNO TO MIEJSCE, KTÓRE TWORZY ZINTEGROWANĄ I AMBITNĄ LOKALNĄ WSPÓLNOTĘ KTÓRA DZIAŁA NA RZECZ POTRZEB WSZYSTKICH POKOLEŃ
Zwiększenie umiędzynarodowienia polskiej gospodarki Zwiększenie eksportu towarów zaawansowanych technologicznie				
2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony				
Spójność społeczna Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne. Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy	1.1, 1.2			4.5
Rozwój zrównoważony terytorialnie- Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania	1.1, 1.2			4.1
3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.				
Prawo w służbie obywatelom i gospodarce- Uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki dla działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli				4.5
Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem- Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne – dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorców Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego				4.2, 4.5
E-państwo- Cyfrowe państwo usługowe				4.5
Finanse publiczne- Stabilne, efektywne i zrównoważone finanse publiczne				4.5
Efektywność wykorzystania środków UE- Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe				4.5

Źródło: opracowanie własne.

Polityka Energetyczna Polski do 2040 r., przyjęta *Uchwałą nr 22/2021 Rady Ministrów z dnia 2 lutego 2021 r.* Wyznacza ramy transformacji energetycznej w Polsce. Zawiera strategiczne przesądzenia w zakresie doboru technologii służących budowie niskoemisyjnego systemu energetycznego.

Tabela 8. Spójność celów Strategii Rozwoju Gminy Chąšno z założeniami Polityki Energetycznej Polski do 2040 r.

PEP (Polityka Energetyczna Polski do 2040 r.) – cele szczegółowe	Strategia Rozwoju Gminy Chąšno			
	I	II	III	IV
	WZMACNIANIE LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY CHĄŠNO POPRZEC WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU ROLNICZEGO ORAZ WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄŠNO	GMINA CHĄŠNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE	GMINA CHĄŠNO TO MIEJSCE, KTÓRE TWORZY ZINTEGROWANĄ I AMBITNĄ LOKALNĄ WSPÓLNOTĘ KTÓRA DZIAŁA NA RZECZ POTRZEB WSZYSTKICH POKOLEŃ
1.Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych			3.3	
2.Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej			3.3	
3.Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych	Nie dotyczy			
4. Rozwój rynków energii	Nie dotyczy			
5. Wdrożenie energetyki jądrowej	Nie dotyczy			
6. Rozwój odnawialnych źródeł energii			3.3	
7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji			3.3	
8. Poprawa efektywności energetycznej			3.3	

Źródło: opracowanie własne.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r. przyjęta Uchwałą Rady Ministrów nr 105/2009 z dnia 24 września 2019 r., gdzie jako główny cel krajowej polityki transportowej wskazano zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawę bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego.

Tabela 9. Spójność celów Strategii Rozwoju Gminy Chąšno z założeniami Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.

SZRT - Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r. – kierunki interwencji	Strategia Rozwoju Gminy Chąšno			
	I	II	III	IV
	WZMACNIANIE LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY CHĄŚNO POPRZECZ WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU ROLNICZEGO ORAZ WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄŚNO	GMINA CHĄŚNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE	GMINA CHĄŚNO TO MIEJSCE, KTÓRE TWORZY ZINTEGROWANĄ I AMBITNĄ LOKALNĄ WSPÓLNOTĘ KTÓRA DZIAŁA NA RZECZ POTRZEB WSZYSTKICH POKOLEŃ
Budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce			2.3	
Poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym	Nie dotyczy			
Zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności			2.3	
Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów			2.3	4.4
Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko			2.3	
Poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.				4.5

Źródło: opracowanie własne.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 – przyjęta Uchwałą nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r. - podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Dokument kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszenie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów. Głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Tabela 10. Spójność celów Strategii Rozwoju Gminy Chąšno z założeniami Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Strategia Rozwoju Gminy Chąšno			
	I	II	III	IV
	WZMACNIANIE LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY CHĄŠNO POPRZEC WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU ROLNICZEGO ORAZ WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄŠNO	GMINA CHĄŠNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE	GMINA CHĄŠNO TO MIEJSCE, KTÓRE TWORZY ZINTEGROWANĄ I AMBITNĄ LOKALNĄ WSPÓLNOTĘ KTÓRA DZIAŁA NA RZECZ POTRZEB WSZYSTKICH POKOLEŃ
1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym	Nie dotyczy			
1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo	Nie dotyczy			
1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze	Nie dotyczy			
1.3. Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska	Nie dotyczy			
1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych			3.3	
1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	1.2			4.5
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych				
2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	1.2			4.2, 4.3
2.2. Wsparcie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym	1.1, 1.2, 1.3			
2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach	1.1, 1.2, 1.3			
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie				
3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem				4.5
3.2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym				4.1, 4.5
3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych				4.5
3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej				4.5

Źródło: opracowanie własne.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa 2030 (SZRWRIr), *przyjęta uchwałą nr 123 Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r.* - Celem SZRWRIr 2030 jest rozwój gospodarczy wsi umożliwiający trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego.

Tabela 11. Spójność celów dokumentu Strategia Rozwoju Gminy Chąšno z założeniami Strategii Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa 2030

SZRWRiR – Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa 2030	Strategia Rozwoju Gminy Chąšno			
	I	II	III	IV
	WZMACNIANIE LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY CHĄŚNO POPRZECZ WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU ROLNICZEGO ORAZ WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄŚNO	GMINA CHĄŚNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE	GMINA CHĄŚNO TO MIEJSCE, KTÓRE TWORZY ZINTEGROWANĄ I AMBITNĄ LOKALNĄ WSPÓLNOTĘ KTÓRA DZIAŁA NA RZECZ POTRZEB WSZYSTKICH POKOŁEŃ
1. Zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybactwa				
Nowe modele organizacji produkcji i rynków, krótkie łańcuchy rynkowe i uczciwa konkurencja	1.1, 1.2			
Jakość i bezpieczeństwo żywności	1.1,			
Rozwój innowacji, cyfryzacji i przemysłu 4.0. w sektorze rolno- -spożywczym oraz jego modernizacja	1.1			
Zarządzanie ryzykiem w sektorze rolno-spożywczym	Nie dotyczy			
Poszerzanie i rozwój rynków zbytu na produkty i surowce sektora rolno-spożywczego (w tym biogospodarka)	1.1, 1.2			
2. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska				
Rozwój liniowej infrastruktury technicznej			3.2	
Dostępność wysokiej jakości usług publicznych				4.2, 4.3, 4.5
Rozwój infrastruktury społecznej i rewitalizacja wsi i małych miast		2.1, 2.2		
Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska				4.2
Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom			3.1, 3.2, 3.3	
3. Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa				
Odpowiedź na zmiany demograficzne i ich następstwa				4.1, 4.2,
Rozwój przedsiębiorczości i nowych miejsc pracy	1.1, 1.2, 1.3			
Wzrost umiejętności i kompetencji mieszkańców wsi	1.1, 1.2			
Budowa i rozwój zdolności do współpracy w wymiarze społecznym i terytorialnym				4.5
Rozwój ekonomii i solidarności społecznej na obszarach wiejskich				4.1, 4.5

Źródło: opracowanie własne.

6.2. STRATEGIA ROZWOJU GMINY A STRATEGIE REGIONALNE

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 - jest najważniejszym dokumentem samorządu województwa określającym wizję i cele polityki regionalnej w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym oraz działania niezbędne do ich osiągnięcia. Jest także odpowiedzią władz województwa na zmieniające się uwarunkowania i wyzwania, przedstawia spójny plan powiązanych i przemysłanych działań w perspektywie najbliższej dekady, stanowiący punkt wyjścia do szerokiej współpracy, której efektem będzie podniesienie jakości życia mieszkańców województwa łódzkiego.

Tabela 12. Spójność Strategii Rozwoju Gminy Chąšno z założeniami Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030	Strategia Rozwoju Gminy Chąšno			
	I	II	III	IV
	WZMACNIANIE LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY CHĄŚNO POPRZECZ WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU ROLNICZEGO ORAZ WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄŚNO	GMINA CHĄŚNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE	GMINA CHĄŚNO TO MIEJSCE, KTÓRE TWORZY ZINTEGROWANĄ I AMBITNĄ LOKALNĄ WSPÓLNOTĘ KTÓRA DZIAŁA NA RZECZ POTRZEB WSZYSTKICH POKOŁEŃ
1. Strefa gospodarcza – Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka				
1.1. Zwiększenie potencjału badawczego i innowacyjnego	1.1			
1.2. Podnoszenie jakości kapitału społecznego	1.1, 1.2			4.3
1.3. Wsparcie rozwoju MŚP	1.1, 1.2, 1.3			
1.4. Rozwój sektora rolnego i zwiększenie jego konkurencyjności	1.1, 1.2			
2. Sfera społeczna - obywatelskie społeczeństwo równych szans				
2.1. Rozwój kapitału społecznego	1.2			4.1, 4.2, 4.3
2.2. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców		4.2		
2.3. Ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego		4.2		
3. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń				
3.1. Adaptacja do zmian klimatu i poprawa jakości zasobów środowiska			3.1, 3.2, 3.3	
3.2. Ochrona i kształtowanie krajobrazu		2.1		
3.3. Zwiększenie dostępności transportowej		2.3		
3.4. Nowoczesna energetyka w województwie			3.3	
3.5. Racjonalizacja gospodarki odpadami			3.2	
3.6. Zwiększenie dostępności do usług teleinformatycznych				4.5

Źródło: opracowanie własne.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego oraz Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi - dokument wszedł w życie z dniem 28 sierpnia 2018 roku uchwałą LV/679/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego. Zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym integralną częścią planu województwa jest plan zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego (MOF). W skład MOF wchodzi łącznie 28 gmin.

PZPWŁ oraz PZPMOF w Łodzi	Strategia Rozwoju Gminy Chąsno			
	I	II	III	IV
	WZMACNIANIE LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY CHĄSNO POPRAZ WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU ROLNICZEGO ORAZ WSPARCIA PRZEDSIĘWZIĘC PRZEDSIĘWZIĘC	HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄSNO	GMINA CHĄSNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE	GMINA CHĄSNO TO MIEJSCE, KTÓRE TWORZY ZINTEGROWANĄ I AMBITNĄ LOKALNĄ WSPÓLNOTĘ KTÓRA DZIAŁA NA RZECZ POTRZEB WSZYSTKICH POKOŁEŃ
I. REGION SPÓJNY, O ZRÓWNOWAŻONYM SYSTEMIE OSADNICZYM				
I.1. Podniesienie rangi Łodzi do miana metropolii oraz wzmocnienie powiązań funkcjonalno-przestrzennych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi	Nie dotyczy			
I.2. Wzrost znaczenia Łodzi w krajowej i europejskiej sieci osadniczej	Nie dotyczy			
I.3. Rozwój atrakcyjnych osadniczo miast pełniących funkcje krajowego, regionalnych, subregionalnych i ponadlokalnych biegunów wzrostu, zapewniających wysoką jakość życia	Nie dotyczy			
I.4. Rozwój wysokiej jakości Miejskich Obszarów Funkcjonalnych miast powiatowych - regionalnych, subregionalnych i ponadlokalnych biegunów wzrostu	Nie dotyczy			
I.5. Rozwój miast o znaczeniu lokalnym i wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich	1.1	1.2		4.5
II. REGION O WYSOKIEJ JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TRANSPORTOWEJ				
II.1. rozwój systemu powiązań drogowych zewnętrznych i wewnętrznych		2.3		
II.2. rozwój systemu powiązań kolejowych zewnętrznych i wewnętrznych	Nie dotyczy			
II.3. rozwój systemu powiązań lotniczych i podniesienie konkurencyjności Portu Lotniczego Łódź im. W. Reymonta	Nie dotyczy			
II.4. rozwój multimodalnego transportu pasażerskiego	Nie dotyczy			
II.5. rozwój multimodalnego transportu towarowego i logistyki	Nie dotyczy			
III. REGION O WYSOKIEJ JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ				

PZPWŁ oraz PZPMOF w Łodzi	Strategia Rozwoju Gminy Chąśno			
	I	II	III	IV
	WZMACNIANIE LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY CHĄŚNO POPRAZ WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU ROLNICZEGO ORAZ WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄŚNO	GMINA CHĄŚNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE	GMINA CHĄŚNO TO MIEJSCE, KTÓRE TWORZY ZINTEGROWANĄ I AMBITNĄ LOKALNĄ WSPÓLNOTĘ KTÓRA DZIAŁA NA RZECZ POTRZEB WSZYSTKICH POKOŁEŃ
III.1.rozwój systemu elektroenergetycznego			3.3	
III.2. rozwój energetyki wykorzystującej OZE			3.3	
III.3. rozwój systemu gazociągów			3.3	
III.4. rozwój systemów ciepłowniczych w miastach	Nie dotyczy			
III.5. rozwój systemów wodociągowych			3.2	
III.6. rozwój systemów kanalizacyjnych			3.2	
III.7. racjonalizacja gospodarki odpadami			3.2	
III.8. poprawa efektywności oczyszczania województwa z azbestu			3.3	
III.9. rozwój systemów teleinformatycznych	Nie dotyczy			
IV. REGION O WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO				
IV.1. racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi		2.1	3.1	
IV.2. zwiększanie i poprawa jakości zasobów wodnych			3.1	
IV.3. poprawa jakości powietrza			3.3	
IV.4. kształtowanie zasobów leśnych			3.3	
IV.5. zachowanie i wzrost różnorodności biologicznej			3.1, 3.3	
IV.6. zachowanie najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zapewnienie ciągłości systemu ekologicznego		2.1	3.1, 3.3	
IV.7. przeciwdziałanie zagrożeniom			3.2, 3.3	
V. REGION O DOBRZE ZACHOWANYM DZIEDZICTWIE KULTUROWYM				
V.1. zachowanie materialnych zasobów dziedzictwa kulturowego		2.1, 2.2		
V.2. zachowanie niematerialnych zasobów dziedzictwa kulturowego				4.1
VI. REGION O WYSOKIEJ ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ				
VI.1. rozwój różnorodnych form turystyki w obszarach i ośrodkach recepcji turystycznej	1.3			
VI.2. rozwój systemu szlaków turystycznych wykorzystujących walory przyrodnicze i zasoby dziedzictwa kulturowego zgodnie z trendami na rynku odbiorców		2.3		
VI.3. budowanie rozpoznawalnej marki turystycznej	1.3			

PZPWŁ oraz PZPMOF w Łodzi	Strategia Rozwoju Gminy Chąsno			
	I	II	III	IV
	WZMACNIANIE LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY CHĄSNO POPURZEC WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU ROLNICZEGO ORAZ WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄSNO	GMINA CHĄSNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE	GMINA CHĄSNO TO MIEJSCE, KTÓRE TWORZY ZINTEGROWANĄ I AMBITNĄ LOKALNĄ WSPÓLNOTĘ KTÓRA DZIAŁA NA RZECZ POTRZEB WSZYSTKICH POKOŁEN
VII. REGION O KRAJOBRAZIE WYSOKIEJ JAKOŚCI				
VII.1. ochrona i wzmacnianie walorów krajobrazu przyrodniczego		2.1	3.1	
VII.2. ochrona i wzmacnianie walorów krajobrazu kulturowego		2.1, 2.2		
VII.3. kształtowanie ładu przestrzennego w krajobrazie		2.1		
VIII. REGION O WYSOKIM POZIOMIE BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO				
VIII.1. zabezpieczenie infrastruktury obronnej na obszarze województwa				4.4
VIII.2. zapewnienie możliwości prowadzenia działań o z zakresu bezpieczeństwa publicznego, w tym obronnych i ratowniczych				4.4
IX. REGION EFEKTYWNIENIE WYKORZYSTUJĄCY ENDOGENICZNY POTENCJAŁ ROZWOJOWY NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU PRZESTRZENNEGO				
Dla pozostałych obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym przyjmuje się cele strategiczne oraz strategiczne kierunki działań o wskazane w „Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020”.	Nie dotyczy			

Źródło: opracowanie własne.

Regionalna Strategia Innowacji LORIS 2030 - istotą są działania wspierające rozwój przedsiębiorczości, wzmacniające współpracę przedsiębiorstw (w szczególności MSP), jednostek naukowo-badawczych, instytucji otoczenia biznesu i administracji oraz promujące szeroko rozumianą innowacyjność we wszystkich obszarach aktywności gospodarczej. Drugim kluczowym elementem Strategii jest system zarządzania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji RSI LORIS 2030 wskazujący wybrane podmioty odpowiedzialne za realizację zapisanych w Strategii zadań, pokazujący sposób koordynacji poszczególnych działań, jak również wyznaczający łatwo mierzalne, zrozumiałe wskaźniki oraz pozwalający na ocenę ex post Strategii po zakończeniu procesu wdrożenia RSI LORIS 2030.

Tabela 13. Spójność celów Strategii Rozwoju Gminy Chańsko z założeniami Regionalnej Strategii Innowacji LORIS 2030

Regionalna Strategia Innowacji LORIS 2030	Strategia Rozwoju Gminy Chańsko			
	I	II	III	IV
	WZMACNIANIE LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY CHAŃSKO POPRZEC WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU ROLNICZEGO ORAZ WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHAŃSKO	GMINA CHAŃSKO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE	GMINA CHAŃSKO TO MIEJSCE, KTÓRE TWORZY ZINTEGROWANĄ I AMBITNĄ LOKALNĄ WSPÓLNOTĘ KTÓRA DZIAŁA NA RZECZ POTRZEB WSZYSTKICH POKOLEŃ
1. Specjalizacja regionalna - Zbudowanie przewag konkurencyjnych – lokomotywy rozwoju gospodarczego, które będą wyróżnieniem regionu				
1.1. Budowa świadomości w zakresie specjalizacji regionalnej	1.1			
1.2. Budowa potencjału intelektualnego w zakresie specjalizacji regionalnej	1.1, 1.2			
1.3. Poprawa komunikacji w obszarze specjalizacji regionalnej		2.3		
1.4. Wsparcie projektów współpracy w ramach klastrów i obszarów specjalizacji	1.1			4.5
1.5. Zapewnienie systemu finansowania projektów mających na celu specjalizację regionu				4.5
2. Rozwój potencjału innowacyjnego regionu - Wykorzystanie wewnętrznych potencjałów regionu dla poprawy innowacyjności gospodarki				
2.1. Podnoszenie świadomości o korzyściach z innowacji	1.1, 1.2			
2.2. Promocja wiedzy o innowacyjności i przedsiębiorczości	1.1, 1.2			
2.3. Platformy wymiany doświadczeń i komunikacji	1.2			
2.4. Promocja współpracy i kooperacji podmiotów gospodarczych				4.5
2.5. Zapewnienie systemu finansowania rozwoju potencjału innowacyjnego regionu				4.5
3. Zarządzanie innowacjami w regionie - Poprawa zarządzania innowacjami w regionie				
3.1. Budowa świadomości w środowisku wspierającym wdrażanie innowacji	1.1, 1.2			
3.2. Budowa systemu zarządzania innowacjami	1.1			
3.3. Stworzenie systemu komunikacji oraz doradztwa				
3.4. Budowa ram systemu pobudzania współpracy i przedsiębiorczości	1.1			
3.5. Zapewnienie zintegrowanego systemu finansowania innowacji w regionie				4.5

Źródło: opracowanie własne.

Regionalny Plan Transportowy Województwa Łódzkiego dla realizacji warunku podstawowego Celu Polityki 3 (w zakresie transportu) w perspektywie finansowej 2021-2027 - Plan jest dokumentem, którego nadrzędnym celem jest wytyczenie kierunków rozwoju systemu transportowego województwa łódzkiego w okresie programowania 2021-2027 oraz nakreślenie wizji rozwoju infrastruktury transportowej regionu do 2030 r. oraz w perspektywie długookresowej do 2050 r. Plan stanowi podstawę do spełnienia tematycznego warunku podstawowego (3.1. kompleksowe planowanie transportu na odpowiednim poziomie), w zakresie 3. Celu Polityki UE wskazanego w Rozporządzeniu PEiR (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.

Tabela 14. Spójność celów Strategii Rozwoju Gminy Chąsno założeniami Regionalnego Planu Transportowego Województwa Łódzkiego dla realizacji warunku podstawowego Celu Polityki 3 (w zakresie transportu) w perspektywie finansowej 2021

Regionalny Plan Transportowy Województwa Łódzkiego (RPTWŁ)	Strategia Rozwoju Gminy Chąsno			
	I	II	III	IV
	WZMACNIANIE LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY CHĄSNO POPRZEC WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU ROLNICZEGO ORAZ WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄSNO	GMINA CHĄSNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE	GMINA CHĄSNO TO MIEJSCE, KTÓRE TWORZY ZINTEGROWANĄ I AMBITNĄ LOKALNĄ WSPÓLNOTĘ KTÓRA DZIAŁA NA RZECZ POTRZEB WSZYSTKICH POKOLEŃ
1. Zrównoważenie systemu transportowego dla osiągnięcia neutralności klimatycznej				
1.1. Zwiększenie udziału podróży transportem zbiorowym i likwidacja wykluczenia komunikacyjnego		2.3		
1.2. Ekologizacja transportu		2.3		
1.3. Rozwój zrównoważonej mobilności		2.3		
2. Realizacja infrastruktury transportowej zapewniającej spójność i rozwój województwa				
2.1. Zwiększenie dostępności transportowej		2.3		
2.2. Rozwój infrastruktury dla obszarów działalności gospodarczej		2.3		
3. Poprawa bezpieczeństwa systemu transportowego				
3.1. Poprawa bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu				4.4
3.2. Poprawa bezpieczeństwa infrastruktury transportowej				4.4
4. Efektywne zarządzanie i transformacja cyfrowa transportu				
4.1. Rozwój i implementacja nowych rozwiązań cyfrowych w sektorze transportu		2.3		
4.2. Rozwój koncepcji „Mobilność jako usługa” (Mobility as a Service - MaaS)	Nie dotyczy			
4.3. Usprawnienie planowania, organizacji i zarządzania systemem transportowym		2.3		

Źródło: opracowanie własne.

Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2025-2031 - celem sporządzenia niniejszego dokumentu jest weryfikacja aktualnego stanu gospodarki odpadami w województwie łódzkim, a także sporządzenie planu niezbędnych inwestycji, umożliwiających osiągnięcie celów w zakresie gospodarowania odpadami, jakie wynikają z przepisów unijnych i krajowych. Dokument określa cele i kierunki działań na lata 2019 – 2025 z perspektywą do 2031 roku.

Tabela 15. Spójność celów Strategii Rozwoju Gminy Chąšno z założeniami Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2025-2031

Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2025-2031	Strategia Rozwoju Gminy Chąšno			
	I	II	III	IV
	WZMACNIANIE LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY CHĄŚNO POPRZEC WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU ROLNICZEGO ORAZ WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄŚNO	GMINA CHĄŚNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE	GMINA CHĄŚNO TO MIEJSCE, KTÓRE TWORZY ZINTEGROWANĄ I AMBITNĄ LOKALNĄ WSPÓLNOTĘ KTÓRA DZIAŁA NA RZECZ POTRZEB WSZYSTKICH POKOLEŃ
1. Zmniejszenie ilości powstających odpadów			3.2	
2. Zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi			3.2	
3. Doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami			3.2	
4. Zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie			3.2	
5. Zaprzestanie składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia			3.2	
6. Zmniejszenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych			3.2	
7. Utworzenie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi			3.2	

Źródło: opracowanie własne.

6.3. STRATEGIA ROZWOJU GMINY A STRATEGIE PONADLOKALNE

Strategia Rozwoju Powiatu Łowickiego 2030 - Strategię Rozwoju należy postrzegać jako dokument kierunkowy, który określa proces wytyczania i osiągania celów wspólnoty samorządowej. Określa ona główny kierunek, aspiracje i priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego jednostki oraz przedstawia metody i narzędzia wdrożeniowe.

Tabela 16. Spójność celów Strategii Rozwoju Gminy Chąsno z założeniami Strategii Rozwoju Powiatu Łowickiego 2030

Strategia Rozwoju Powiatu Łowickiego 2030	Strategia Rozwoju Gminy Chąsno			
	I WZMACNIANIE LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY CHĄSNO POPRAZ WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU ROLNICZEGO ORAZ WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	II HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄSNO	III GMINA CHĄSNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE	IV GMINA CHĄSNO TO MIEJSCE, KTÓRE TWORZY ZINTEGROWANĄ I AMBITNĄ LOKALNĄ WSPÓLNOTĘ KTÓRA DZIAŁA NA RZECZ POTRZEB WSZYSTKICH POKOŁEN
Cel strategiczny I. Równomiernie rozwinięta infrastruktura				
1.1. Rozbudowa i poprawa stanu infrastruktury drogowej		2.3		
1.2. Rozwój i poprawa stanu obiektów użyteczności publicznej		2.2		
1.3. Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej i kontynuowanie formuły przyjaznego urzędu oraz e-usług w jednostkach zarządzanych przez powiat				4.5
Cel strategiczny 2. Konkurencyjna zielona gospodarka				
2.1. Zapewnienie wysokiej jakości środowiska naturalnego		2.1	3.1, 3.2, 3.3	
2.2. Wsparcie aktywności gospodarczej i inwestycyjnej na terenie powiatu	1.1, 1.2			
2.3. Poprawa efektywności produkcji rolnej i przetwórstwa rolno-spożywczego	1.1, 1.2			
2.4. Wspieranie rozwoju branży turystycznej	1.3			
Cel strategiczny 3. Atrakcyjność społeczno-bytowa				
3.1. Ochrona dziedzictwa kulturowego		2.1		
3.2. Poprawa jakości oraz infrastruktury służby zdrowia, zabezpieczenia społecznego i bezpieczeństwa publicznego				4.2, 4.4
3.3. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia ponadpodstawowego umożliwiającego dostosowanie do wymagań rynku pracy	Nie dotyczy			
3.4. Rozbudowa i modernizacja bazy kulturalno-społecznej oraz organizacja wspólnej przestrzeni publicznej		2.2		
Cel strategiczny 4. Kompleksowa współpraca i promocja				

Strategia Rozwoju Powiatu Łowickiego 2030	Strategia Rozwoju Gminy Chąšno			
	I	II	III	IV
	WZMACNIANIE LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY CHĄŚNO POPRAZ WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU ROLNICZEGO ORAZ WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄŚNO	GMINA CHĄŚNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE	GMINA CHĄŚNO TO MIEJSCE, KTÓRE TWORZY ZINTEGROWANĄ I AMBITNĄ LOKALNĄ WSPÓLNOTĘ KTÓRA DZIAŁA NA RZECZ POTRZEB WSZYSTKICH POKOLEŃ
4.1. Zintegrowane działania promocyjne	1.3			
4.2. Tworzenie warunków oraz koordynacja partnerskiej współpracy lokalnych samorządów – wzmocnienie poziomu współpracy	1.3			4.5
4.3. Współpraca z NGO, IOB, izbami gospodarczymi w zakresie zwiększenia atrakcyjności powiatu				4.1

Źródło: opracowanie własne.

CZĘŚĆ IV

W DRAŻANIE STRATEGII

7. FINANSOWANIE STRATEGII

Projekty i działania wynikające z zapisów **Strategii Rozwoju Gminy Chąsno** będą realizowane w okresie wdrażania dokumentu zgodnie z przyjętym systemem i strukturą wdrażania z wykorzystaniem różnorodnych źródeł finansowania. Wdrażanie strategii i wynikających z niej projektów będzie poprzedzone analizą możliwości i dostępności środków, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości finansowych Gminy. Każdorazowo na etapie rocznych ewaluacji wdrażania Strategii i określania nadchodzących planów jej realizacji należy prowadzić systematyczną ocenę sytuacji finansowej Gminy.

Zakres tej oceny powinien dotyczyć:

- ▶ analizy poziomu i zmian dochodów oraz wydatków Gminy w okresie ostatnich co najmniej pięciu lat,
- ▶ analizy salda budżetu i poziomu zadłużenia budżetu Gminy w okresie ostatnich co najmniej pięciu lat,
- ▶ analizy poziomu i zmian dochodów własnych oraz nakładów inwestycyjnych Gminy w okresie ostatnich co najmniej pięciu lat,
- ▶ analizy wieloletniej prognozy finansowej Gminy,
- ▶ analizy aktywności i skuteczności Gminy w pozyskiwaniu zewnętrznych środków publicznych w okresie ostatnich co najmniej pięciu lat

Wyniki oceny sytuacji finansowej przeprowadzonej z uwzględnieniem powyższych czynników pozwolą zidentyfikować faktyczne możliwości i określić gotowość Gminy do podejmowania zobowiązań finansowych mających na celu osiągnięcie celów Strategii.

Na potrzeby realizacji zapisów dokumentu **Strategia Rozwoju Gminy Chąsno** zaplanowano wykorzystanie szerokiego katalogu źródeł finansowania. Przyjmuje się następujące źródła finansowania:

- Środki własne Gminy.
- Środki pochodzące z budżetu państwa lub budżetu samorządu województwa łódzkiego przewidziane na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania
- Środki z funduszy celowych, m.in. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (w tym Program LIFE), Funduszu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO).
- Środki pochodzące z naborów w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.
- Środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej:
 - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS),
 - Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC),
 - Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG),

- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS),
- Fundusze Europejskie dla Łódzkiego (FELD).
- Środki prywatne, np. przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, wspólnot mieszkaniowych,
- Programy unijne:
 - Program Interreg Europa 2021-2027,
 - Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027,
 - Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027.
- Inne fundusze zewnętrzne, np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego.
- Inne środki publiczne.

W poniższej tabeli do każdego celu zdefiniowanego w **Strategii Rozwoju Gminy Chąśno** zaproponowano potencjalne źródła finansowania.

Tabela 17. Sposoby i źródła finansowania Strategii Rozwoju Gminy Chąśno

Cel		Potencjalne źródła finansowania	Typy projektów, które mogą dostać dofinansowania
CEL I - WZMACNIANIE LOKALNEJ GOSPODARKI GMINY CHĄŚNO POPRZEC WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU ROLNICZEGO ORAZ WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI			
1.1.	Rozwój rolnictwa zrównoważonego poprzez wsparcie sektora rolniczego	FELD	• 09.01 Gospodarka w transformacji • 08.07 Kształcenie ogólne
		FERS	• 01.03 Kadry nowoczesnej gospodarki
1.2.	Wsparcie i rozwój lokalnej przedsiębiorczości	FELD	• Działanie FELD.08.07 Kształcenie ogólne • Działanie FELD.09.01 Gospodarka w transformacji
		INTERREG CENTRAL EU	• 1.2: Rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości
1.3.	Rozwój agroturystyki jako formy wsparcia lokalnej gospodarki	FERS	• 01.03 Kadry nowoczesnej gospodarki
		FELD	• Działanie FELD.09.01 Gospodarka w transformacji
		FENG	

Cel		Potencjalne źródła finansowania	Typy projektów, które mogą dostać dofinansowania
			01 Wsparcie dla przedsiębiorców
CEL II - HARMONIA, DOSTĘPNOŚĆ I TOŻSAMOŚĆ KULTUROWA STANOWIĄ FUNDAMENT PRZESTRZENI GMINY CHĄŚNO			
2.1.	Poprawa ładu przestrzennego oraz ochrona naturalnego krajobrazu Gminy	KPO	A1.3.1 Wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego
2.2.	Wzmacnianie i rozwój funkcji integracyjnych przestrzeni publicznych	FELD	02 Fundusze europejskie dla zielonego Łódzkiego
		FERS	03.03 Systemowa poprawa dostępności
2.3.	Rozwój infrastruktury komunikacyjnej	FEnKS	03.01 Transport miejski 04 Wsparcie sektora transportu z Funduszu Spójności Priorytet 05 Wsparcie sektora transportu z EFRR
		FELD	03 Fundusze europejskie dla mobilnego Łódzkiego 09.04 Mobilność lokalna w transformacji
III CEL - GMINA CHĄŚNO DZIAŁA ODPOWIEDZIALNIE DLA ZACHOWANIA CZYSTEGO ŚRODOWISKA W GMINIE			
3.1.	Zapewnienie zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi w Gminie Chąsno poprzez ochronę jakości wód, rozwój infrastruktury retencyjnej, działania przeciwdziałające suszy oraz zachowanie rolniczego krajobrazu naturalnego	KPO	B3.3.1 Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich
		FEnKS	2.4. Adaptacja do zmian klimatu, zapobieganie klęskom i katastrofom
		FELD	2.8. Dostosowanie do zmian klimatu, zapobieganie klęskom i katastrofom
3.2.	Poprawa efektywności systemu gospodarowania odpadami oraz	FELD	2.11. Gospodarka wodno-ściekowa – aglomeracje 2-10 tys. RLM

Cel		Potencjalne źródła finansowania	Typy projektów, które mogą dostać dofinansowania
infrastruktury wodno-kanalizacyjnej		FEnIKS	02.13 Gospodarka o obiegu zamkniętym 1.5. Ochrona przyrody i rozwój zielonej infrastruktury, Fundusze Europejskie na Infrastrukturę
	3.3. Promowanie zrównoważonej energii, poprawa jakości powietrza oraz zwiększenie terenów zielonych	KPO FELD INTERREG CENTRAL EU FEnIKS	- B3.5.1. Inwestycje w energooszczędne budownictwo mieszkaniowe dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach 2.1. Efektywność energetyczna 02.05 Odnawialne źródła energii 02.15 Bioróżnorodność - Priorytet 2. Współpraca na rzecz bardziej zielonej Europy Środkowej 01 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności 02 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z EFRR
IV CEL - GMINA CHAŃSKO TO MIEJSCE, KTÓRE TWORZY ZINTEGROWANĄ I AMBITNĄ LOKALNĄ WSPÓLNOTĘ KTÓRA DZIAŁA NA RZECZ POTRZEB WSZYSTKICH POKOLEŃ			
4.1 Wzmacnianie więzi międzypokoleniowych i lokalnej tożsamości		FELD	6.4. Kultura i turystyka
		FEnIKS	07 Kultura
4.2. Rozwój usług publicznych dostępnych i przyjaznych dla wszystkich pokoleń		FELD	7.9. Usługi społeczne i zdrowotne 7.14. Włączenie społeczne
		FERS	04 Spójność społeczna i zdrowie 03 Dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami
		KPO	„Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia”

Cel	Potencjalne źródła finansowania	Typy projektów, które mogą dostać dofinansowania
4.3. Wspieranie edukacji i rozwoju młodego pokolenia	FERS	02. Opieka nad dziećmi i równowaga między życiem prywatnym i zawodowym
4.4. Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców i wsparcie lokalnych instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo	FEnKS	2.4. Adaptacja do zmian klimatu, zapobieganie klęskom i katastrofom
4.5. Efektywne zarządzanie Gminą	FERS	4.13. Wysokiej jakości system włączenia społecznego
	FELD	1.4. Cyfryzacja

Źródło: Opracowanie własne.

8. WDRAŻANIE STRATEGII

Wdrożenie **Strategii Rozwoju Gminy Chąśno** stanowi kluczowy etap w procesie jej realizacji, wymagający dokładnego zaplanowania oraz sprawnej koordynacji działań. Skuteczna implementacja strategii zależy od wyraźnego określenia ról i odpowiedzialności, zapewnienia niezbędnych zasobów oraz efektywnej współpracy pomiędzy wszystkimi zaangażowanymi podmiotami. Głównym celem jest osiągnięcie wyznaczonych priorytetów strategicznych, przy jednoczesnym dostosowywaniu się do zmieniających się warunków w trakcie realizacji.

Struktura organizacyjna wdrażania Strategii

Za realizację **Strategii Rozwoju Gminy Chąśno** odpowiedzialne będą różne podmioty, które na podstawie swoich kompetencji i zasobów, będą realizować określone zadania. Kluczową rolę w procesie wdrażania odgrywają:

- **Wójt Gminy Chąśno** – pełni funkcję głównego koordynatora wdrażania strategii (lidera), odpowiadając za nadzór nad realizowanymi działaniami. Do jego zadań należy m.in. monitorowanie postępów, współpraca z jednostkami administracyjnymi oraz zapewnienie, że podejmowane działania są zgodne z zapisami strategii. W wykonywaniu swoich obowiązków korzysta ze wsparcia podległych komórek organizacyjnych, jednostek gminnych oraz instytucji.
- **Rada Gminy Chąśno** – odpowiada za nadzór nad wdrażaniem strategii, akceptuje kluczowe decyzje strategiczne i uczestniczy w procesie monitorowania postępów jej realizacji (więcej w rozdziale 9. *Monitorowanie i ewaluacja Strategii*).
- **Zespół ds. Wdrażania Strategii** – powołany po uchwaleniu Strategii. Jego zadaniem będzie koordynacja działań związanych z wdrażaniem strategii. Zespół ten może składać się przede wszystkim z przedstawicieli Urzędu Gminy (m.in. komórki odpowiedzialnej za rozwój i pozyskiwanie funduszy zewnętrznych, inwestycji itp.), w tym osób odpowiedzialnych za poszczególne obszary rozwoju (np. infrastruktura, edukacja, kultura, przedsiębiorczość). Zespół ten odpowiedzialny będzie również za bieżące monitorowanie postępów realizacji strategii oraz jej ocenę (więcej w rozdziale 9. *Monitorowanie i ewaluacja Strategii*). W związku z tym warto włączyć do niego również przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, realizujących zadania wynikające ze Strategii.
- **Podmioty zewnętrzne i społeczność lokalna** – w proces realizacji strategii zostaną włączeni również mieszkańcy, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy oraz inne podmioty, którzy będą uczestniczyć w konsultacjach społecznych oraz w określaniu potrzeb i kierunków rozwoju

System wdrażania (realizacji) **Strategii Rozwoju Gminy Chąśno** przedstawia Rysunek 6. System zamykania procesu wdrażania Strategii przedstawia zaś Rysunek 7.

Wyszczególnienie głównych elementów fazy wdrażania działań

1. Wskazanie lidera/kierownika Zespołu
2. Wypracowanie zakresów obowiązków dla członków Zespołu
3. Ustalenie struktury organizacyjnej przedsięwzięcia/działania projektowego
4. Posiadanie jasno wytyczonych celów
5. Ustalenie reguł i procedur komunikowania się w Zespole
6. Przyjęcie zasady obiegu i archiwizowania dokumentacji

Rysunek 6. Główne elementy fazy wdrażania działań zaplanowanych w Strategii

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Podręcznik - Zarządzanie Cyklem Projektu, MGIP, Warszawa, 2004

Wyszczególnienie głównych elementów fazy zamykania procesu wdrażania działań

1. Przeprowadzenie odbiorów realizowanych działań projektowych
2. Dokonywanie ewentualnych działań korygujących
3. Przekazywanie produktów i rezultatów projektu podmiotom odpowiedzialnym za zapewnienie ich utrzymania
4. Wykonywanie działań związanych z zamykaniem projektu: ocena rezultatów, przygotowanie sprawozdań, archiwizacja dokumentacji
5. Ewaluacja procesu wdrażania Strategii

Rysunek 7. Główne elementy fazy zamykania procesu wdrażania działań Strategii

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Podręcznik - Zarządzanie Cyklem Projektu, MGIP, Warszawa, 2004.

Podział zadań i odpowiedzialności

Realizacja zadań w ramach **Strategii Rozwoju Gminy Chąśno** wymaga wyznaczenia osób i zespołów odpowiedzialnych za konkretne działania. Za przypisanie działań w ramach określonych w Strategii celów konkretnym pracownikom Urzędu Gminy odpowiadać będzie Zespół ds. Wdrażania, Monitorowania i Ewaluacji Strategii.

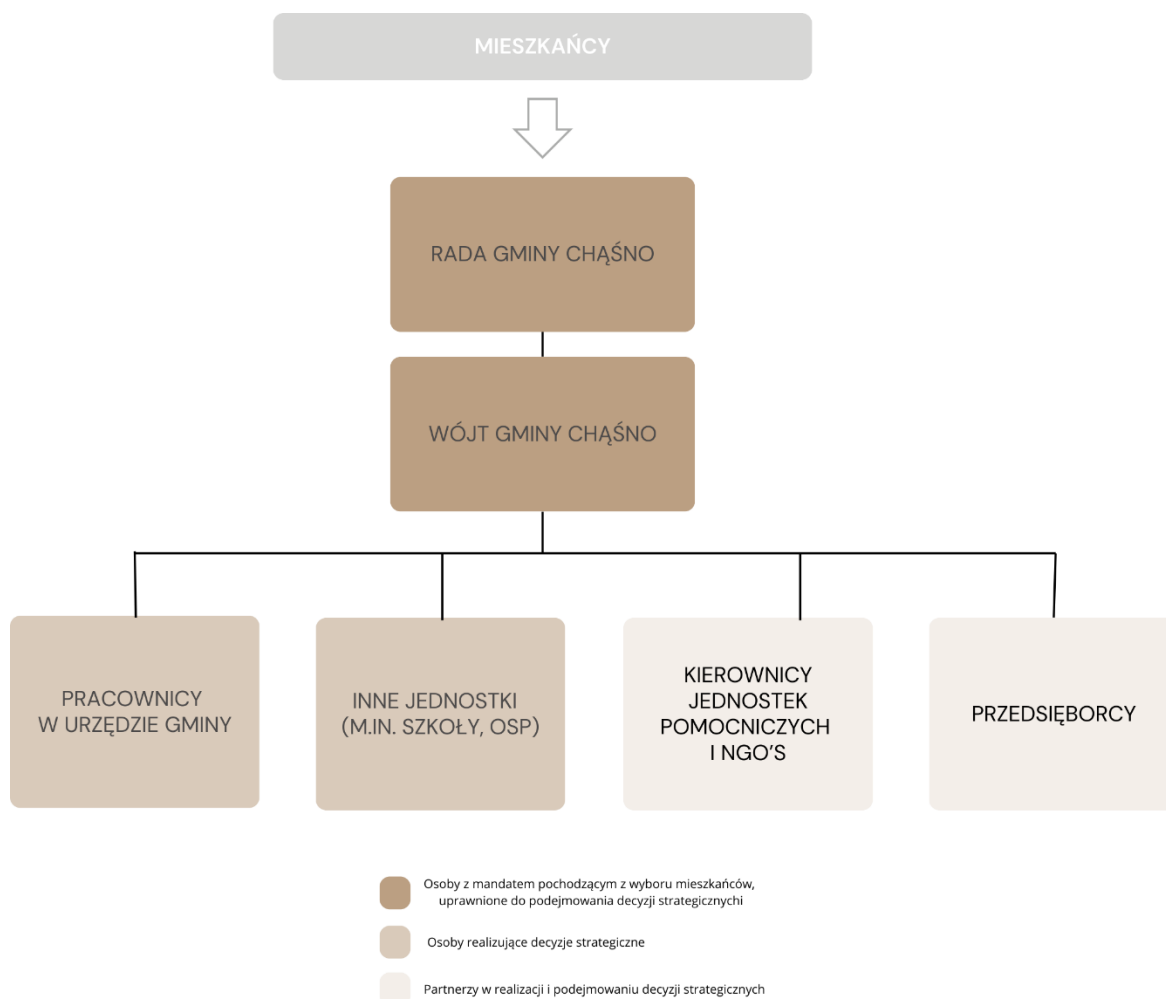
Osoby pełniące funkcje kierownicze w Urzędzie będą odpowiedzialni za koordynację realizacji przypisanych im zadań, w tym opracowanie szczegółowego harmonogramu, budżetu oraz dobór odpowiednich wskaźników do monitorowania postępów. Działania będą realizowane we współpracy z podmiotami wykonującymi poszczególne projekty, co zapewni spójność działań, efektywny przepływ informacji oraz terminowe wykonanie zadań.

Zespół ds. Wdrażania, Monitorowania i Ewaluacji Strategii odpowiadać będzie za bieżącą organizację prac, zapewniając, że wszystkie zadania są realizowane zgodnie z harmonogramem oraz w zgodzie z założeniami strategicznymi.

Wójt Gminy oraz Rada Gminy, jako odpowiednio władza wykonawcza i uchwałodawcza, odgrywają istotną rolę w kształtowaniu priorytetów realizacji działań strategicznych oraz podejmowaniu decyzji na szczeblu całej gminy. Wójt, pełniący funkcję głównego lidera wdrażania strategii, odpowiada za inicjowanie działań, kierowanie procesem realizacji oraz nadzór nad jego przebiegiem. Do jego obowiązków należy również wyznaczanie kierunków działania, alokacja środków finansowych i monitorowanie realizacji celów. Rada Gminy, jako organ podejmujący uchwały, sprawuje funkcję kontrolną i nadzorczą – zatwierdza kluczowe dokumenty wykonawcze oraz podejmuje decyzje o ewentualnej potrzebie aktualizacji strategii.

Ważnym elementem realizacji strategii jest także aktywna współpraca z podmiotami zewnętrznymi, w tym przede wszystkim przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi, instytucjami edukacyjnymi oraz innymi podmiotami lokalnymi. Ich zaangażowanie ma kluczowe znaczenie dla sukcesu strategii, dlatego ważne jest ustalenie wyraźnych reguł współpracy.

Mieszkańcy gminy, jako główni odbiorcy działań realizowanych w ramach strategii, odgrywają istotną rolę w procesie jej wdrażania. Ich aktywne uczestnictwo ma kluczowe znaczenie zarówno dla skuteczności podejmowanych inicjatyw, jak i dla uzyskania szerokiej akceptacji społecznej poszczególnych projektów. Dlatego planuje się wykorzystanie narzędzi partycypacyjnych, takich jak otwarte spotkania, ankiety czy panele obywatelskie, które umożliwią stały dialog z mieszkańcami oraz pozwolą lepiej dopasować działania do realnych potrzeb lokalnej społeczności.

Rysunek 8. Struktura podmiotów uczestniczących w podejmowaniu i realizacji decyzji strategicznych
 Źródło: Opracowanie własne.

Zasady współpracy w realizacji działań

Skuteczna realizacja **Strategii Rozwoju Gminy Chąśno**, wymaga współpracy z różnymi podmiotami na poziomie lokalnym, ale również w przypadku niektórych działań ponadlokalnym. W szczególności dotyczy to działań wymagających częściowego zaangażowania sąsiednich gmin, administracji rządowej, organizacji pozarządowych, sektora prywatnego oraz instytucji edukacyjnych.

Gmina może podejmować współpracę z podmiotami zewnętrznymi w różnych obszarach, takich jak edukacja, rynek pracy, rozwój infrastruktury czy działania społeczne.

Placówki oświatowe mogą brać udział w realizacji działań edukacyjnych oraz programów mających na celu rozwój kompetencji mieszkańców, w szczególności w zakresie kształcenia zawodowego odpowiadającego potrzebom lokalnego rynku pracy. Organizacje pozarządowe odgrywają ważną rolę w sferze społecznej i kulturalnej – ich aktywność przyczynia się do skuteczniejszej realizacji projektów skierowanych do

różnych grup społecznych, takich jak dzieci, młodzież, seniorzy czy osoby narażone na wykluczenie. Natomiast przedsiębiorcy mogą pełnić funkcję zarówno wykonawców, jak i kluczowych partnerów w inicjatywach inwestycyjnych, gospodarczych oraz innowacyjnych.

W celu zapewnienia transparentnej współpracy oraz jednoznacznego określenia ról i obowiązków poszczególnych stron, Gmina może podejmować różne formy formalnych ustaleń, takie jak umowy partnerskie, listy intencyjne czy porozumienia o współpracy. Dokumenty te precyzują zasady finansowania, zakres odpowiedzialności oraz korzyści płynące ze wspólnego działania. Istotnym elementem tej współpracy jest również możliwość wspólnego ubiegania się o środki zewnętrzne – partnerstwo z innymi podmiotami zwiększa szanse na uzyskanie dofinansowania z funduszy krajowych i unijnych, co znacząco wzmacnia efektywność realizacji strategii.

W przypadku działań wymagających współpracy ponadlokalnej Gmina może podejmować inicjatywy wspólne z sąsiednimi jednostkami samorządu terytorialnego, zwłaszcza w zakresie projektów infrastrukturalnych czy ochrony środowiska. W takich sytuacjach zawieranie porozumień międzygminnych stanowi mechanizm ułatwiający koordynację działań oraz skuteczną realizację wspólnych celów rozwojowych.

Aby współpraca była skuteczna, niezbędne jest prowadzenie regularnego dialogu pomiędzy gminą a jej partnerami. Organizacja cyklicznych spotkań, warsztatów i konsultacji umożliwia stałą wymianę informacji, śledzenie postępów w realizacji strategii oraz elastyczne dostosowywanie działań do zmieniających się potrzeb i uwarunkowań lokalnych. W przypadku nawiązania współpracy z podmiotami zewnętrznymi, powinna ona opierać się na zasadach partnerstwa, przejrzystości oraz wspólnej odpowiedzialności za osiągnięcie celów strategicznych. Takie podejście sprzyja budowaniu trwałych mechanizmów wspierających zrównoważony rozwój gminy i poprawę jakości życia jej mieszkańców.

Wytyczne dotyczące sporządzania dokumentów wykonawczych

Niezbędnym narzędziem w realizacji celów zawartych w **Strategii Rozwoju Gminy Chąśno** są dokumenty wykonawcze. Stanowią one kluczowy element procesu planowania i wdrażania założeń strategii, umożliwiając ich konkretne przełożenie na działania praktyczne.

W związku z tym przygotowano wytyczne dotyczące sporządzania dokumentów wykonawczych. Zawierają one zarówno obowiązkowe, jak i opcjonalne plany, programy oraz inne opracowania dotyczące Gminy Chąśno. W tabeli poniżej przedstawiono stopień zgodności istniejących dokumentów z treścią niniejszej Strategii oraz oceniono ich aktualność w kontekście zapisów strategii.

Tabela 18. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Plan ogólny
Uchwała o przystąpieniu: Uchwała Nr VI/30/2024 Rady Gminy Chąśno z dnia 19 listopada 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Chąśno, Rekomendacje/wnioski: Plan ogólny jest obecnie⁵³ w opracowaniu. Plan ogólny powinien uwzględniać przestrzenny zakres strategii rozwoju, w szczególności opracowany w niej model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz rekomendacje zawarte w części: „Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej”. Oznacza to konieczność: – zapewnienia spójności układu przestrzennego z kierunkami rozwoju określonymi w strategii – wskazania priorytetowych obszarów rozwoju i intensyfikacji poszczególnych rodzajów funkcji (np. strefy mieszkaniowe, usługowe, przemysłowe) – zachowanie równowagi między rozwojem terenów zurbanizowanych a ochroną terenów naturalnych, rolniczych i cennych przyrodniczo – wzmocnienie opieki nad specyficznymi i cennymi pod względem kulturowym i krajobrazowym układami przestrzennymi miast i wsi województwa łódzkiego. Zgodność planu ogólnego z Strategią rozwoju Gminy jest kluczowa, aby zapewnić spójność działań oraz efektywne wykorzystanie zasobów w długoterminowej perspektywie.
Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
Rekomendacje/wnioski: Pokrycie planami MPZP w Gminie wynosi 19,6%. Aktualizacja obowiązujących planów dotyczy ewentualnych konsekwencji na nowo zidentyfikowanych terenach służących działaniom prowadzącym do zwiększenia i wykorzystania potencjału gospodarczego i rekreacyjnego Gminy oraz rozbudowy jej infrastruktury w wyniku prowadzenia działań zapisanych w Strategii Rozwoju Gminy Chąśno. Rekomenduje się także zwiększenie pokrycia Gminy MPZP.
Gminny Program Rewitalizacji
Rekomendacje/wnioski: Gminny Program Rewitalizacji Gminy jest aktualnie⁵⁴ w opracowaniu. Cele i działania określone w GPR powinny być spójne z celami zawartymi Strategii Rozwoju Gminy Chąśno. Szczególną uwagę należy zwrócić na potencjał rozwojowy, który w Strategii został wskazany poprzez Obszary Strategicznej Interwencji (OSI). W przypadku, gdy na tych obszarach zdiagnozowane zostaną zjawiska kryzysowe i wyznaczony zostanie obszar rewitalizacji, rekomenduje się podjęcie działań rewitalizacyjnych w celu ich odnowy na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców i rozwoju społeczno-gospodarczy gminy.

Źródło: Opracowanie własne.

W powyższej tabeli przedstawiono rekomendacje i propozycje dotyczące opracowania przykładowych dokumentów wykonawczych gminy. Należy jednak zaznaczyć, że każda inicjatywa planistyczna lub realizacyjna podejmowana przez gminę powinna być zgodna z celami i kierunkami określonymi w Strategii Rozwoju. Dokumenty tworzone w przyszłości powinny wspierać długoterminowy rozwój gminy, odzwierciedlając priorytety wskazane w Strategii Rozwoju Gminy Chąśno, a jednocześnie współgrać z innymi obowiązującymi aktami prawnymi. Tylko taka spójność pozwoli na skuteczne zarządzanie przestrzenią oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców.

⁵³ stan na czerwiec 2025 r.

⁵⁴ stan na czerwiec 2025 r.

9. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Podstawą skutecznego wdrażania Strategii jest analiza postępów w zakresie realizacji wskazanych w niej celów i działań oraz zdolność do reagowania na pojawiające się różnice między przyjętymi założeniami a uzyskiwanymi rezultatami. Skutecznie działający monitoring pozwala na prawidłowe wykorzystanie środków finansowych przeznaczonych na poszczególne przedsięwzięcia projektowe, co ma istotne znaczenie w sytuacji wykorzystywania środków zewnętrznych, tj. pochodzących z różnych źródeł, rządowych (ministerialnych), UE oraz innych, które będą wspierały budżet gminy w realizacji przedsięwzięć.

Strategia Rozwoju Gminy Chąšno, podlegać będzie bieżącej kontroli i ocenie, na podstawie których, jeśli będzie to konieczne przyjęte w niej założenia będą dostosowywane do zmieniających się uwarunkowań. W zależności od okoliczności może to oznaczać rezygnację z niektórych celów, ich modyfikację lub wprowadzenie nowych, adekwatnych do aktualnych wyzwań i możliwości.

Koordinacja procesów monitorowania i oceny

Za koordynację procesów monitorujących i ocenę odpowiedzialny będzie powołany przez Wójta Gminy **Zespół ds. Monitoringu i Ewaluacji Strategii**. Jego skład zaproponowano w rozdziale 8. *Wdrażanie strategii (Struktura organizacyjna wdrażania Strategii)*. W zakres obowiązków zespołu wchodzić będzie:

- raporty o stanie gminy, uwzględniające analizę postępów wdrażania strategii będą przedkładane przez Wójta Radzie Gminy w celu opiniowania
- uwzględnienie wyników analiz dotyczących realizacji Strategii w sporządzanych przez gminę corocznie Raportach o stanie gminy
- formułowanie rekomendacji dotyczących aktualizacji Strategii,
- identyfikowanie potencjalnych problemów i zagrożeń dla wdrażania Strategii,
- gromadzenie i analiza danych dotyczących realizacji Strategii,

W celu analizy postępów wdrażania Strategii i omówienia pojawiających się wyzwań Zespół ds. Monitoringu i Ewaluacji Strategii będzie spotykał się minimum raz w roku. Podczas spotkań realizowane będą zadania z wskazanego powyżej zakresu obowiązków Zespołu. Na potrzeby monitorowania Strategii Zespół może wykorzystywać dane pochodzące z następujących źródeł:

- wewnętrzne systemy i bazy danych Urzędu Gminy Chąšno – np. Raporty o stanie gminy, rejestry budżetowe, raporty z realizacji inwestycji itp.
- badania i konsultacje społeczne – ankiety prowadzone wśród mieszkańców, raporty z konsultacji społecznych, opinie organizacji pozarządowych

i przedsiębiorców.

- statystyki publiczne – dane Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), Banku Danych Lokalnych (RDL), raporty regionalne i krajowe dotyczące gospodarki, demografii, rynku pracy, edukacji, transportu czy ochrony środowiska.
- dane branżowe i eksperckie – opracowania sektorowe – dotyczące np. energetyki, transportu, ochrony środowiska itp.
- dane geoprzestrzenne i analizy urbanistyczne – plan ogólny, plany miejscowe, analizy zmian struktury zabudowy i infrastruktury itp.

Ustalenie wartości początkowych dla wskaźników monitorujących będzie bazować na dostępnych danych historycznych oraz aktualnych analizach. W sytuacji braku odpowiednich informacji, dane te zostaną pozyskane poprzez własne badania prowadzone przez Urząd Gminy Chąšno lub we współpracy z instytucjami zewnętrznymi.

Sprawozdawczość i proponowany system monitoringu

Monitoring realizacji **Strategii Rozwoju Gminy Chąšno** będzie prowadzony na podstawie wskaźników efektywności, skuteczności i oddziaływania poszczególnych działań. Zestaw wybranych wskaźników został przedstawiony w rozdział 5. **Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia.** Każdy z zakładanych efektów został opisany jako mierzalny wskaźnik, umożliwiający bieżące monitorowanie oraz ocenę postępów i skuteczności podejmowanych w ramach Strategii działań.

Określona w niniejszej Strategii lista proponowanych wskaźników przyjętych na potrzeby monitoringu Strategii (**Tabela 6**) ma charakter otwarty, co oznacza, że w toku ewaluacji mogą być wprowadzane nowe wskaźniki dostosowane do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych oraz dostępności danych.

System monitoringu będzie obejmował:

- okresowe raporty sprawozdawcze – przygotowane w cyklu corocznym. Coroczny raport powinien zawierać analizę stopnia realizacji poszczególnych celów i działań określonych w Strategii. W raporcie powinna znaleźć się również ocena kluczowych wskaźników, tj. ocena wpływu działań na rozwój społeczno-gospodarczy Gminy. **Raport ten można zamieścić jako rozdział opracowywanego corocznie raportu o stanie Gminy Chąšno.**
- sprawozdania cząstkowe – opracowywane przez jednostki realizujące konkretne zadania (np. pracownicy Urzędu Gminy czy organizacje pozarządowe). Sprawozdania cząstkowe z realizacji poszczególnych zadań będą dołączane do raportów sprawozdawczych.
- raport końcowy – przygotowany i udostępniony pół roku przed końcem obowiązywania niniejszej Strategii stanowiący kompleksowe podsumowanie efektów jej wdrażania. Raport końcowy powinien zawierać analizę stopnia realizacji poszczególnych celów, weryfikację osiągnięcia zakładanych

wskaźników, ocenę wpływu podjętych działań na rozwój społeczno-gospodarczy Gminy oraz rekomendacje dotyczące kierunków dalszego rozwoju.

Raporty sprawozdawcze będą przedkładane Wójtowi Gminy Chąšno, a następnie opiniowane przez Radę Gminy.

Mechanizmy aktualizacji Strategii

W celu umożliwienia skutecznego dostosowywania **Strategii Rozwoju Gminy Chąšno** do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych, a także uwarunkowań zewnętrznych, przyjęte zostaną następujące mechanizmy:

- przegląd Strategii realizowany co dwa lata – prowadzony przez Zespół ds. Monitoringu i Ewaluacji Strategii w ramach roboczych spotkań.
- procedura aktualizacji Strategii – w przypadku istotnych zmian społeczno-ekonomicznych (np. nowych regulacji prawnych, kryzysów gospodarczych, zmian demograficznych) Strategia może zostać poddana aktualizacji. Wniosek o aktualizację będzie wynikał z ustaleń Zespołu ds. Monitoringu i Ewaluacji Strategii i zostanie przekazany do Wójta oraz Rady Gminy, która podejmie decyzję o konieczności aktualizacji dokumentu.
- elastyczny charakter dokumentu – Strategia jest dokumentem, zawierającym otwarty katalog działań, który może być rozszerzony o nowe zadania, zgodnie z przyjętymi w niej celami i kierunkami rozwoju. Mogą one zostać wdrożone w zależności od dostępności środków finansowych oraz pojawiających się potrzeb społecznych i gospodarczych.

System monitorowania i ewaluacji **Strategii Rozwoju Gminy Chąšno** ma kluczowe znaczenie dla skutecznego zarządzania procesem jej wdrażania. Przejrzyste zasady raportowania, bieżąca analiza wskaźników oraz możliwość elastycznego dostosowywania strategii do zmieniających się warunków pozwolą na skuteczną realizację celów rozwojowych gminy i optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów.

C Z Ę Ś Ć V

W Y K A Z T A B E L ,
R Y S U N K Ó W , W Y K R E S Ó W

10. WYKAZ TABEL, WYKRESÓW, RYSUNKÓW, ZAŁĄCZNIKÓW

WYKAZ TABEL

Tabela 1. Struktura Strategii Rozwoju Gminy Chąsno (opracowanie własne).	6
Tabela 2. Zestawienie dokumentów, z którymi Strategia Rozwoju Gminy powinna zachowywać spójność w zapisach (opracowanie własne).	7
Tabela 3. Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na obszarze Gminy Chąsno	58
Tabela 4. Zgodność celów Strategii z kierunkami działań określonych dla OSI Obszar Zielonej Gospodarki	74
Tabela 5. Zgodność celów Strategii z ustaleniami i rekomendacjami określonymi dla obszarów koncentracji funkcji żywicielskiej	74
Tabela 6. Oczekiwane rezultaty realizacji celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Chąsno.....	80
Tabela 7. Spójność celów Strategii Gminy Chąsno z założeniami Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	81
Tabela 8. Spójność celów Strategii Rozwoju Gminy Chąsno z założeniami Polityki Energetycznej Polski do 2040 r.	83
Tabela 9. Spójność celów Strategii Rozwoju Gminy Chąsno z założeniami Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.	84
Tabela 10. Spójność celów Strategii Rozwoju Gminy Chąsno z założeniami Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030	85
Tabela 11. Spójność Strategii Rozwoju Gminy Chąsno z założeniami Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030.....	87
Tabela 12. Spójność celów Strategii Rozwoju Gminy Chąsno z założeniami Regionalnej Strategii Innowacji LORIS 2030	91
Tabela 13. Spójność celów Strategii Rozwoju Gminy Chąsno z założeniami Regionalnego Planu Transportowego Województwa Łódzkiego dla realizacji warunku podstawowego Celu Polityki 3 (w zakresie transportu) w perspektywie finansowej 2021	92
Tabela 14. Spójność celów Strategii Rozwoju Gminy Chąsno z założeniami Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2025-2031	93
Tabela 15. Spójność celów Strategii Rozwoju Gminy Chąsno z założeniami Strategii Rozwoju Powiatu Łowickiego 2030.....	94
Tabela 16. Sposoby i źródła finansowania Strategii Rozwoju Gminy Chąsno	98
Tabela 17. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	107

WYKAZ RYSUNKÓW

Rysunek 1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej - Struktura sieci osadniczej ..	56
Rysunek 2. Uwarunkowania wodne w Gminie Chąšno	60
Rysunek 3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej - system powiązań przyrodniczych w Gminie Chąšno	63
Rysunek 4. Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej oraz główne korytarze i elementy sieci transportowych	67
Rysunek 5. Obszar Zielonej Gospodarki.....	73
Rysunek 6. Główne elementy fazy wdrażania działań zaplanowanych w Strategii	103
Rysunek 7. Główne elementy fazy zamykania procesu wdrażania działań Strategii	103
Rysunek 8. Struktura podmiotów uczestniczących w podejmowaniu i realizacji decyzji strategicznych.....	105